

RAPPORT 6 AV 7 | 2007

Röster om facket och jobbet

Facket i storstäderna

Landsorganisationen i Sverige

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	6
2. Storstadsbor och arbetsmarknaden i storstäderna	9
3. Facklig organisationsgrad i storstäderna	17
4. Storstadsbor om skälen till att inte vara med i facket	28
5. Storstadsbor om fackligt medlemskap och fackets uppgifter	40
6. Storstadsbor om facklig aktivitet och fackligt arbete	50
7. Yrkes- och klassidentitet bland storstadsbor	60
8. Storstadsbor om löner och löneskillnader	65
Tabellbilaga	69

Materialet ur rapporten får gärna användas med angivande av källan.

Sammanfattning

Lägre organisationsgrad i storstäderna, särskilt i Stockholm

Den fackliga organisationsgraden är betydligt lägre i storstäderna än i övriga landet. Det är framförallt i Stockholm som organisationsgraden är lägre, medan den i Göteborg och Malmö ligger närmare genomsnittet för övriga Sverige.

Branschernas sammansättning ser förvisso olika ut i storstäderna och övriga landet. I framförallt Stockholm är privat tjänsteproduktion omfattande. Att organisationsgraden är lägre bland arbetare inom privat tjänsteproduktion kan dock inte förklara hela skillnaden i organisationsgrad. Det visar sig nämligen att andelen fackliga medlemmar är lägre i Stockholm än i övriga landet (exklusive storstäderna) i alla branscher. Att det finns fler unga bland de anställda i storstäderna är inte heller en tillräcklig förklaring, eftersom organisationsgraden är lägre i alla åldersgrupper i Stockholm jämfört med övriga landet.

Färre känner sig som arbetare och arbetarklass i storstäderna

Tjänstemannajobb är vanligare i storstäderna än i övriga landet och andelen av de anställda som arbetar som tjänstemän är högst i Stockholm. Även tjänstemannajobben bland LO-medlemmar är vanligare i storstäderna. Var tionde LO-medlem i Stockholm anser sig vara tjänsteman, vilket är mer än tre gånger vanligare än i övriga Sverige (exklusive storstäderna). Arbetare som inte är med i facket känner sig som tjänstemän i högre grad än arbetare som också är LO-medlemmar.

Vilken klass man anser sig tillhöra skiljer sig också regionalt. De flesta LO-medlemmar känner sig som arbetarklass, men andelen är inte lika hög i storstäderna. Där känner sig fler LO-medlemmar som medelklass än i övriga landet. Arbetare som inte är med i facket identifierar sig som medelklass i högre grad än LO-medlemmarna. Att det finns fler tjänstemän i Stockholm och storstäderna torde också innebära att fler arbetare där lever tillsammans med en tjänsteman, vilket med stor sannolikhet också påverkar vilken klass man anser sig tillhöra.

Olika (politiska) åsikter i storstäderna och övriga landet

Ser man på hur partisympatier skiljer sig mellan arbetare/LO-medlemmar i storstäderna kontra övriga landet finner man vissa skillnader. Arbetarmän i storstäderna som inte är med i facket sympatiserar mer med moderaterna och mindre med socialdemokraterna.

I storstäderna vill fler LO-medlemmar än i övriga Sverige att man ska

sträva efter bästa möjliga utfall för egna gruppen och färre vill att man ska stödja låginkomsttagare. Stödet för den solidariska lönepolitiken är svagast i Stockholm där nästan en tredjedel av LO-medlemmarna anger att välbetalda ska sträva efter bästa utfall för den egna gruppen, mot en femtedel i övriga landet. Bara drygt 60 procent av medlemmarna i Stockholm vill att man ska stödja låginkomsttagare mot 70 procent i resten av landet.

Samma skäl att inte vara med i facket, men unga storstadsbor tillfrågas inte alltid

Medlemsavgiftens storlek och tveksamhet till nyttan av att vara med är de två vanligaste skälen till att arbetare inte är med i facket. Det gäller både i storstad och i övriga landet. Bland unga arbetare i storstäderna anger var tionde att de inte blivit tillfrågade som skäl för att inte vara med. Bland ungdomar i övriga landet är motsvarande andel bara 2 procent.

Många kan tänka sig att bli medlemmar i storstäderna

Ungefär hälften av dem som inte är fackligt anslutna kan tänka sig att gå med i facket. Det finns goda möjligheter att öka den fackliga anslutningen även i storstäderna. Andelen är något högre i Göteborg och Malmö och lägre i Stockholm, jämfört med övriga landet. Kvinnor som inte är medlemmar är mer positiva än män till att bli det, både i Stockholm och övriga landet.

Stort fackligt intresse i storstäderna – bland dem som valt att vara medlemmar

Den lägre andelen fackliga medlemmar i storstäderna för inte med sig lägre fackligt intresse bland de storstadsbor som väljer att vara medlemmar. Bland LO-medlemmar i storstäderna är det fackliga intresset större än bland LO-medlemmar i övriga landet, enligt medlemmarnas egen bedömning.

Likartad syn på fackliga frågor och medlemskapets värde

De skillnader som kan skönjas mellan LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet angående medlemskapets värde och fackliga frågor är inte stora. Samma fem frågor klassas som viktiga fackliga frågor i såväl storstäderna som övriga landet. Synen på vad medlemskapet ger är likartad i storstad och övriga landet. Män ser fler fördelar med sitt fackliga medlemskap än kvinnor, vilket gäller i landet som helhet liksom i Stockholm.

Spretiga regionala skillnader i inställningen till det lokala facket

Åsikter om det lokala fackets inflytande skiljer sig åt på olika sätt. Män – och då särskilt storstadsmän – sticker ut för att de i högre grad än andra vill att facket ska ha mindre att säga till om än idag. I övriga landet är större andelar nöjda med det inflytande som facket har idag samtidigt som storstadsborna i högre grad än LO-medlemmar i övriga landet vill att det lokala fackets inflytande ska öka.

Stort intresse i storstäderna att åta sig fackliga uppdrag

Andelen LO-medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag skiljer sig mellan Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet. Förklaringen till

detta torde ligga i att andelen medlemmar med uppdrag skiljer sig ganska kraftigt mellan olika LO-förbund. Intresset för att åta sig förtroendeuppdrag är högre i storstäderna än i övriga landet.

Facklig aktivitet

Deltagande i fackliga möten har sjunkit generellt. Enda regionala undantaget är Göteborg, där mötesdeltagandet i stället har ökat sedan tidigare mätning. Mellan 26 och 39 procent av LO-medlemmarna har deltagit i något fackligt möte det senaste året. Mellan sex och sju av tio LO-medlemmar har tagit kontakt med någon facklig representant det senaste året, vilket är ungefär samma omfattning som 18 år tidigare då undersökningen genomfördes för första gången.

LO-medlemmar i Göteborg läser sin fackliga tidning något mer än LO-medlemmar i resten av landet.

Sammanfattningsvis

Några enkla och entydiga förklaringar till de regionala skillnaderna i facklig organisationsgrad kan vi inte presentera med hjälp av undersökningen Roster om facket och jobbet. Vår förhoppning är ändå att skriften väcker tankar och idéer, kanske främst kring återväxten i facket i dagens samhälle.

Man kan spekulera kring om det finns mer eller mindre politiska ställningstaganden bakom den lägre organisationsgraden i storstäderna i allmänhet och Stockholm i synnerhet. Samtidigt som partisympatierna verkar skilja sig en del finns det inte många direkta indikationer i intervjuundersökningen på att så skulle vara fallet. Arbetare i storstäderna som inte är med i facket anger inte mer ofta att det beror på att de av principiella skäl inte vill vara med i facket. Däremot anger något fler att facket arbetar för mycket med politik.

Synen på solidarisk lönepolitik verkar dock skilja sig mellan LO-medlemmar i storstad och övriga landet. Svagast stöd för solidarisk lönepolitik finns i Stockholm. Därutöver känner man sig som arbetare och arbetarklass i mindre utsträckning bland storstädernas arbetare än bland arbetare i övriga landet. Påverkas inställningen till fackligt medlemskap starkt av klass- och yrkesmässig tillhörighet?

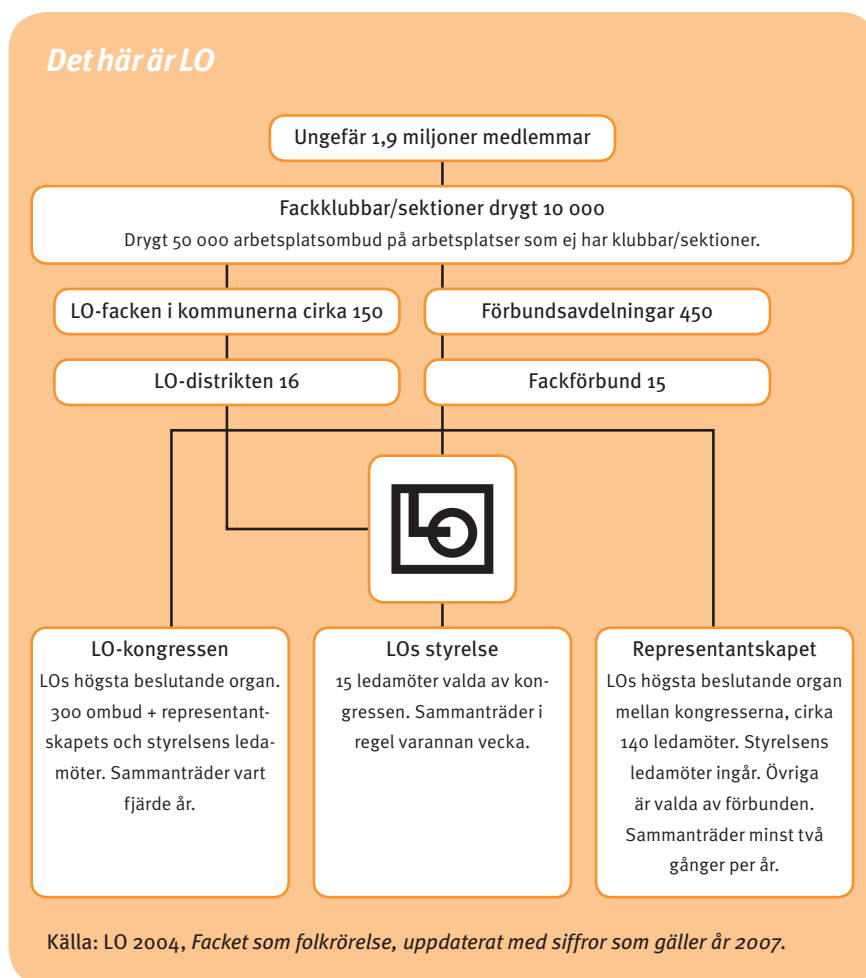
Det finns inget tvivel om att arbetsmarknaden ser väldigt olika ut i tillväxtregioner som storstäderna och i andra delar av landet med avseende på bland annat branschsammansättning och rörlighet. Att facklig verksamhet är svårare att bedriva i branscher med många små arbetsplatser är inte något nytt. Finns det inte några lokala fackliga representanter är det säkerligen svårare för de anställda att få en bra bild av den fackliga verksamheten. Att nå ut till de unga på arbetsplatserna är en stor utmaning, särskilt i storstäderna där man tenderar att byta arbete oftare.

Positivt är ändå att det fackliga intresset är stort bland medlemmarna i storstäderna, till och med större än bland kvinnor i övriga landet. Omkring hälften av arbetarna som inte är med i facket kan tänka sig att gå med, även i storstäderna. Det finns också ett stort intresse i storstäderna för att åta sig fackliga uppdrag.

1. Inledning

EN FACKLIG ORGANISATION är en idéburen medlemsorganisation vars syfte är att värna sina medlemmars intressen. Samtidigt som det kan vara mycket nära mellan den enskilda medlemmen och den fackliga företrädaren kan avståndet också vara mycket stort.

Det är väsentligt för en facklig organisation att fånga upp medlemmarnas åsikter och att driva de frågor som medlemmarna anser är viktiga. Alla medlemmar har inte förmåga eller engagemang nog att föra fram sina önskemål den traditionella fackliga vägen och därför kan en intervjuundersökning som den här ge röst åt dessa medlemmar vars röster annars skulle vara ohörda.

Undersökningen

Rapportserien *Röster om facket och jobbet* bygger på en intervjuundersökning som syftar till att studera löntagares attityd till facket och syn på olika fackliga kärnfrågor. Undersökningen gäller samtliga löntagare som är anställda och i åldern 18–64 år. Det vill säga att såväl LO-medlemmar som TCO- och SACO-medlemmar, liksom ej fackligt anslutna, är med i undersökningen.

Svarsfrekvensen för hela undersökningen uppgår till 75 procent, vilket är en ovanligt hög svarsfrekvens för den här typen av undersökningar. Att så många (även icke LO-medlemmar) ställer upp på ungefär en halvtimmes intervju i telefon visar att undersökningen upplevs som seriös och viktig.

Statistiska centralbyrån har genomfört undersökningen på uppdrag av LO. Intervjuerna har skett i form av telefonintervjuer under våren 2006. Undersökningen har genomförts fyra gånger tidigare 1988, 1993, 1998 och 2002. Även då av Statistiska centralbyrån på uppdrag av LO.

Sju rapporter

Undersökningens resultat redovisas i rapportserien *Röster om facket och jobbet*. Serien består av sju rapporter:

- *Rapport 1 Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter*
- *Rapport 2 Synen på lönesättning och löneskillnader*
- *Rapport 3 Facklig aktivitet och fackligt arbete*
- *Rapport 4 Friheter och förmåner i arbetet*
- *Rapport 5 Ungdomar och facket*
- *Rapport 6 Facket i storstäderna*
- *Rapport 7 Sammanfattning och slutsatser*

Rapport 1–5 publicerades under perioden januari till augusti år 2007. Rapport 6, som du håller i din hand, publicerades i november samma år. Den sista rapporten som ska sammanfatta resultaten från hela serien kommer också att publiceras under hösten 2007.

Rapporterna är relativt omfattande och därför publiceras även en kortversion med en sammanfattning av de viktigaste resultaten i anslutning till varje rapport.

Rapport 6 Facket i storstäderna

Den här rapporten handlar om storstadsborna och deras relation till facket. Hur skiljer sig synen på facket och det fackliga medlemskapet mellan arbetare i storstäder och arbetare i övriga landet? Det faktum att organisationsgraden är lägre i storstäderna än i övriga landet gör det intressant att studera om synen på facket, i de olika avseenden som speglas i undersökningen, uppvisar regionala skillnader.

I den här rapporten sårredovisas en stor del av det insamlade materialet för storstäderna och för övriga landet. Frågor från alla tidigare rapporter finns med, förutom fjärde rapporten Friheter och förmåner i arbetet. Vi fokuserar i den här rapporten helt på situationen för arbetare (med undantag för organisationsgraden i kapitel 3). Noteras bör dock att intervjuundersökningen *inte* är utformad primärt för att studera regionala skillnader – att sårredovisa Göteborg och Malmö är inte alltid möjligt på grund av att antal svaranden inte är tillräckligt många.

Rapporten, utöver sammanfattning, inledning och tabellbilaga, är uppdelad i sju kapitel. Kapitel 2 "Storstadsbor och arbetsmarknaden i storstäderna" har karaktären av en bakgrundsbeskrivning och bygger delvis på andra källor, främst Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar (AKU) och partisympatiundersökningen. Även kapitel 3 "Facklig organisationsgrad i storstäderna" bygger på AKU. Övriga kapitel baseras däremot i princip helt på intervjuundersökningen Röster om facket och jobbet och har delats in i följande avsnitt:

- Storstadsbor om skälen till att inte vara med i facket
- Storstadsbor om fackligt medlemskap och fackets uppgifter
- Storstadsbor om facklig aktivitet och fackligt arbete
- Yrkes- och klassidentitet bland storstadsbor
- Storstadsbor om lönesättning och löneskillnader.

Urval

Urvalet i årets undersökning består av totalt 8 350 personer och kommer från Statistiska centralbyråns Arbetskraftsundersökningar och sju LO-förbunds medlemsregister. Den del av urvalet som kommer från Arbetskraftsundersökningar gäller personer som där har uppgett sig vara anställda.

Tilläggsurval för vissa LO-förbund

För att kunna redovisa tillförlitliga resultat för flertalet LO-förbund så har förbunden givits möjlighet att utöka urvalet av sina egna medlemmar med så kallade tilläggsurval. Sju LO-förbund har beställt detta – Handels, Hotell- och restaurangfacket, Livs, Målarna, Pappers, Skogs- och träfacket samt Transport. Tilläggsurvalen är på mellan 200–500 intervjuer per förbund och medger en mer detaljerad redovisning av resultaten för dessa förbund än vad som hade varit möjligt utan tilläggsurval. Tilläggsurvalen påverkar endast precisionen i skattningarna gällande dessa sju förbund. Viktade antals- och andelsskattningar gällande till exempel samtliga arbetare eller anställda påverkas inte.

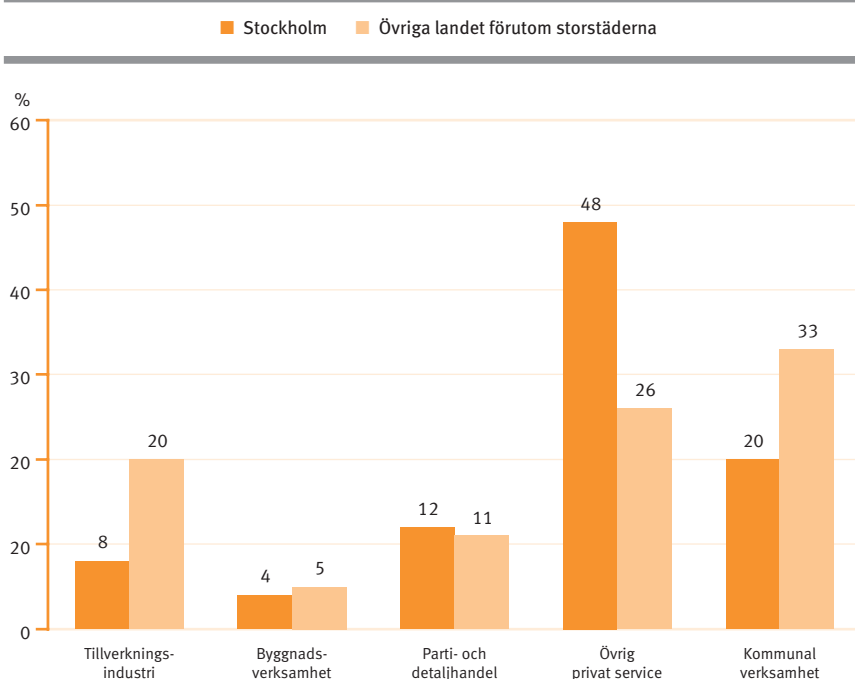

2. Storstadsbor och arbetsmarknaden i storstäderna

Arbetsmarknaden i storstäderna

Arbetsmarknaden i Sveriges storstäder skiljer sig från den i övriga landet. Den ekonomiska aktiviteten är högre i storstäderna och koncentreras allt mer, även om det också finns vissa andra regionala centra med högre ekonomisk aktivitet än övriga landet¹. Det mest utmärkande är den privata tjänsteproduktionens stora omfattning i storstäderna. Av diagram 2.1 kan vi utläsa att nära hälften av det totala antalet anställda i Stockholm finns inom övrig privat service. Den bransch som har flest anställda i övriga landet förutom storstäderna är kommunal verksamhet, inom vilken ungefär var tredje anställd arbetar. Tillverkningsindustrin är avsevärt mycket större i övriga Sverige än i Stockholm.

Diagram 2.1 Anställda efter bransch i Stockholm och övriga landet år 2006
Arbetare och tjänstemän

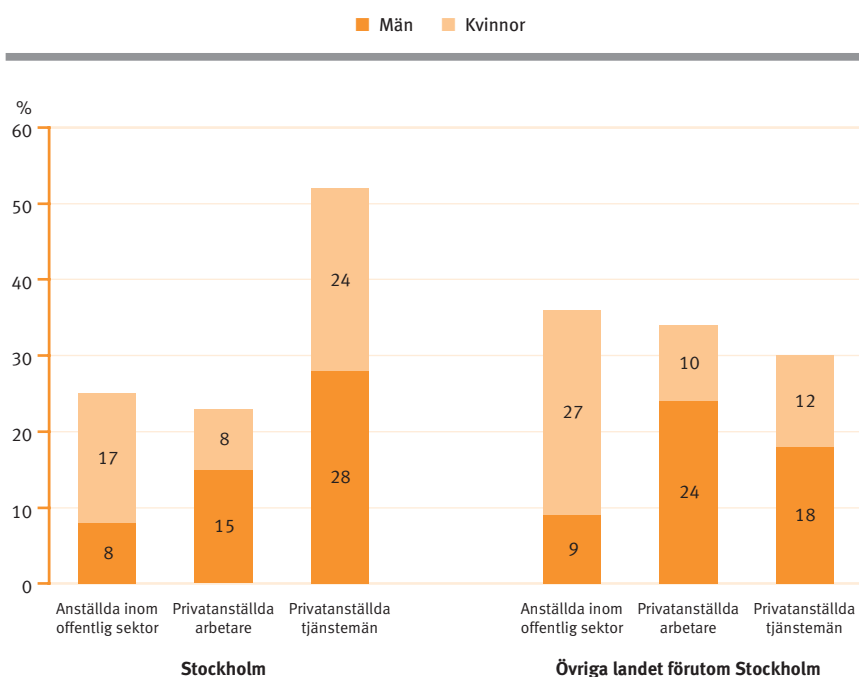

Källa: SCB, AKU

1 SOU 2007:25 Plats för tillväxt? Bilaga till Långtidsutredningen 2008

Diagram 2.2 Anställda efter sektor i Stockholm och övriga landet år 2006

Kvinnor och män

Källa: SCB, AKU

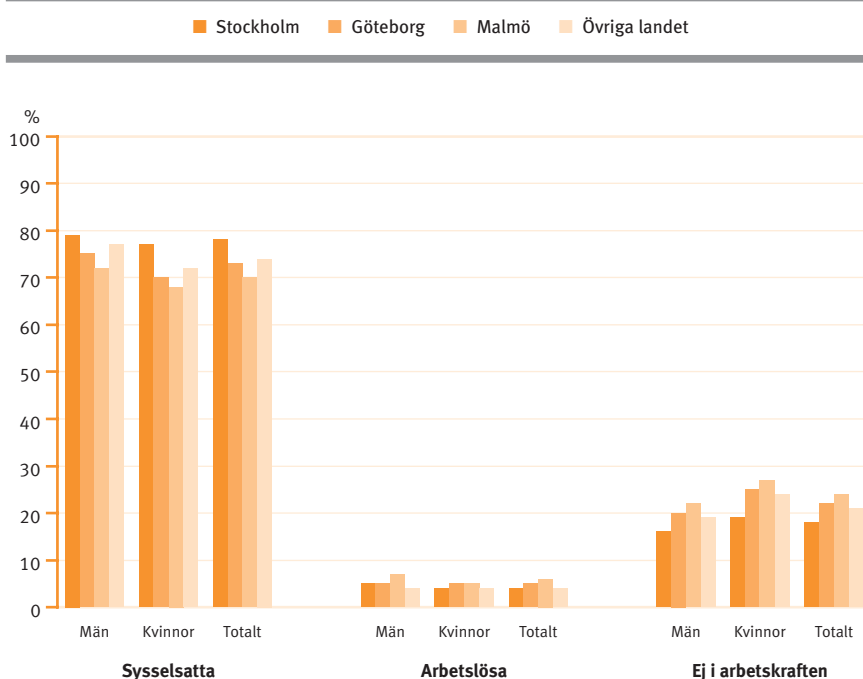
I storstäderna är tjänstemännen fler än arbetarna. Av diagram 2.2 framgår att andelen privatanställda tjänstemän är högre i Stockholm än i övriga landet samtidigt som andelen privatanställda arbetare och andelen offentliganställda är lägre i Stockholm än i övriga landet. Både flest kvinnor och flest män arbetar som privatanställda tjänstemän i Stockholm. I övriga landet är den största andelen kvinnor anställda inom offentlig sektor och den största andelen män är arbetare inom privat sektor.

Att den ekonomiska aktiviteten är högre i storstäderna för med sig högre rörlighet på arbetsmarknaden. Man byter arbeten oftare i storstäderna. Offentlig statistik visar att anställningstiderna – mätt som antal anställningsår hos nuvarande arbetsgivare – är längre i övriga landet än i Stockholm inom industri, parti- och detaljhandel och kommunal sektor². Inom övrig privat service och byggverksamhet är skillnaderna inte stora mellan Stockholm och övriga landet. Hur långa anställningstider som är vanligt skiljer sig mellan branscherna. Inom industrin är det vanligare med längre anställningstider än inom parti- och detaljhandel.

Små arbetsplatser är vanligare inom privat service än inom tillverkningsindustrin, varför det är lätt att tro att små arbetsplatser är vanligare i Stockholm med många anställda inom privat service. Om man ser till alla

² Röster om facket och jobbet Facket i Stockholm, LO 2003

Diagram 2.3 Befolkningen 16–64 år efter arbetskraftstillhörighet, kön och region år 2006

Källa: SCB, AKU

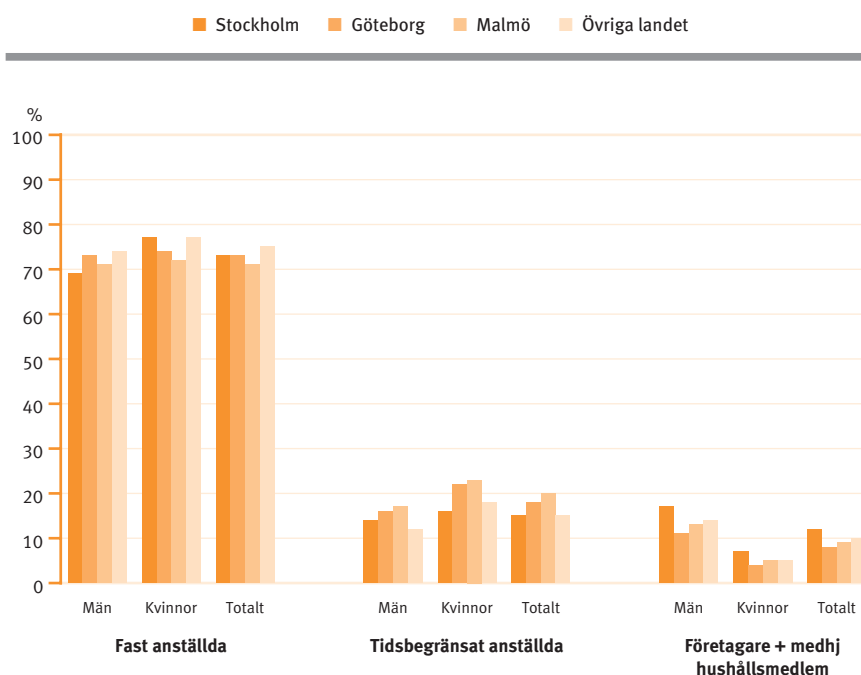
branscher samlat är fördelningen av antalet anställda arbetare ganska lika i Stockholm och landet som helhet³. Uppdelat på bransch är det vanligare med mindre arbetsplatser inom industrin i Stockholm, medan det är vanligare i övriga landet med mindre arbetsplatser inom parti- och detaljhandel och övrig privat service.

Sysselsättningen är högre i Stockholm än i övriga landet genom att andelen i befolkningen som står utanför arbetskraften är lägre samtidigt som andelen arbetslösa är på samma nivå som i övriga landet (diagram 2.3). Samma faktum gäller dock inte för Göteborg och Malmö. Där är nämligen andelen sysselsatta något lägre än i övriga landet.

Det är lätt att tro att tidsbegränsade anställningar borde vara vanligare i Stockholm och storstäderna i och med att rörligheten är högre. Ser man på siffror från arbetskraftsundersökningarna visar det sig att Stockholm i stället utmärker sig genom att ha högre andelar kvinnor och män som arbetar som egna företagare. Kvinnor i Stockholm har tidsbegränsade anställningar i lika stor omfattning som kvinnor i övriga landet förutom storstäderna. Kvinnor i Göteborg och Malmö har tidsbegränsade anställningar i högre omfattning. Bland storstadsmännen är tidsbegränsade anställningar något vanligare än i övriga landet.

³ Röster om facket och jobbet Facket i Stockholm, LO 2003

Diagram 2.4 Sysselsatta 16–64 år efter anknyningsgrad till arbetsmarknaden och region år 2006 Kvinnor och män

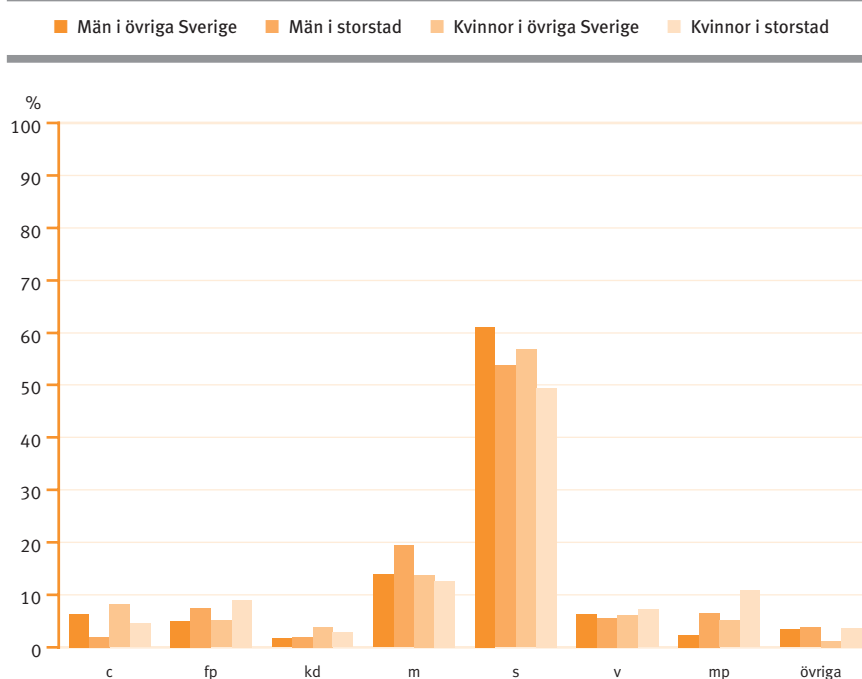
Källa: SCB, AKU

I Stockholm är det vanligt att kombinera högskolestudier med förvärvsarbete. År 2004 fanns det omkring 79 000 högskolestudenter i Stockholm och bland dem förvärvsarbetade 70 procent vid sidan av studierna, vilket motsvarar omkring 58 000 personer. Många av dessa kan tänkas ha tillfälliga anställningar. Att arbetet enbart är ett extraknäck och något som man inte planerar att arbeta med i framtiden kan påverka intresset för att gå med i facket.

”Storstadsbor” och partisympatier

Vi kommer att använda termen storstadsbor, men det betyder inte på något sätt att vi tror eller anser att storstadsborna är en homogen grupp. Storstäderna är tillväxtregioner och inflyttningsorter, med många invånare som är inflyttade från andra delar av landet och från utlandet. Andelen arbetare med utländsk bakgrund är högre i storstäderna än i övriga landet.

Diagram 2.5 Partisympatier bland arbetare i storstäderna och övriga landet maj 2006 Kvinnor och män

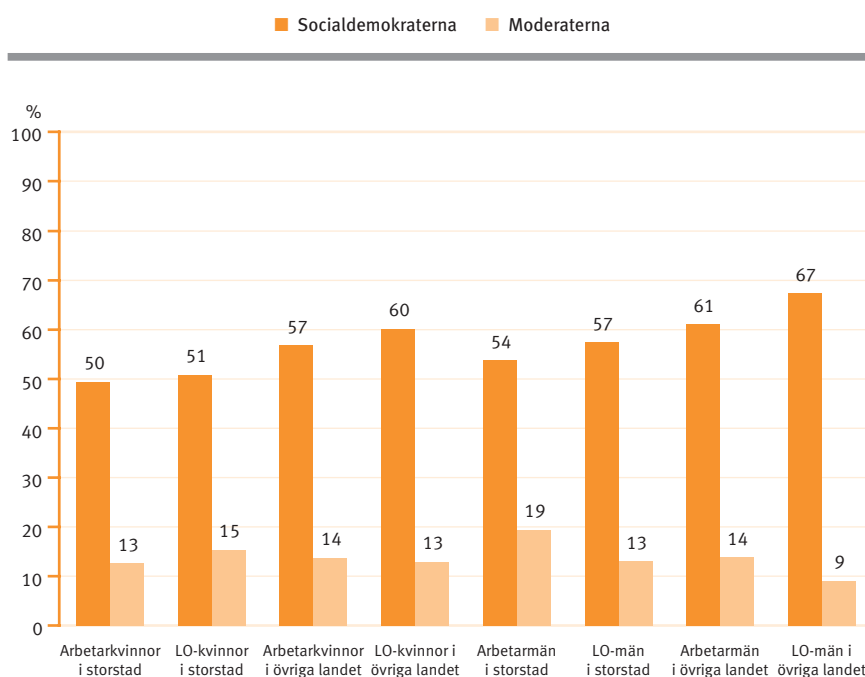

Källa: SCB, Partisymptiundersökningen

Eftersom det finns en nära koppling mellan LO och det socialdemokratiska partiet kan det vara intressant att titta lite närmare på partisympatierna. Det är ju allmänt känt att det borgerliga blocket i allmänhet och moderaterna i synnerhet har starkare väljarstöd i storstäderna än i övriga landet. Gäller det starkare väljarstödet i storstäderna även för arbetare och LO-medlemmar?

Det finns regionala skillnader i partisympatier bland arbetare, vilka illustreras i diagram 2.5. Men skillnaderna mellan storstad och övriga Sverige är endast statistiskt säkerställda för centerpartiet, med starkare stöd bland arbetare i övriga Sverige, och för miljöpartiet, med starkare stöd ibland arbetare i storstäderna. Arbetarmän i storstäderna sympatiserar i högre grad med moderaterna än övriga arbetare. Socialdemokraterna har starkare stöd bland arbetare i övriga Sverige än i storstäderna.

Diagram 2.6 Partisympatier för s och m bland arbetare respektive LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet maj 2006 Kvinnor och män

Källa: SCB, Partisynptiundersökningen

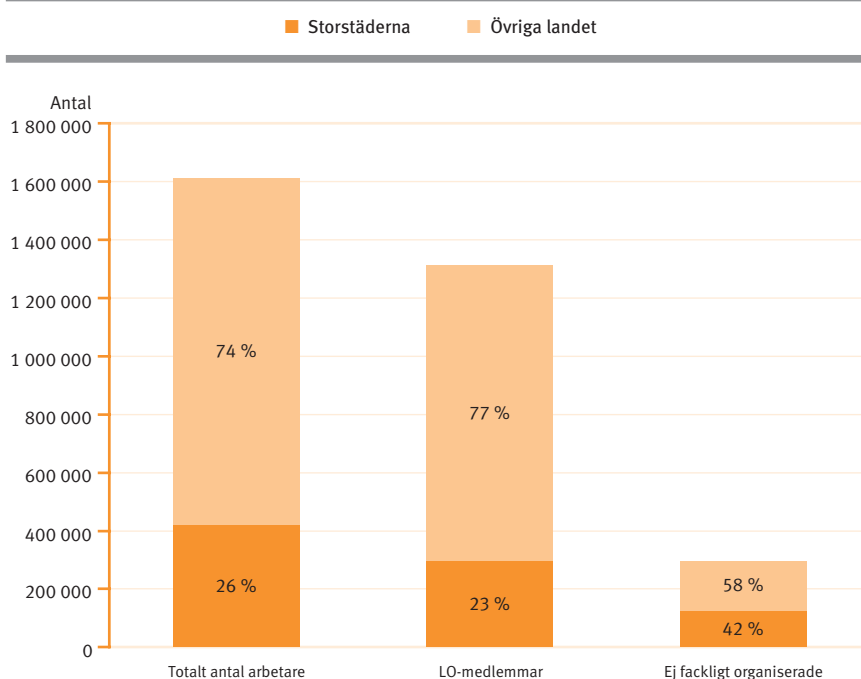
Diagram 2.6 visar partisympatier för socialdemokraterna och moderaterna bland grupperna arbetare och LO-medlemmar i storstad och övriga landet uppdelat på kvinnor och män. Även här framgår det att moderaterna har starkast stöd bland arbetarmän i storstäderna. Bland de arbetarmän som också är LO-medlemmar är stödet svagare, vilket betyder att stödet för moderaterna är än starkare bland arbetarmän i storstäderna som inte är medlemmar i facket än bland arbetarmän generellt i storstäderna.

Samma slutsatser kan inte dras om arbetarkvinnorna i storstäderna. Stödet för moderaterna är nämligen starkare bland arbetarkvinnorna i storstäderna som är LO-medlemmar än bland alla arbetarkvinnor i storstäderna.

Storstadsborna i undersökningen och ett par metodfrågor

Det finns relativt sett fler ej fackligt anslutna i storstäderna än i övriga lan-

Diagram 2.7 Antal arbetare boende i storstad och övriga landet med uppdelning på LO-medlemmar och ej fackligt anslutna arbetare

det. Bland arbetarna i undersökningen bor en fjärdedel i någon av Sveriges tre storstäder (diagram 2.7). Den största andelen av arbetarna i undersökningen är medlemmar i facket och bland dessa bor 23 procent i en av storstäderna. Bland arbetarna som inte är medlemmar i facket bor en högre andel i storstadsområden, nämligen hela 42 procent.

Att den fackliga organisationsgraden tycks vara högre bland de svarande i undersökningen jämfört med de siffror som gäller för samtliga anställda angavs i föregående rapport i serien Röster om facket och jobbet – Ungdomar och facket. Detsamma gäller delvis om man studerar organisationsgraden per region (tabell 2.1) och jämför med de siffror som presenteras i kapitel 3 (se diagram 3.1). Organisationsgraden är i det närmaste helt överensstämmande för storstäderna, men ligger något över i övriga regioner. Förklaringen till att andelen fackligt organiserade är högre bland de svarande

Tabell 2.1 Arbetare i undersökningen efter region och medlemskap i facket

	Totalt antal arbetare	LO-medlemmar		Ej fackligt organiserade	
		Antal	Andel	Antal	Andel
Stockholm	244 577	157 433	64 %	87 144	36 %
Göteborg	108 805	84 186	77 %	24 619	23 %
Malmö	68 768	55 170	80 %	13 598	20 %
Summa storstäder	422 150	296 789	70 %	125 361	30 %
Övriga större kommuner	611 351	506 161	83 %	105 190	17 %
Södra mellanbygden	358 304	306 367	86 %	51 937	14 %
Norra tätbygden	100 694	93 075	92 %	7 619	8 %
Norra glesbygden	119 406	110 929	93 %	8 477	7 %
Summa övriga landet	1 189 755	1 016 532	85 %	173 223	15 %
Hela riket	1 611 905	1 313 321	81 %	298 584	19 %

i undersökningen ligger troligen i urvalsförandet. För att vara säker på att få tillräckligt många medlemmar från flera av LO-förbunden har det ursprungliga urvalet kompletterats med slumpmässigt utvalda personer från de aktuella LO-förbundens medlemsregister.

Många av intervjufrågorna i undersökningen ställs enbart till fackliga medlemmar medan vissa frågor enbart ställs till dem som inte är medlemmar i facket. Antalet ej fackligt organiserade i Malmö är litet varför den undergruppen inte kan särredovisas. I stället redovisas Göteborg och Malmö samlat givet att svartalternativen inte är för många. I Stockholm har dock tillräckligt många ej fackligt anslutna arbetare blivit intervjuade. I vissa fall redovisas enbart storstäderna samlat. Det gäller exempelvis för de frågor som enbart har ställts till dem som inte är medlemmar idag, men har varit det tidigare.

3. Facklig organisationsgrad i storstäderna

Den fackliga organisationsgraden är betydligt lägre i storstäderna än i landsorten. Det är framförallt i Stockholm som organisationsgraden är lägre medan den i Göteborg och Malmö ligger närmare genomsnittet för övriga Sverige.

Den fackliga organisationsgraden varierar kraftigt mellan storstad och glesbygd. Ju mer befolkad en stad eller region är desto lägre är organisationsgraden. I Stockholm är endast 63 procent av arbetarna och 66 procent av tjänstemännen med i facket, i Göteborg 77 procent av arbetarna och 74 procent av tjänstemännen och i Malmö är 80 procent av arbetarna och 76 procent av tjänstemännen med i facket (se diagram 3.1).

Organisationsgraden i övriga Sverige, det vill säga exklusive Stockholm, Göteborg och Malmö, är 83 procent för arbetare och 85 procent för tjänstemän (ej med i diagram 3.1). Räknas även de tre storstäderna med så blir genomsnittet för hela riket 79 procent för arbetare och 77 procent för tjänstemän.

Detta framgår av LOs bearbetning av Statistiska centralbyråns Arbetskraftsundersökning (AKU) för första kvartalet år 2006 (se faktaruta om källa och mätperiod.).

Facklig organisationsgrad = Andelen anställda som är medlemmar i facket

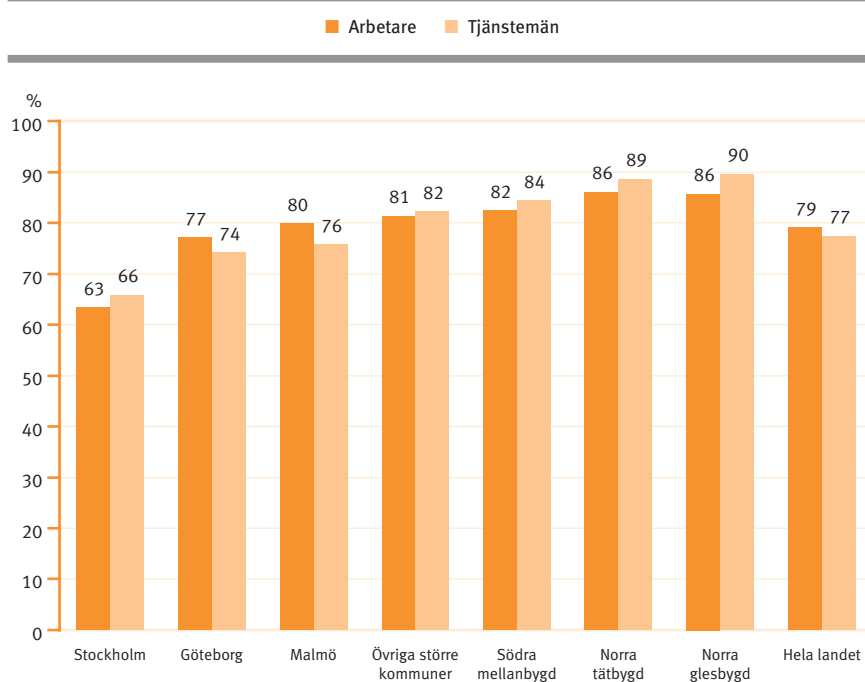
20 procentenheter lägre i Stockholm än i övriga Sverige

Den fackliga organisationsgraden tycks alltså påverkas av ortens eller regionens storlek och folkmängd. Ju glesare befolkning desto högre är organisationsgraden och tvärt om. Detta samband understryks av Stockholm som är den region i Sverige som har klart störst befolkning men även klart lägst

Källa och mätperiod

Det mått på facklig organisationsgrad som här används kommer från Statistiska centralbyråns Arbetskraftsundersökningar (AKU). Från och med 1987 års AKU tillfrågas samtliga anställda i urvalet om de är medlemmar i facket. Facklig organisationsgrad uppdelat på arbetare och tjänstemän finns dock bara tillgängligt från och med 1990 års AKU.

Diagram 3.1 Facklig organisationsgrad år 2006. Arbetare och tjänstemän efter region Procent

organisationsgrad. För arbetare i Stockholm är organisationsgraden hela 20 procentenheter lägre än i övriga landet (exklusive storstäderna), men även hela 15 procentenheter lägre än i Göteborg och Malmö.

Regioner

Stockholm: Samtliga kommuner i Stockholms län exklusive Norrtälje

Göteborg: Göteborgs kommun samt 12 större kommuner runt Göteborg

Malmö: Malmö kommun samt åtta större kommuner runt Malmö

Övriga större kommuner: Kommuner med mer än 90 000 invånare

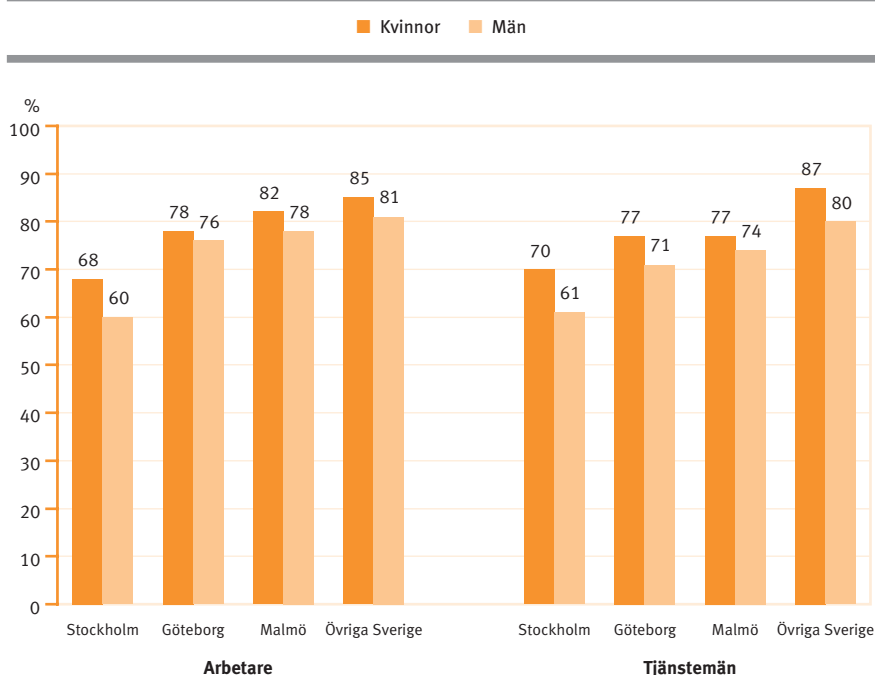
Södra mellanbygden: Kommuner i södra och mellersta Sverige med mindre än 90 000 invånare

Norra tätbygd: Kommuner i norra Sverige med mellan 27 000 och 90 000 invånare

Norra glesbygd: Kommuner i norra Sverige med mindre än 27 000 invånare

Denna indelning är enligt Statistiska centralbyråns så kallade H-regioner där H står för *homogena* regioner vad gäller befolkningsunderlag.

Diagram 3.2 Facklig organisationsgrad år 2006. Kvinnor och män efter klass och region Procent

Lägre för både kvinnor och män

Den låga organisationsgraden i storstäderna gäller såväl kvinnor som män. Kvinnor har dock högre organisationsgrad än män i alla regioner. Skillnaden mellan könen är som störst i Stockholm medan skillnaden i Göteborg och Malmö är ungefär lika stor som i övriga landet (se diagram 3.2).

Endast 60 procent av Stockholmsmännen organiserade

I Stockholm är det alltså framförallt män som har betydligt lägre organisationsgrad än vad som gäller i resten av landet. Bland såväl arbetare som tjänstemän i Stockholm är endast cirka 60 procent av männen med i facket, vilket är 20 procentenheter lägre än för män i övriga Sverige.

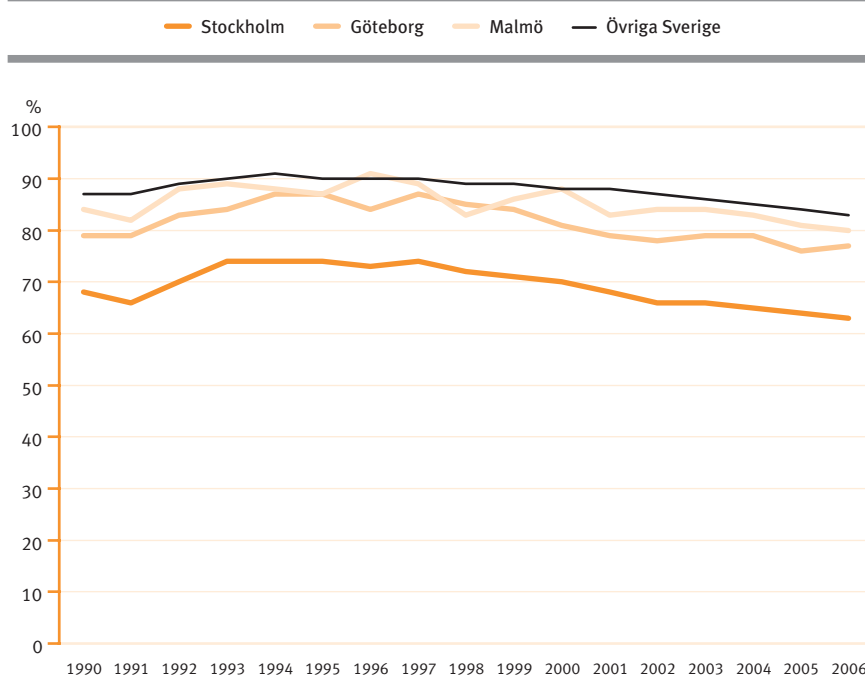
... och 70 procent av Stockholmskorna

Bland kvinnor i Stockholm är organisationsgraden cirka 70 procent vilket visserligen är betydligt högre än för Stockholms män men likafullt långt under de cirka 87 procent som gäller kvinnor i övriga Sverige.

År 1990–2006 – lika stor skillnad mellan storstad och landsort alla år

Organisationsgraden i storstäderna har minskat rejält de senaste tio åren.

Diagram 3.3 Facklig organisationsgrad år 1990–2006. Arbetare efter region
Procent

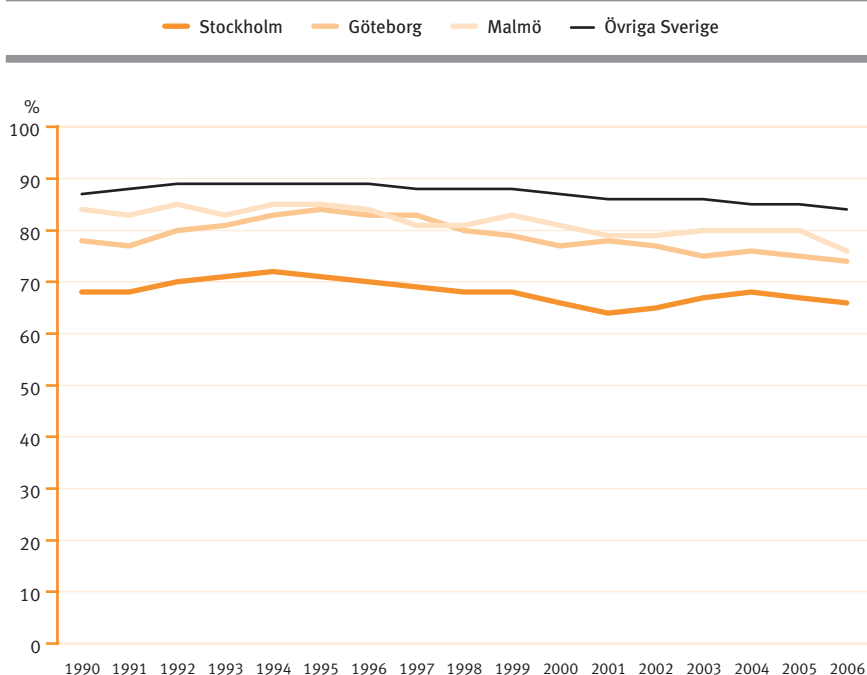
Det gäller bland såväl arbetare som tjänstemän. Men det är inte bara i Stockholm, Göteborg och Malmö som organisationsgraden minskat. Även i övriga Sverige har organisationsgraden minskat ungefär lika mycket. Det innebär att skillnaden mellan organisationsgraden i storstäderna och övriga Sverige varit nästan lika stor hela mätperioden.

För arbetare i Stockholm har organisationsgraden legat knappt 20 procentenheter lägre än i övriga Sverige hela perioden 1990–2006, i Göteborg cirka åtta procentenheter lägre och i Malmö cirka tre procentenheter lägre än för arbetare i övriga Sverige (se diagram 3.3).

Mindre urval för Göteborg och Malmö

Vad gäller Göteborg och Malmö bör noteras att organisationsgraden för dessa är beräknad utifrån en betydligt mindre del av urvalet än vad som gäller för Stockholm och övriga Sverige. Osäkerheten är därför större för Göteborg och Malmö vilket förklarar varför kurvorna för dessa två är lite mer "hackiga" i diagram 3.3 och 3.4.

Diagram 3.4 Facklig organisationsgrad år 1990–2006. Tjänstemän efter region
Procent

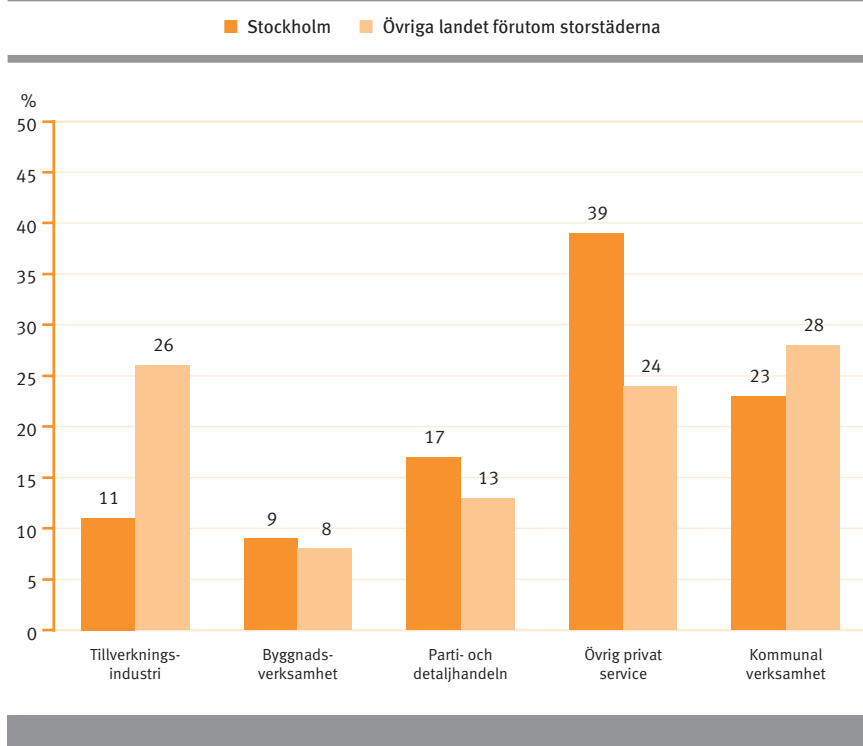

Även för tjänstemän har skillnaden i organisationsgrad mellan storstäderna och övriga Sverige varit relativt konstant 1990–2006. För tjänstemän i Stockholm har organisationsgraden legat knappt 20 procentenheter lägre än i övriga Sverige och i Göteborg cirka åtta procentenheter lägre hela perioden. Det vill säga lika stora skillnader som bland arbetare. I Malmö är däremot skillnaden lite större bland tjänstemän än bland arbetare, cirka sex procentenheter (se diagram 3.4).

Krisen påverkade hela landet lika mycket

Krisen på arbetsmarknaden i början av 1990-talet påverkade organisationsgraden likartat både i storstäderna och i övriga Sverige. Det vill säga att när arbetslösheten ökade som mest åren 1991–1992 så ökade även organisationsgraden. Möjligen till viss del för att folk sökte sig till facket i dessa orostider men den främsta orsaken var troligen att det i huvudsak var ungdomar som drabbades av arbetslösheten och ungdomar hade då, liksom nu, en klart lägre organisationsgrad än äldre.

Diagram 3.5 Anställda efter bransch i Stockholm och övriga landet år 2006
Arbetare. Procent

Olika arbetsmarknadsstruktur

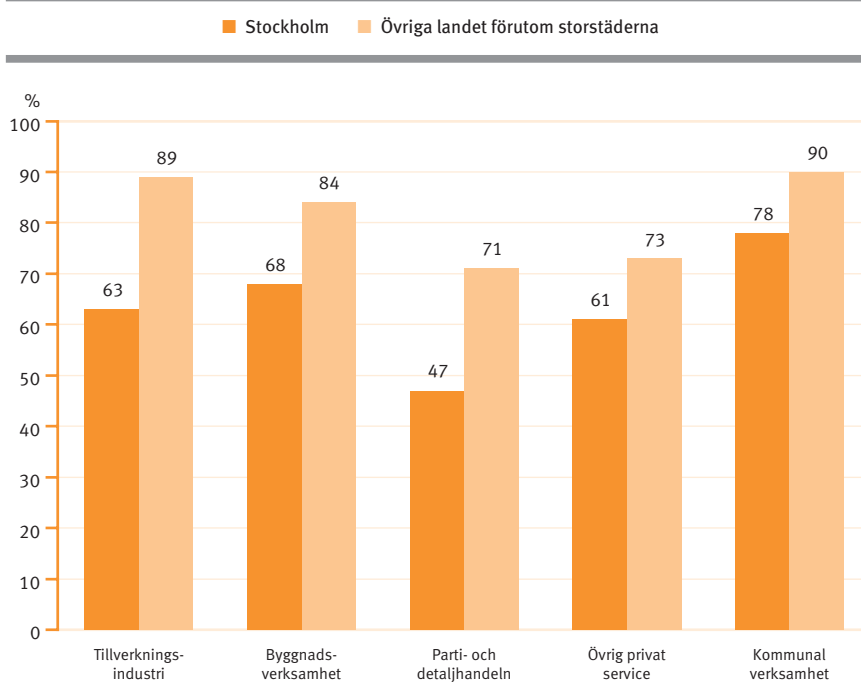
Det är alltså ingen ny företeelse att organisationsgraden är lägre i storstäderna än i övriga landet. Storstäderna skiljer sig dock på många andra sätt från landsorten. Det gäller kanske främst befolkningens sammansättning och arbetsmarknadens struktur. Framförallt är det Stockholm som skiljer sig åt och som därför får tjäna som exempel på skillnader mellan storstad och landsort.

Mer service och mindre industri ger viss förklaring

Vad gäller arbetsmarknadens struktur har Stockholm en betydligt mindre tillverkningsindustri än i övriga Sverige. Bland arbetare i Stockholm är endast 11 procent anställda inom tillverkningsindustrin jämfört med 26 procent i övriga Sverige. Även inom kommun och landsting är andelen anställda mindre i Stockholm än i övriga Sverige. Stockholm domineras istället

Diagram 3.6 Facklig organisationsgrad efter bransch i Stockholm och övriga landet år 2006. Arbetare. Procent

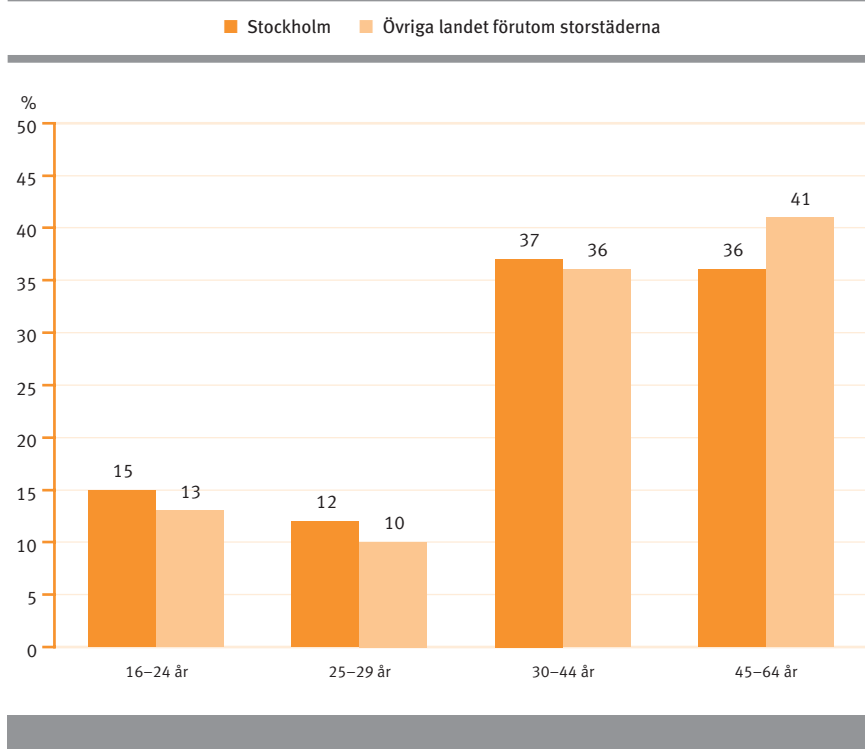

av servicebranscherna handel och övrig privat service där hela 56 procent av Stockholms arbetare jobbar jämfört med 37 procent i övriga Sverige (se diagram 3.5). Detta förklarar en viss del av varför organisationsgraden är lägre i Stockholm eftersom organisationsgraden är lägre inom servicebranscherna än inom industrin och kommunal sektor.

Lägre organisationsgrad i Stockholm i alla branscher

Den lägre andelen arbetare inom servicebranscher är dock inte hela förklaringen. Den fackliga organisationsgraden är nämligen klart lägre i Stockholm även inom respektive bransch. Bland arbetare är skillnaden störst inom parti- och detaljhandel och tillverkningsindustrin. Där är organisationsgraden hela 25 procentenheter lägre i Stockholm än i övriga landet. Men även inom de andra branscherna är organisationsgraden klart lägre i Stockholm, mellan 12 och 16 procentenheter lägre (se diagram 3.6).

Diagram 3.7 Åldersfördelning bland anställda i Stockholm och övriga landet år 2006. Arbetare. Procent

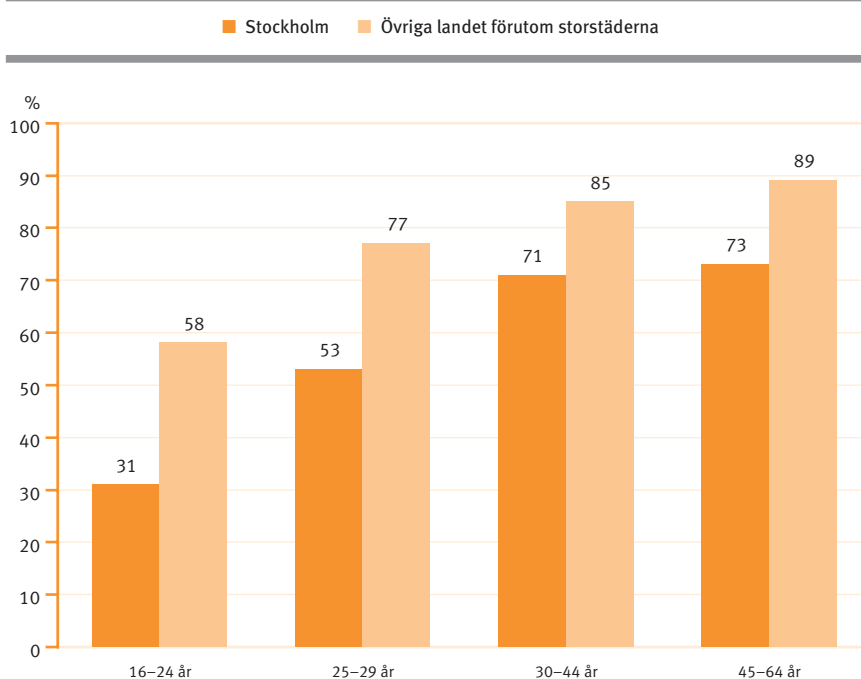
Stockholmare är yngre

Vad gäller skillnader i befolkningens sammansättning är det här främst åldersfördelningen bland de anställda som avses. Andel unga i åldern 16–29 år är större i Stockholm än i övriga Sverige och andelen äldre i åldern 45–64 år är mindre i Stockholm än i övriga Sverige (se diagram 3.7).

Dock lägre organisationsgrad i Stockholm i alla åldrar – men mest bland ungdomar

Även den större andelen ungdomar förklarar troligen en del av varför organisationsgraden är lägre i storstäderna eftersom unga har en lägre organisationsgrad än äldre. Återigen måste dock konstateras att detta bara är en liten del av förklaringen då det visar sig att organisationsgraden är be-

Diagram 3.8 Facklig organisationsgrad efter ålder i Stockholm och övriga landet år 2006. Arbetare. Procent

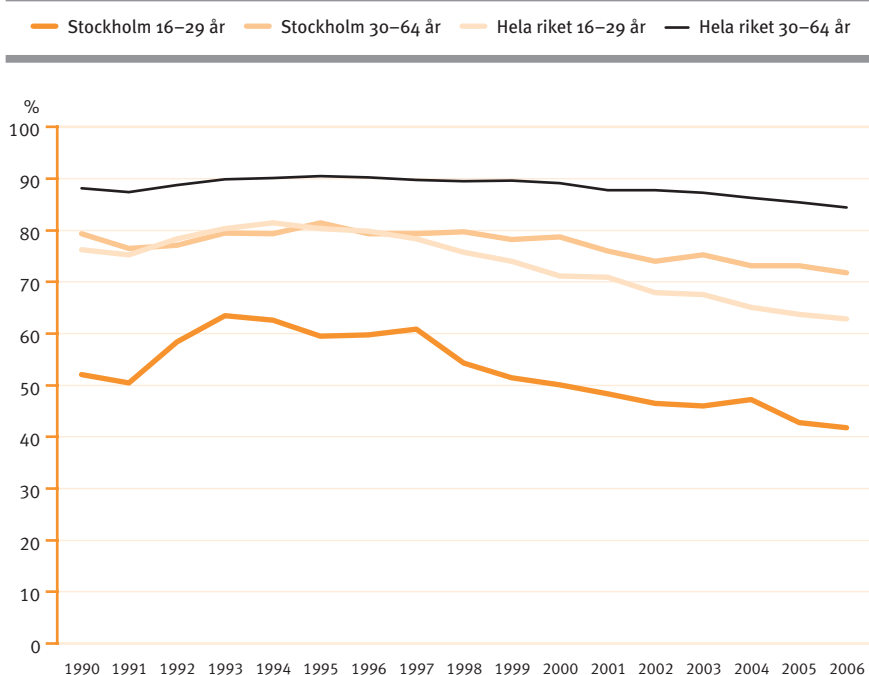

tydligt lägre i Stockholm än i övriga landet *inom* alla åldersgrupper. Skillnaden mellan Stockholm och övriga Sverige är dessutom betydligt större i de yngsta åldersgrupperna än i de äldsta. I Stockholm är endast 31 procent av arbetarna i åldern 16–24 år med i facket medan motsvarande siffra för övriga Sverige är 58 procent, det vill säga nästan dubbelt så hög. Därefter minskar visserligen skillnaden uppåt i åldrarna men är ändå påtagligt stor och för den äldsta åldersgruppen, 45–64-åringar, är organisationsgraden 16 procentenheter lägre i Stockholm än i övriga Sverige (se diagram 3.8).

... och så tycks det alltid varit

Organisationsgraden i Stockholm är alltså klart lägre i alla åldersgrupper men skillnaden är störst bland ungdomar. Organisationsgraden för perioden

Diagram 3.9 Facklig organisationsgrad år 1990–2006. Arbetare efter region och ålder Procent

1990–2006 visar att detta inte är något nytt fenomen då organisationsgraden för arbetare i Stockholm i åldern 16–29 år legat relativt stadigt runt 20 procentenheter lägre än för 16–29-åringar i övriga Sverige (se diagram 3.9).

Även bland 30–64-åringar har skillnaden varit relativt konstant då organisationsgraden bland arbetare i åldern 30–64 år varit drygt tio procentenheter lägre i Stockholm än i övriga Sverige hela perioden.

Är ungdomarna förklaringen?

Möjligen är det så att den låga organisationsgraden bland de yngre i Stockholm är orsaken till att skillnaden till stor del består även för äldre stockholmare. När hela 70 procent av 16–24-åringarna i Stockholm är efter år inte är med i facket är det kanske allt för många av dessa som väljer att stå utanför facket även när de blir äldre.

Sammanfattningsvis om organisationsgraden

Organisationsgraden är högst i glesbygd och landsort medan den är lägre i storstad och tätort. En del av förklaringen till detta ligger i att befolkningsammansättningen och arbetsmarknadens struktur skiljer sig åt mellan storstad och landsort. Till exempel har storstäderna mindre tillverkningsindustri och större andel ungdomar än landsorten. Det visar sig dock att organisationsgraden är lägre i storstäderna, framförallt i Stockholm, inom såväl varje enskild näringsgren som åldersgrupp. Till exempel så är organisationsgraden bland arbetare inom tillverkningsindustrin i Stockholm hela 25 pro-

centenheter lägre än inom tillverkningsindustrin i övriga Sverige och bland arbetare i åldern 16–24 år är skillnaden hela 27 procentenheter.

Storstadsfaktorn – finns den?

Organisationsgraden i storstäderna är alltså lägre än i övriga Sverige oberoende av skillnader i befolkningens sammansättning och arbetsmarknadens struktur. Det tyder på att det finns någon slags ”storstadsfaktor” som kan ha med människors attityd och syn på sig själva och sin omgivning att göra. Attityden att ”klara sig på egen hand” är kanske starkare i storstäderna än på landsorten där det sociala kontaktnätet i form av släkt och vänner ofta är mer utvecklat. Möjligen är denna attityd extra stark bland ungdomar.

En eventuell storstadsfaktor låter sig dock inte mätas med hjälp av den traditionella arbetsmarknadsstatistik som ligger till grund för detta avsnitt. Men kanske har intervjuerna i undersökningen Röster om facket och jobbet fångat upp eventuella attitydskillnader mellan arbetare i storstad och landsort. Om detta handlar rapportens följande avsnitt.

4. Storstadsbor om skälen till att inte vara med i facket

Medlemsavgiftens storlek och tveksamhet till nyttan av att vara med är de två vanligaste skälen till att arbetare inte är med i facket. Det gäller både i storstad och i övriga landet. Bland unga arbetare i storstäderna anger var tionde att de inte blivit tillfrågade som skäl för att inte vara med. Ungefär hälften av dem som inte är fackligt anslutna kan tänka sig att gå med i facket. Andelen är högre i Göteborg och Malmö, men lägre i Stockholm, jämfört med övriga landet.

De frågor som redovisas här i kapitel 4 finns mer utförligt presenterade i den första rapporten i serien om Röster om facket och jobbet – Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter.

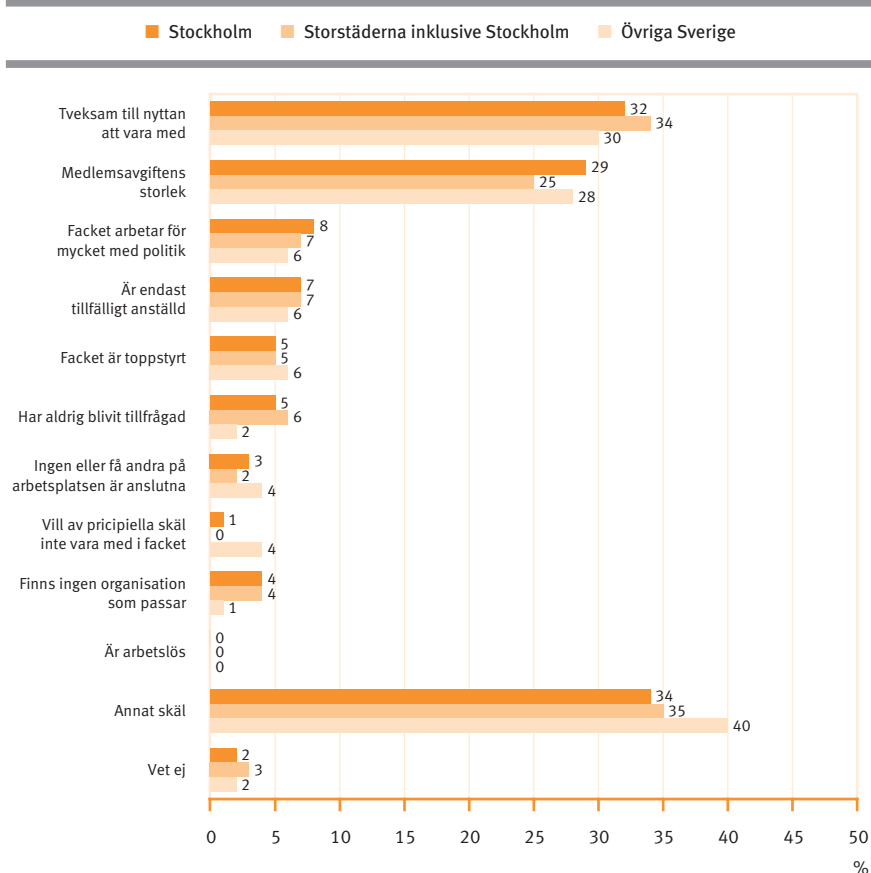
Varför storstadsbor inte är med i facket

Det finns två huvudsakliga skäl till att arbetare inte är med i facket; tveksamhet till nyttan av att vara med och medlemsavgiftens storlek. Bland yngre arbetare som inte är med i facket är det vanligt att svara att man inte är med för att man endast är tillfälligt anställd. Ser man till alla ålderskategorier samlat sticker de två huvudsakliga skälen ut som de absolut vanligaste i både storstäder och i övriga landet (diagram 4.1). Någon avgörande förklaring till varför organisationsgraden skiljer sig så kraftigt mellan storstäder och övriga landet hittar man alltså inte i svaren på den här frågan.

Även om den övergripande bilden inte pekar på stora skillnader finns det vissa variationer i hur man svarar som kan vara intressanta att notera. I storstäderna är det något vanligare att uppge att det inte finns någon organisation som passar, att de aldrig har blivit tillfrågade, att de endast är tillfälligt anställda samt att facket arbetar för mycket med politik. Tveksamhet till nyttan av att vara med uppges av något fler än i övriga landet. Däremot är det vanligare i övriga landet att uppge som skäl att facket är toppstyrt samt att de av principiella skäl inte vill vara med. En stor mängd svar har inte kunnat klassificeras (redovisas som "Annat skäl" i diagrammet). Den gruppen är större i övriga landet än i storstäderna.

Det finns skillnader mellan hur kvinnor och män motiverar att de inte är fackliga medlemmar. Ofta är skillnaderna större mellan könen än mellan storstad och övriga landet. Av diagram 4.2 framgår det att kvinnor i både Stockholm och övriga landet oftare än män anger som skäl att de endast är

Diagram 4.1 Av vilka skäl är du inte medlem i facket Andel ej fackligt anslutna arbetare i Stockholm, storstäderna (inkl Stockholm) och övriga landet

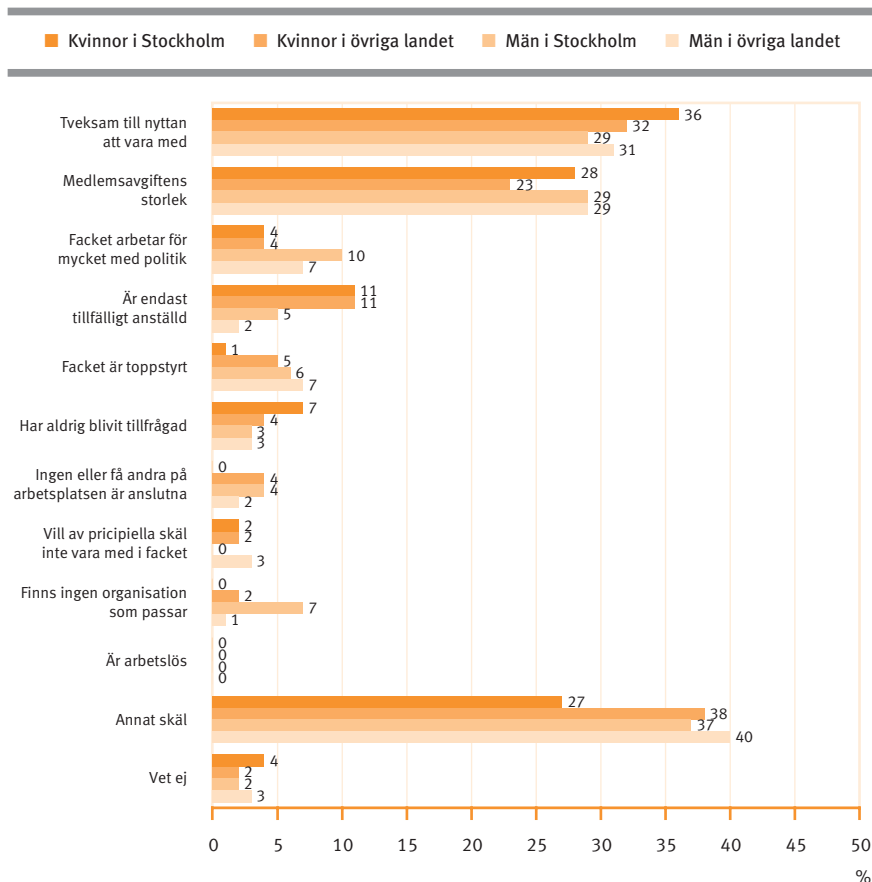
tillfälligt anställda. Män anger oftare att facket är toppstyrt och arbetar för mycket med politik. Män i Stockholm anger oftare att det inte finns någon organisation som passar, medan kvinnor i Stockholm oftare anger att de inte blivit tillfrågade och att de är tveksamma till nyttan av att vara med. Kvinnor som inte bor i Stockholm anger mer sällan medlemsavgiftens storlek som skäl än övriga grupper.

Som antydde inledningsvis är skälen till att inte vara med i facket inte desamma i alla åldersgrupper. Ser man på yngre arbetare som helhet är tillfälliga anställningar ett viktigt skäl utöver tveksamhet till nyttan och medlemsavgiftens storlek. I storstäderna är den förklaringen vanligare än i övriga landet (diagram 4.3a). En större andel av de unga arbetarna som inte är

Diagram 4.2 Av vilka skäl är du inte medlem i facket?

Andel ej fackligt anslutna arbetare, kvinnor och män i Stockholm och hela landet

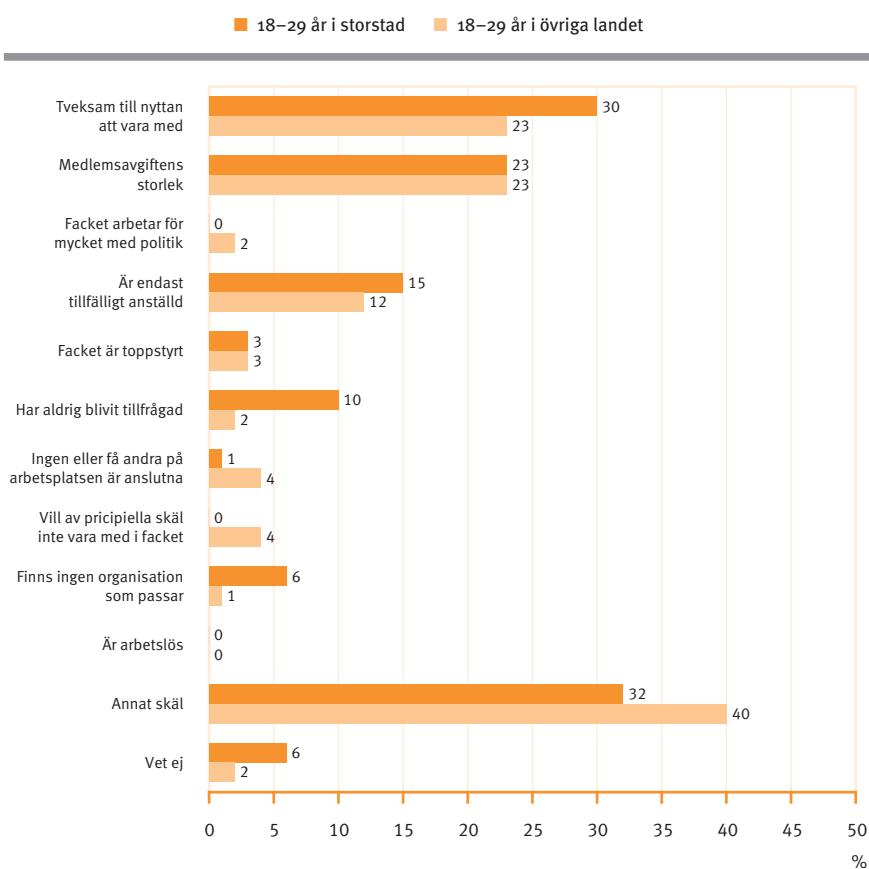
fackliga medlemmar anger tveksamhet till nyttan av att vara med i större utsträckning än unga arbetare i övriga landet, men däremot finns det inga unga storstadsbor som svarar att facket arbetar för mycket med politik eller att de av principiella skäl inte vill vara med.

Anmärkningsvärt och något som facken i storstäderna säkert ser anledning att fundera vidare på, är att var tionde arbetare under 30 år som inte är med i facket anger att det beror på att de inte har blivit tillfrågade. Visst finns det säkert många legitima förklaringar till varför det är extra svårt för de lokala facken i storstäderna att nå alla unga. Det är vanligare med små arbetsplatser, tillfälliga anställningar/”extrajobb” och man byter oftare arbete. Man kan ändå inte komma ifrån att det är hög tid att både fundera över och pröva nya sätt att nå fler av storstädernas yngre arbetare.

Bland de ej fackligt anslutna arbetarna som är 30 år och äldre är det få som anger tillfällig anställning som skäl till att inte vara med i facket. Det gäller både i storstäderna och i övriga landet (diagram 4.3b). Att aldrig ha blivit tillfrågad är också ovanligt liksom att ingen eller få andra på arbets-

Diagram 4.3a Av vilka skäl är du inte medlem i facket?

Andel ej fackligt anslutna arbetare 18–29 år i storstad och övriga landet

platsen är anslutna. I stället är det vanligare att ange att facket arbetar för mycket med politik (främst storstäderna) samt att facket är toppstyrt. Hela 37 procent av ej fackligt anslutna arbetare 30–64 år i storstäderna anger tveksamhet till nyttan som skäl och 34 procent av motsvarande grupp i övriga landet. Medlemsavgiftens storlek är också ett mycket vanligt i skäl, särskilt i övriga landet.

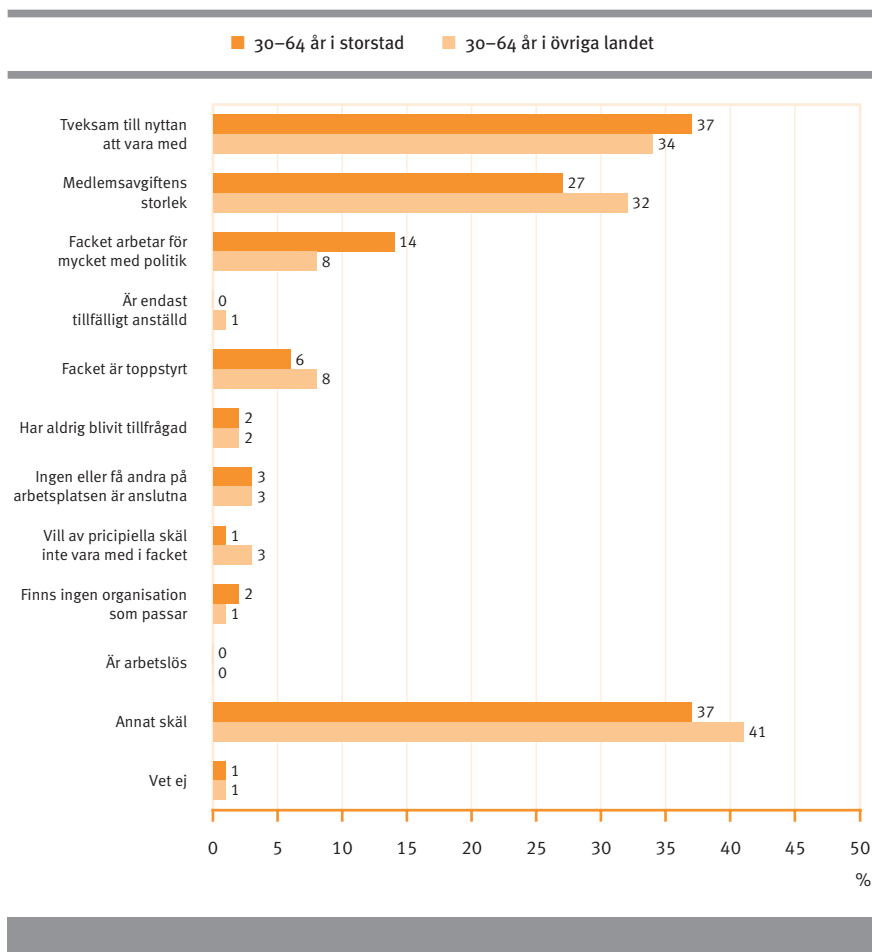
Kan de ej fackligt anslutna storstadsborna tänka sig att gå med i facket?

Det finns goda möjligheter att öka den fackliga anslutningen generellt. Hälften av arbetarna som inte är fackliga medlemmar kan tänka sig att bli det i framtiden. Som har visats i tidigare rapporter i serien Röster om facket och jobbet är möjligheterna att öka den fackliga anslutningen särskilt stor bland ungdomar. En större andel kvinnor än män kan tänka sig att bli medlemmar.

Jämförelser mellan svaranden i olika regioner visar att arbetare i Stockholm avviker i viss mån från övriga delar av landet. Det är färre i Stock-

Diagram 4.3b Av vilka skäl är du inte medlem i facket?

Andel ej fackligt anslutna arbetare 30–64 år i storstad och övriga landet

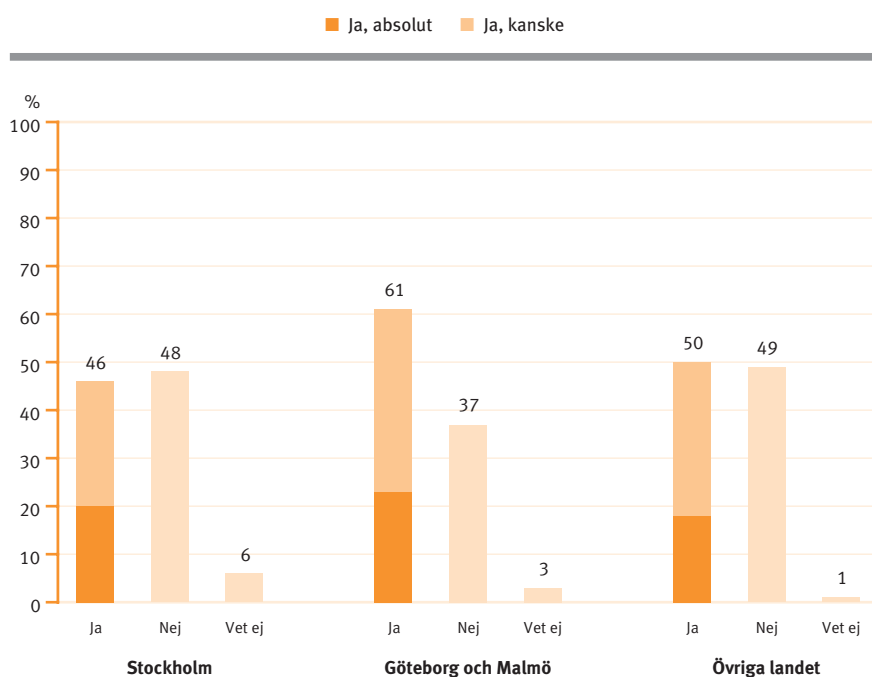

holm som svarar att de kan tänka sig att gå med i facket, 46 procent i jämförelse mot 50 procent i övriga Sverige (exklusive storstäderna). Göteborg och Malmö avviker mer från övriga landet än Stockholm, men åt motsatt håll. Bland ej fackligt anslutna arbetare i Göteborg och Malmö kan hela 62 procent tänka sig att gå med i facket.

De geografiska skillnaderna är dock mindre än skillnaderna mellan kvinnor och män. Kvinnor är positiva till att bli medlemmar i facket i högre grad än män. 61 procent av kvinnorna kan tänka sig att gå med i facket mot 45 procent av männen, om man ser till hela landet exklusive Stockholm. Bland arbetarna i Stockholm som inte är med i facket är skillnaden mellan könen nästan lika stor, men bland såväl kvinnor som män är det färre som kan tänka sig att bli fackliga medlemmar i Stockholm (diagram 4.5). 56 procent av arbetarkvinnorna i Stockholm som inte är fackmedlemmar kan tänka sig att bli det och 41 procent av arbetarmännen.

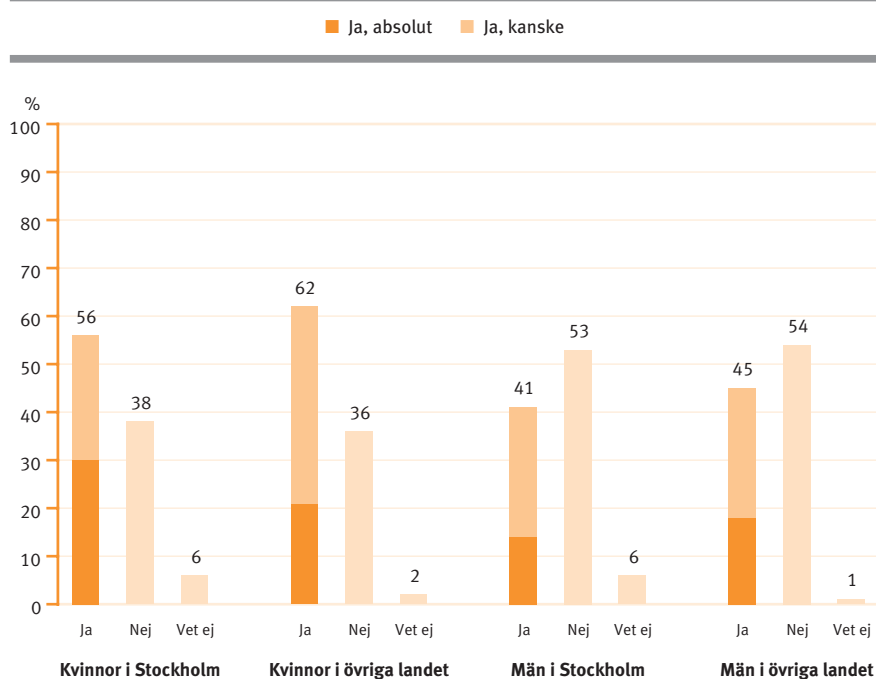
Diagram 4.4 Skulle kunna tänka sig att gå med i facket

Andel ej fackligt anslutna arbetare i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet

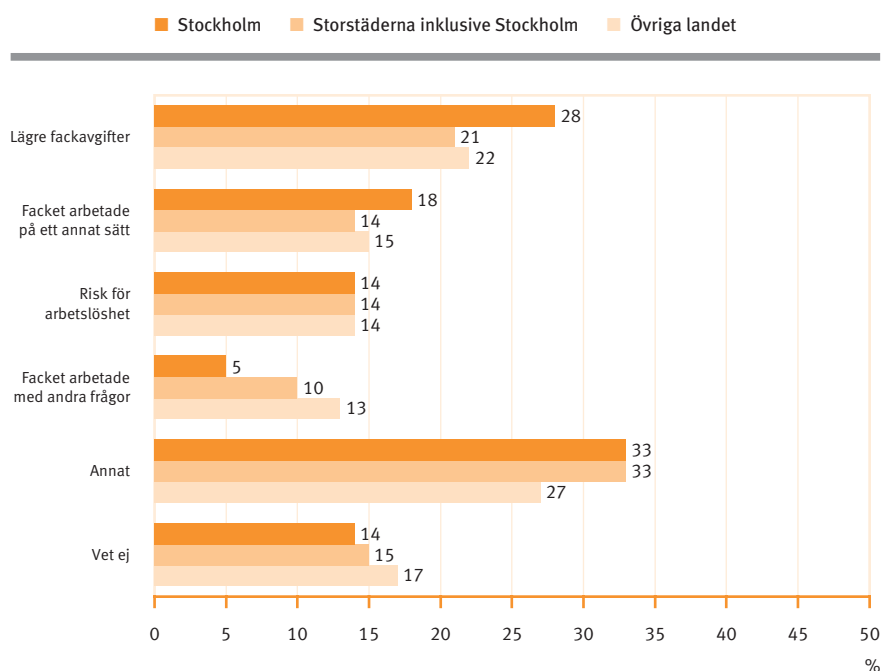
Diagram 4.5 Skulle kunna tänka sig att gå med i facket

Andel ej fackligt anslutna arbetare. Kvinnor och män i Stockholm och övriga landet

Diagram 4.6 Orsaker till att kunna tänka sig att gå med i facket

Andel ej fackligt anslutna arbetare i Stockholm, storstäderna och övriga landet

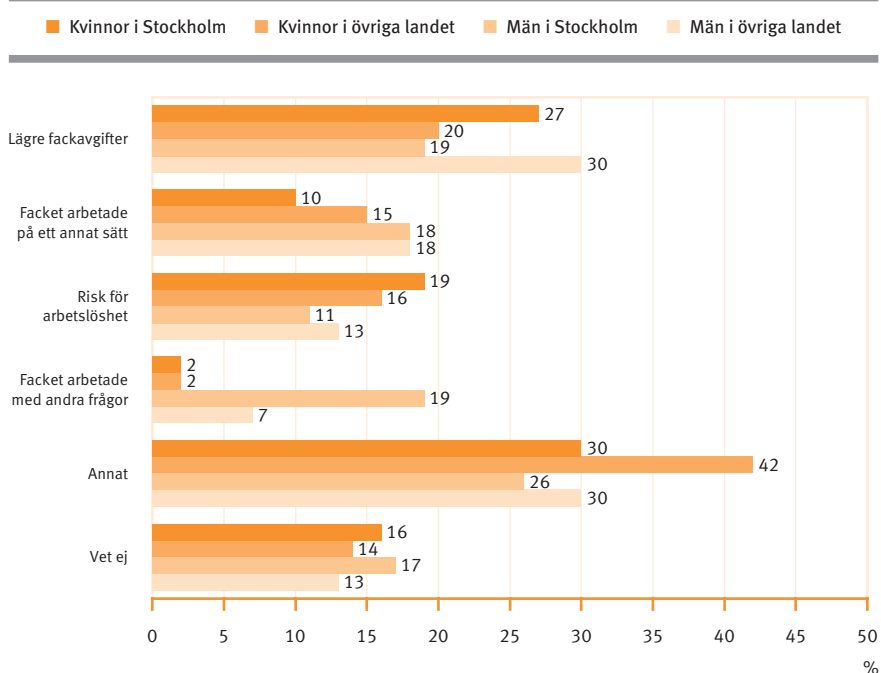

Vad kan få arbetarna i storstäderna att gå med i facket?

Om man frågar arbetarna som inte är med i facket om vad som skulle kunna få dem att gå med blir det vanligaste svaret lägre fackavgifter. Efter det kommer att facket arbetade på annat sätt, risk för arbetslöshet samt att facket arbetade med andra frågor. I diagram 4.6 redovisas hur stockholmare och storstadsbor som inte är med i facket svarar i jämförelse med icke-medlemmar i landets övriga delar. Man kan konstatera att det är mer vanligt i Stockholm (och storstäderna samlat) att man anger som avgörande skäl för att gå med att facket arbetade med andra frågor, hela 12 procent anger det i Stockholm. Det är samtidigt något mindre vanligt att man anger lägre fackavgifter som avgörande skäl i storstäderna.

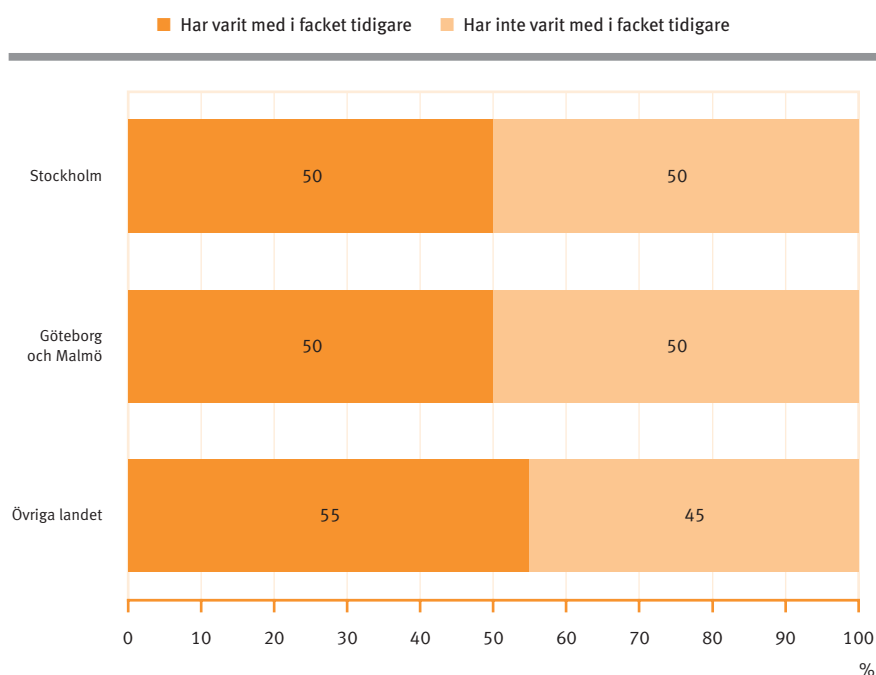
Diagram 4.7 Orsaker till att kunna tänka sig att gå med i facket

Andel ej fackligt anslutna arbetare i Stockholm och övriga landet. Kvinnor och män

Det finns vissa skillnader mellan hur kvinnor och män svarar på frågan. Mycket få kvinnor anger som avgörande skäl att facket arbetade med andra frågor. Det gäller både i övriga landet och i Stockholm (diagram 4.7). Å andra sidan anser var femte manlig arbetare i Stockholm som inte är fackligt ansluten att facket borde arbeta med andra frågor för att de ska kunna tänka sig att bli medlemmar. Färre kvinnor än män anger som avgörande skäl att facket arbetade på annat sätt. Även här gäller det både för landet som helhet och för Stockholm, även om skillnaden mellan kvinnor och män är större i Stockholm. Kvinnor i Stockholm anger i högre grad än män skälen lägre fackavgifter och risk för arbetslöshet.

Diagram 4.8 Andel ej fackligt anslutna arbetare som varit respektive inte varit med i facket tidigare i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet

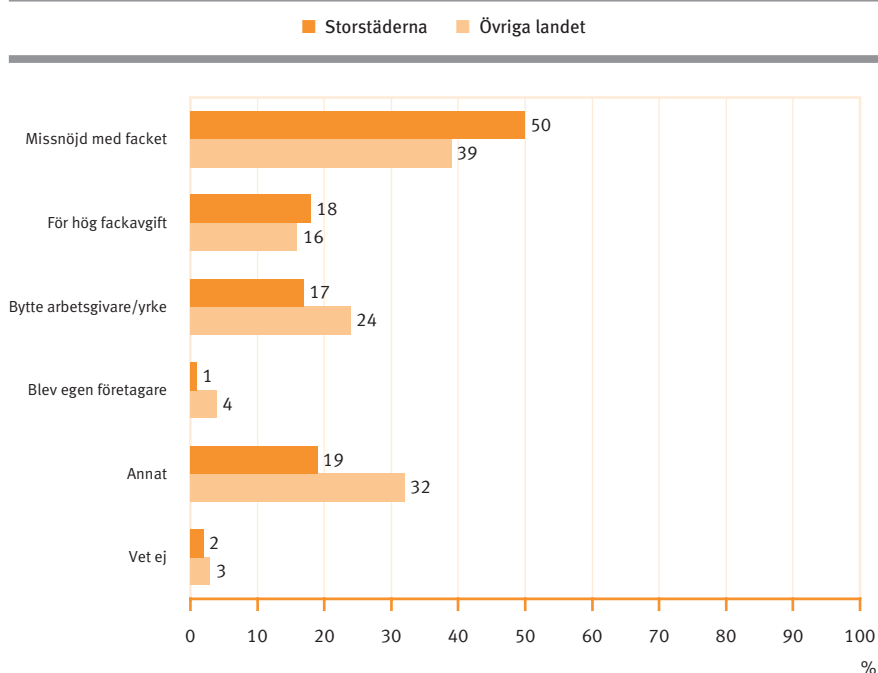

Storstadsborna som inte är medlemmar idag, men som har varit det tidigare
Omkring hälften av arbetarna som inte är fackligt anslutna har varit medlemmar i facket tidigare. Här finns det av naturliga skäl stora skillnader beroende på ålder – unga har inte hunnit med att både bli medlemmar och gå ur facket. Storstäderna avviker enbart fem procentenheter från övriga landet (diagram 4.8). Av tabellbilagan (tabell 8) framgår det att det finns en *högre* andel som har varit medlemmar tidigare bland ej fackligt anslutna i ”övriga större kommuner”.

De som har varit medlemmat tidigare, men som inte är det längre har blivit tillfrågade om varför de valde att lämna facket. Vanligaste skälet som anges är att de gick ur för att de var missnöjda med facket. Det skälet uppges av hälften av storstadsborna och av knappt 40 procent av dem i övriga landet som varit medlemmar tidigare. Byte av arbetsgivare, för hög fackavgift och andra skäl (ej klassificerade) anges av vardera cirka 17–19 procent av storstadsborna. I övriga landet är det vanligare att ange skäl som inte kunnat klassificeras samt byte av arbetsgivare.

Diagram 4.9 Skäl att lämna facket Andel ej fackligt anslutna arbetare som varit medlemmar tidigare i storstäderna och övriga landet

Ser man olika skäl i stad och land till varför vissa väljer att stå utanför?

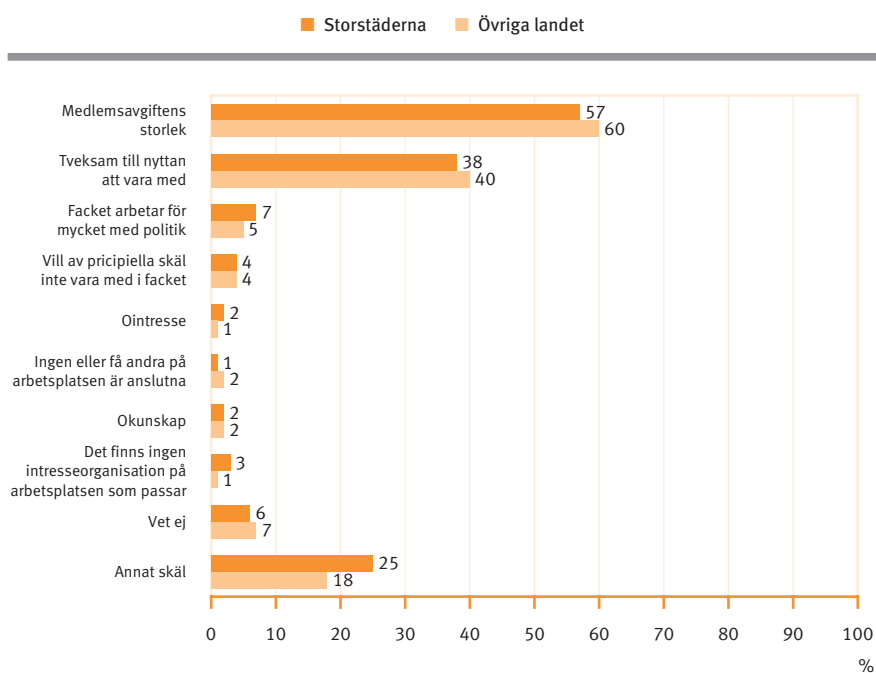
LO-medlemmar som får svara på frågan vad de tror är den viktigaste orsaken till att en del personer föredrar att inte vara fackligt anslutna tror oftast att det är medlemsavgiftens storlek som avskräcker från medlemskap. Många tror också att förklaringen ligger i tveksamhet till nyttan av att vara med i facket.

Det finns inte några stora skillnader mellan hur medlemmar i storstäderna svarar på denna fråga i jämförelse med hur man svarar i övriga landet (diagram 4.10). Möjligen avviker LO-medlemmarna i Malmö från den i övrigt rådande bilden (diagram 4.11). I Malmö är det färre som tror på de två i landet vanligaste skälen, mot att andelen som svarar annat (icke klassificerat) skäl är större. Att det inte finns någon organisation som passar är också ett vanligare svar i Malmö.

Stockholm avviker från hela riket enbart genom att något fler anger som troligt skäl att facket arbetar för mycket med politik. I Göteborg är andelen som anger annat skäl något större än i Stockholm och övriga landet.

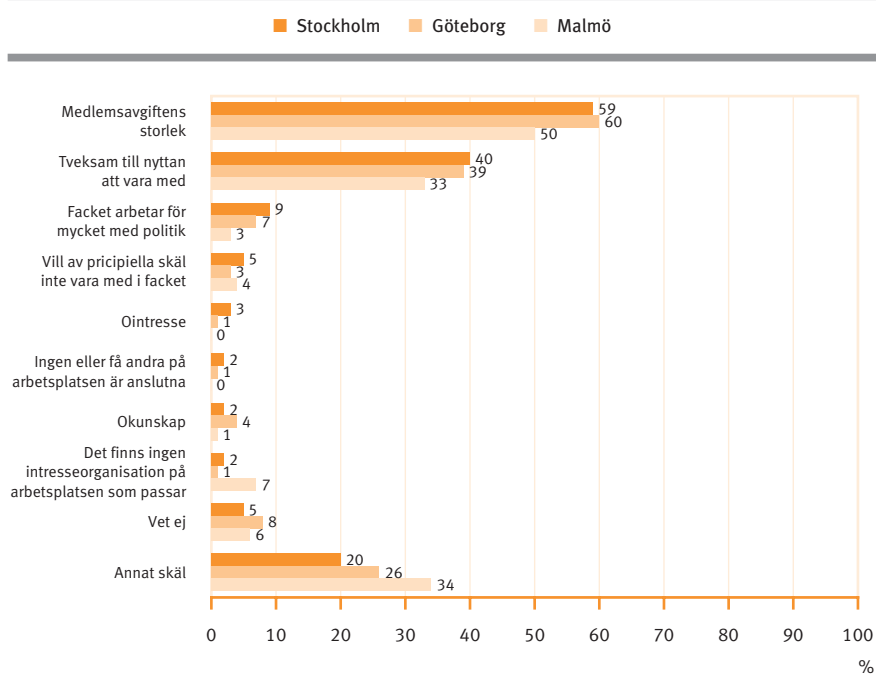
Diagram 4.10 Uppfattning om varför vissa inte är med i facket

LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet

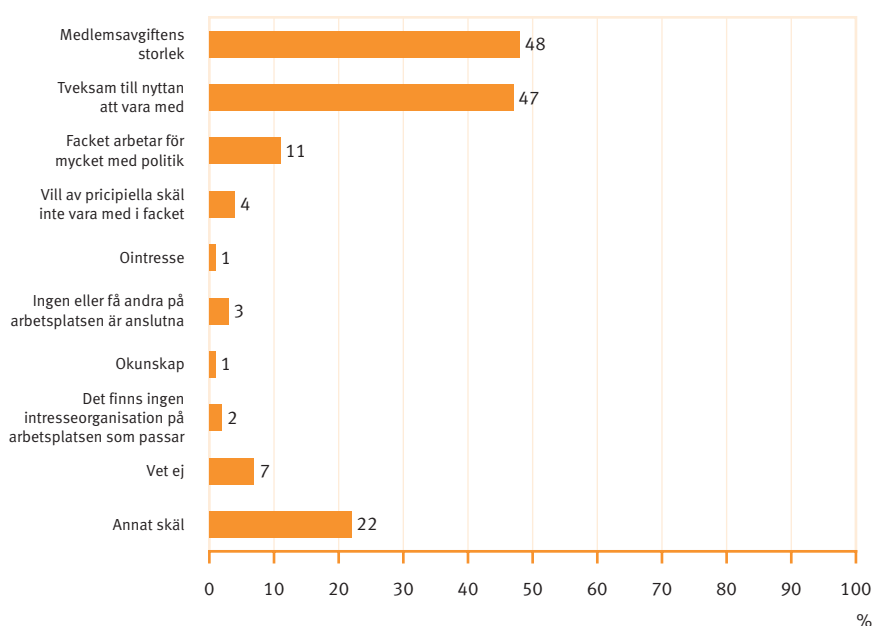
Diagram 4.11 Uppfattning om varför vissa inte är med i facket

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg och Malmö

Diagram 4.12 Uppfattning om varför vissa inte är med i facket

Ej fackligt organiserade arbetare (hela landet)

Bland arbetare som inte är fackligt anslutna – vilket alltså en högre andel är i storstäderna – anges samma skäl som vanligaste förklaring till varför vissa inte är med i facket (diagram 4.12). Däremot är det något vanligare att man anger tveksamhet till nyttan av att vara med och något mindre vanligt att man anger medlemsavgiftens storlek. 47 respektive 48 procent anger dessa skäl. Något fler anger också som troligt skäl att facket arbetar för mycket med politik. Som har visats i kapitel 2 är 42 procent storstadsbor bland de intervjuade arbetarna som inte medlemmar i facket.

5. Storstadsbor om fackligt medlemskap och fackets uppgifter

Den lägre andelen fackliga medlemmar i storstäderna för inte med sig ett lägre fackligt intresse bland de storstadsbor som väljer att vara medlemmar. De skillnader som kan skönjas mellan LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet angående medlemskapets värde och fackliga frågor är inte stora. Åsikter om det lokala fackets inflytande skiljer sig mer åt. Män – och då särskilt storstadsmän – sticker ut för att de i högre grad än andra vill att facket ska ha mindre att säga till om än idag. I övriga landet är större andelar nöjda med det inflytande som facket har idag.

De frågor som redovisas här i kapitel 5 finns mer utförligt presenterade i den första rapporten i serien om Röster om facket och jobbet – Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter.

Lägre organisationsgrad, men stort fackligt intresse bland medlemmarna i storstan

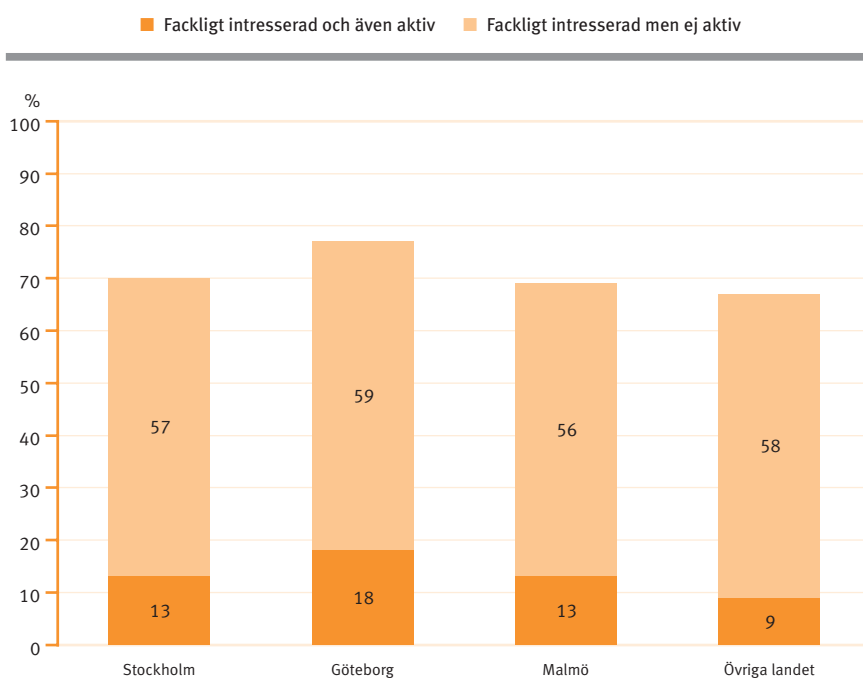
Vi har visat att andelen anställda som är med i facket är lägre i storstäderna och särskilt i Stockholm. Bland arbetare som är fackliga medlemmar är det fackliga intresset dock större i storstäderna än i övriga landet, enligt LO-medlemmarnas egen bedömning av sitt fackliga intresse (diagram 5.1). I Göteborg är andelen fackligt intresserade den högsta; 77 procent säger sig vara fackligt intresserade. Mellan Stockholm, Malmö och övriga landet är skillnaderna små. 67 procent är fackligt intresserade i övriga landet mot 69 respektive 70 procent i Malmö och Stockholm. Andelen som säger sig vara fackligt aktiva är lägre i övriga landet än i storstäderna. Även andelen fackligt aktiva är högst i Göteborg; 18 procent mot 13 respektive 9 procent i de andra storstäderna och övriga landet.

Likartad syn på vad medlemskapet ger

Att vara medlem i en organisation är ytterst ett tecken på att man tycker att medlemskapet har något värdefullt att erbjuda. I intervjuundersökningen har vi försökt att ta reda på lite mer om *vad* medlemmarna tycker att de får ut av sitt fackliga medlemskap. Svaren på dessa frågor visar att många anser att de får många olika fördelar av sitt fackliga medlemskap. Möjlighet att gå fackliga kurser, bättre försäkringsskydd, stöd och hjälp vid tvist med arbetsgivaren och trygghet vid strejk eller lockout är de förmåner som flest

Diagram 5.1 Egen bedömning av fackligt intresse

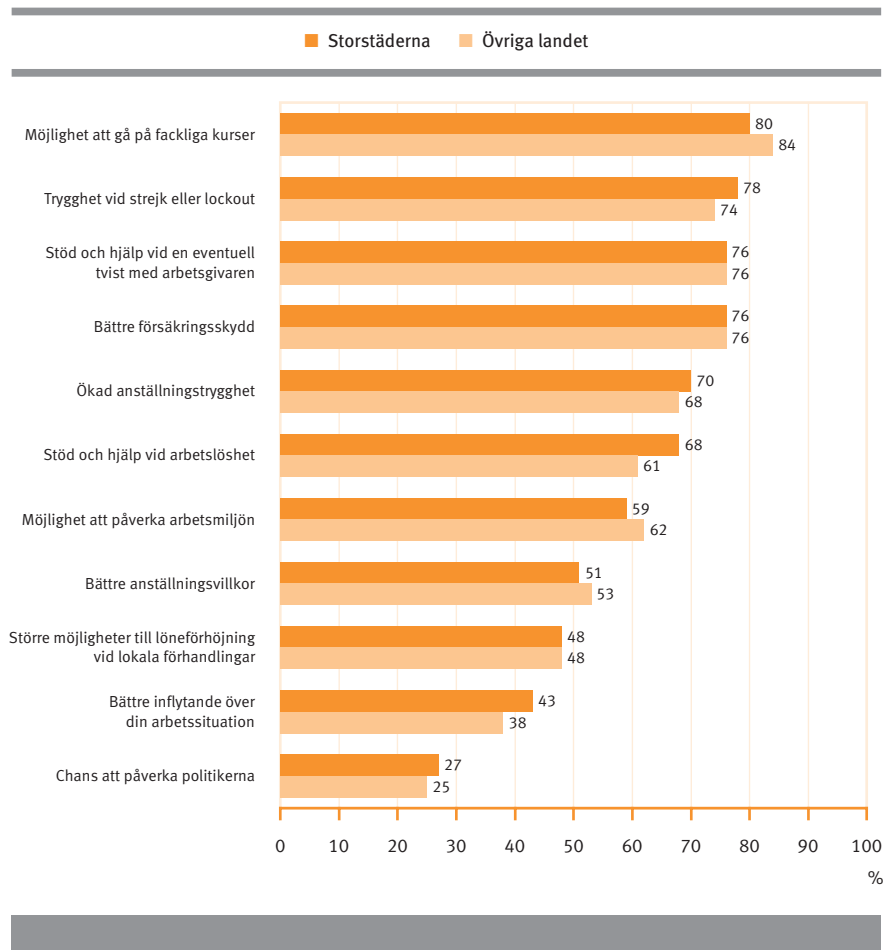
LO-medlemmar efter region

LO-medlemmar anser att medlemskapet ger. Frågan för den här rapporten blir att reda ut om det faktum att organisationsgraden skiljer sig mellan storstad och övriga Sverige, också betyder att synen på det fackliga medlemskapets värde skiljer sig åt mellan dem som valt att bli LO-medlemmar i storstäderna respektive i övriga Sverige.

Av diagram 5.2 framgår det att det endast finns små skillnader i synen på det fackliga medlemskapets värde. Rangordningen av förmånerna (uti från hur stora andelar som anser att medlemskapet för med sig den aktuella förmånen) är i princip densamma i storstad och övriga landet. Samma fem

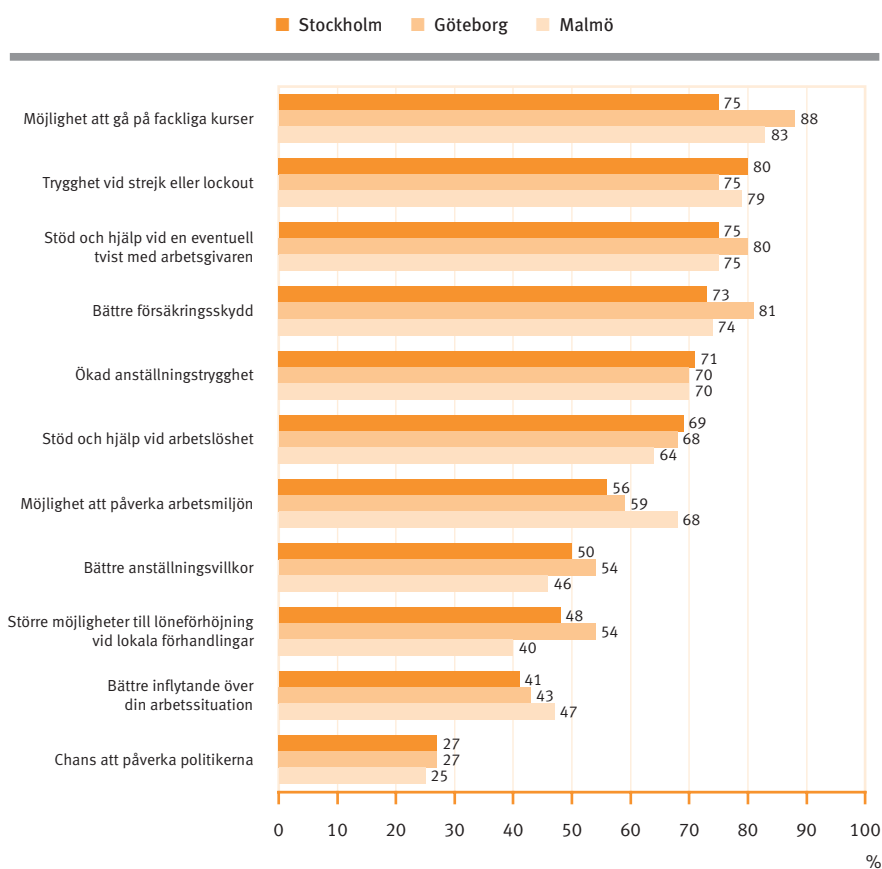
Diagram 5.2 Synen på vad medlemskap i den fackliga organisationen ger LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet

förmåner hamnar överst i båda grupperna. Ibland är det några procentenheter fler i storstäderna som tycker att medlemskapet ger dem den förmånen (som till exempel trygghet vid strejk eller lockout, stöd och hjälp vid arbetslöshet samt bättre inflytande över arbetssituationen) och ibland är det några procentenheter fler i övriga landet (som till exempel möjlighet att gå fackliga kurser, möjlighet att påverka arbetsmiljön samt bättre anställningsvillkor).

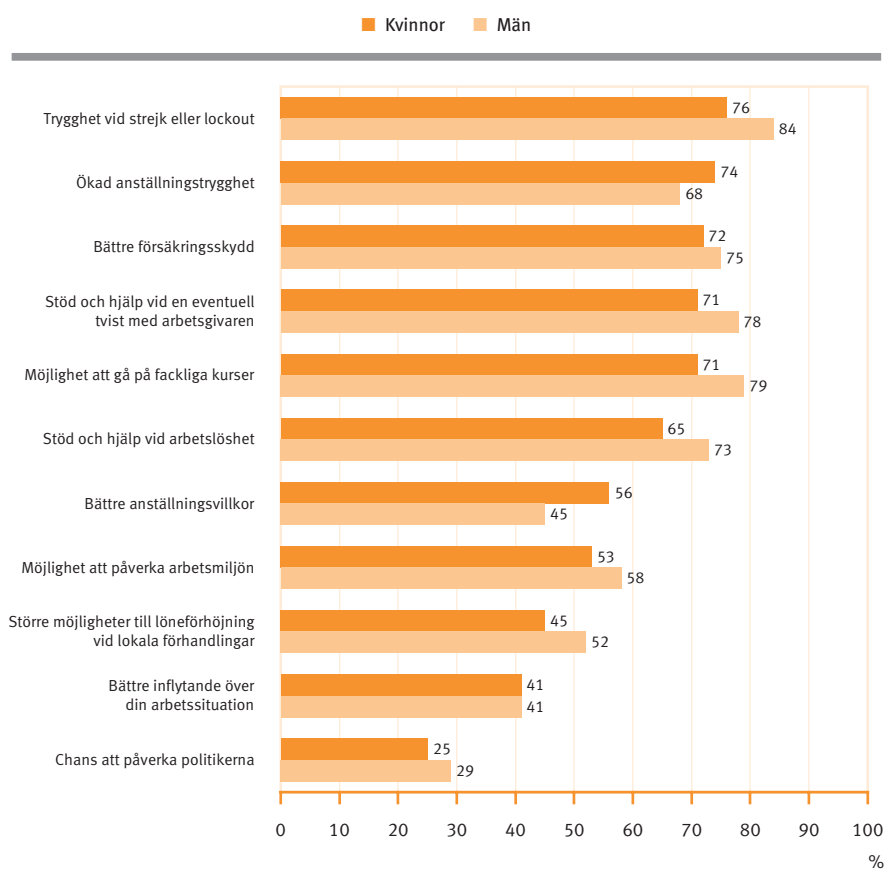
En uppdelning på vad LO-medlemmarna i de tre olika storstäderna anser att medlemskapet ger visar på vissa variationer, men inte heller här är det

Diagram 5.3 Synen på vad medlemskap i den fackliga organisationen ger
LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg och Malmö

fråga om några stora skillnader (diagram 5.3). I Stockholm är det färre som anser att medlemskapet ger dem möjlighet till fackliga kurser och att påverka arbetsmiljön. I Göteborg är det färre som anser att medlemskapet ger dem trygghet vid strejk eller lockout, men fler som anser att det ger möjlighet till fackliga kurser, hjälp och stöd vid tvist med arbetsgivaren och bättre försäkringsskydd. Bland LO-medlemmarna i Malmö är det relativt sett fler som anser att medlemskapet ger dem möjlighet att påverka arbetsmiljön, men färre som anser att det ger dem större möjlighet till löneökningar vid lokala förhandlingar.

Diagram 5.4 Synen på vad medlemskap i den fackliga organisationen ger
LO-medlemmar i Stockholm. Kvinnor och män

Redan i första rapporten i serien Röster om facket och jobbet kunde det konstateras att manliga LO-medlemmar oftare än kvinnliga anser att de får del av olika fördelar genom sitt fackliga medlemskap. I diagram 5.4 framgår det att detsamma gäller för kvinnliga och manliga LO-medlemmar i Stockholm för åtta av de elva specificerade alternativen. I första rapporten studerades hur svaren såg ut i olika sektorer och inom olika förbund och slutsatsen som kunde dras var att LOs kvinnor oavsett sektor och förbund inte lika ofta som sina manliga kollegor instämmer i de alternativ som ges på frågan om vad det fackliga medlemskapet ger.

Synen på det lokala fackets inflytande skiljer sig mellan stad och land

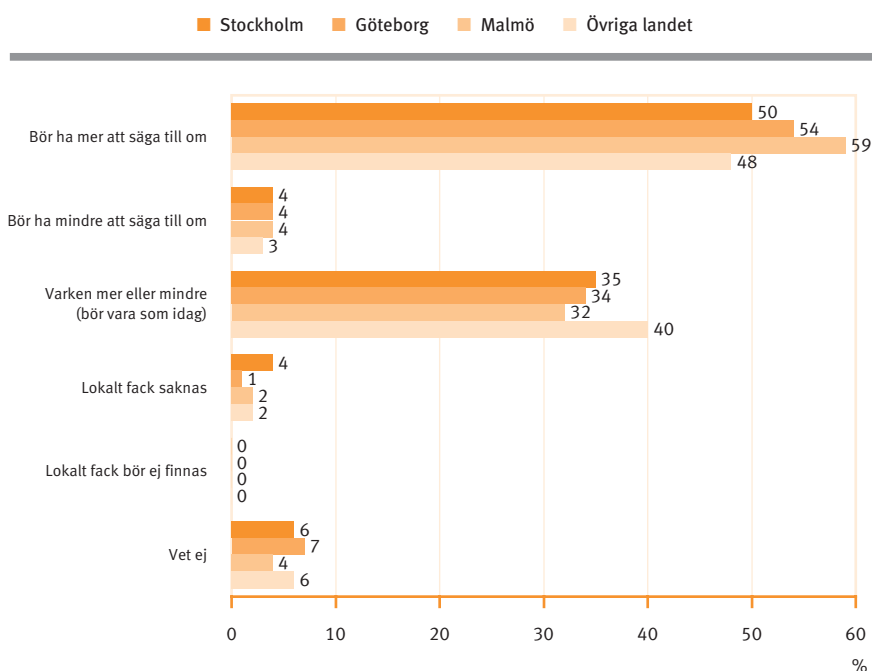
I seriens första rapport kunde det konstateras att nästan alla anställda fackliga medlemmar har en positiv inställning till det lokala fackets inflytande. Endast ett fåtal vill att det lokala fackets inflytande ska minska jämfört med dagsläget och inga väljer alternativet att lokalt fack inte bör finnas.

Det finns vissa skillnader mellan hur man svarar i storstäderna och i övriga landet (diagram 5.5). Bland LO-medlemmar i Stockholm vill omkring

Diagram 5.5 Synen på det lokala fackets inflytande på arbetsplatsen

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet.

hälften att det lokala facket ska ha mer att säga till om och i Göteborg och Malmö är det ännu fler (54 respektive 59 procent). I övriga landet är det något mindre vanligt att man vill att det lokala fackets inflytande ska öka (48 procent). Däremot är det fler i övriga landet än i storstäderna som är nöjda med det inflytande facket har idag, det vill säga som svarar att facket varken bör ha mer eller mindre att säga till om än idag.

I Stockholm är det sammantaget något färre LO-medlemmar som har en positiv inställning till det lokala fackets inflytande, 85 procent mot 88 procent i Göteborg och övriga landet och 91 procent i Malmö. I Stockholm är det fler som svarar att lokalt fack saknas (4 procent mot 2 procent i övriga landet).

Kvinnor i såväl storstad som övriga landet har oftare en mer positiv inställning till det lokala fackets inflytande än männen i samma region (tabell 5.1). I storstäderna skiljer det en till tre procentenheter mellan kvinnor och män i samma stad. Det finns dock ganska stora skillnader mellan hur stor andel av kvinnor och män som anser att fackets inflytande ska öka och hur stor andel som vill att fackets inflytande ska vara oförändrat. Kvinnor i övriga landet och i Stockholm och Malmö (men inte Göteborg) anser i högre grad än män att facket bör ha mer att säga till om. Männen vill i högre grad än kvinnorna att fackets inflytande ska vara oförändrat.

Tabell 5.1 Synen på det lokala facket's inflytande på arbetsplatsen

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet. Kvinnor och män

	Stockholm		Göteborg		Malmö		Övriga landet	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Bör ha mer att säga till om	55	45	53	54	60	57	49	46
Varken mer eller mindre (som idag)	30	39	36	33	33	31	38	42
Bör ha mindre att säga till om	2	6	0	7	2	5	2	4
Lokalt fack saknas	4	5	1	1	3	0	0	0
Lokalt fack bör ej finnas	0	0	0	0	0	0	2	3
Vet ej	9	4	11	4	1	6	9	5

Den största skillnaden mellan kvinnor och män, där särskilt storstadsmännen utmärker sig, finns i andelen som anser att det lokala facket bör ha mindre att säga till om än i dagsläget. 5–7 procent av storstadsmännen har en sådan negativ hållning i frågan om det lokala facket's inflytande, medan andelen kvinnor med sådan negativ inställning som mest uppgår till två procent.

Samma fem frågor i topp

Ett omfattande och viktigt frågebatteri i intervjuundersökningen har varit att låta de intervjuade ta ställning till 20 olika frågor/områden och bedöma om de anser att det är viktiga frågor för facket att arbeta med. Det visar sig att i princip samtliga grupper anser att framförallt fem frågeområden av dessa är viktiga fackliga frågor. Dessa områden är anställningstrygghet, arbetsmiljö, skydd mot inkomstförluster, löner och jämställdhet mellan kvinnor och män. Bland fackliga medlemmar oberoende av kön, ålder och facklig tillhörighet är det över 90 procent och oftast över 95 procent som anser att dessa områden är viktiga eller mycket viktiga för facket.

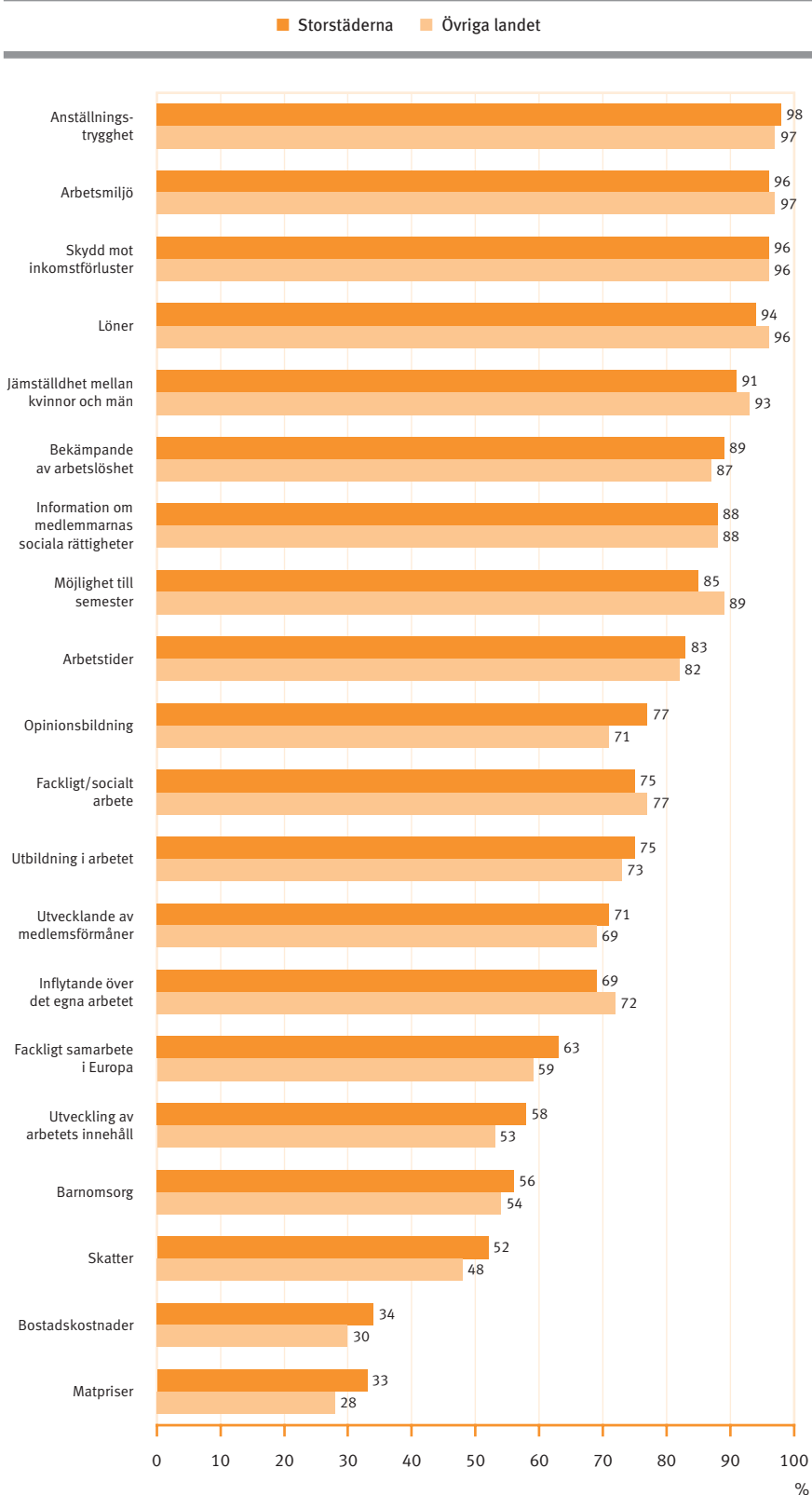
Samma fem frågor ligger i topp när man gör en regional uppdelning av LO-medlemmarna (diagram 5.6 och 5.7). Bland LO-medlemmarna i såväl storstäderna som övriga landet är det 90 procent eller fler som klassar nämnda fem frågor som viktiga för facket att arbeta med.

Bland övriga frågor som färre LO-medlemmar klassar som viktiga fackliga frågor finns det inte heller några markanta skillnader mellan storstäderna och övriga landet. Några procentenheter fler i övriga landet anser att möjligheter till semester är en viktig facklig fråga och några procentenheter fler i storstäderna tycker att opinionsbildning är en viktig fråga för facket. Det är något större andelar bland storstadsborna som klassar de sex lägst rankade frågorna som viktiga fackliga frågor (diagram 5.5). Från första rapporten i serien vet vi att andelen som klassar dessa frågor (exkl. fackligt samarbete i Europa) som viktiga är hög bland utrikes födda kvinnor. För barnomsorg är andelen hög även bland kvinnor födda i Sverige.

De tio lägst rankade frågorna är det en högre andel LO-medlemmar i Göteborg som klassar som viktiga fackliga frågor. Även här kan det finnas

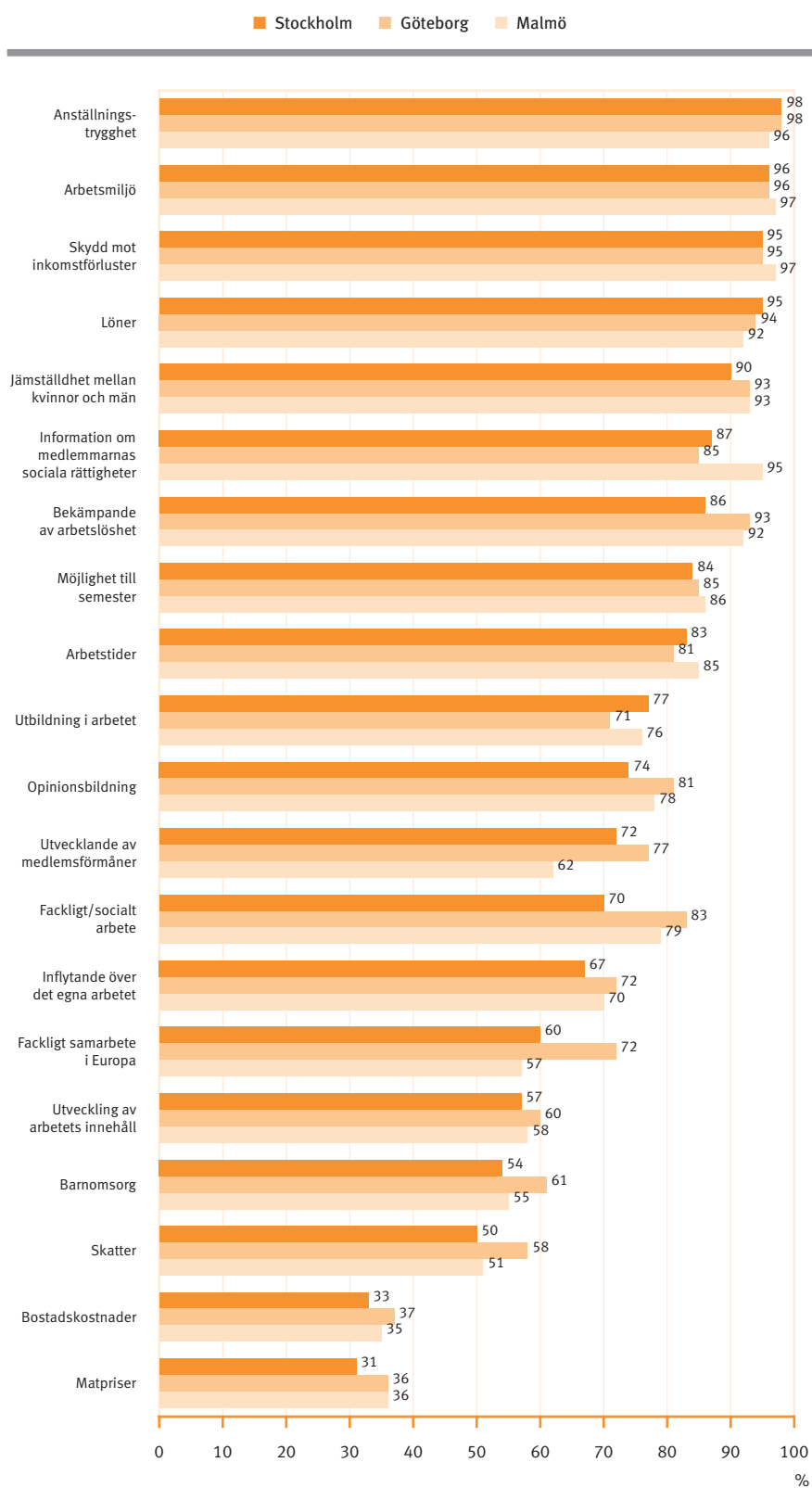
Diagram 5.6 Vilka anses vara viktiga fackliga områden?

LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet

Diagram 5.7 Vilka anses vara viktiga fackliga områden?

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg och Malmö

en koppling till det något högre fackliga intresset i Göteborg. Generellt kan man säga att ju större fackligt intresse, desto fler frågor anser man vara viktiga för facket att arbeta med.

I Malmö anser hela 95 procent av LO-medlemmarna att information om medlemmarnas sociala rättigheter är en viktig facklig fråga, vilket alltså är lika stor andel som de fem kärnfrågorna. Bekämpande av arbetslöshet klassas 92–93 procent av LO-medlemmarna i Malmö respektive Göteborg som en viktig facklig fråga. Även detta i nivå med de fem kärnfrågorna.

6. Storstadsbor om facklig aktivitet och fackligt arbete

Andelen LO-medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag skiljer sig mellan Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet. Förklaringen till detta torde ligga i att andelen med uppdrag skiljer sig ganska kraftigt mellan olika LO-förbund. Intresset för att åta sig förtroendeuppdrag är högre i storstäderna än i övriga landet. Deltagande i fackliga möten har sjunkit generellt, enda regionala undantaget är Göteborg, där mötesdeltagandet i stället har ökat sedan tidigare mätning.

De frågor som redovisas här i kapitel 6 finns mer utförligt presenterade i den tredje rapporten i serien om Röster om facket och jobbet – Facklig aktivitet och fackligt arbete.

Omfattning av fackliga förtroendeuppdrag

Den fackliga verksamheten bygger på de fackligt förtroendevalda och deras insatser. Omkring 12 procent av LO-medlemmarna i Sverige har fackliga förtroendeuppdrag. Det finns skillnader mellan män och kvinnor – fler män har uppdrag.

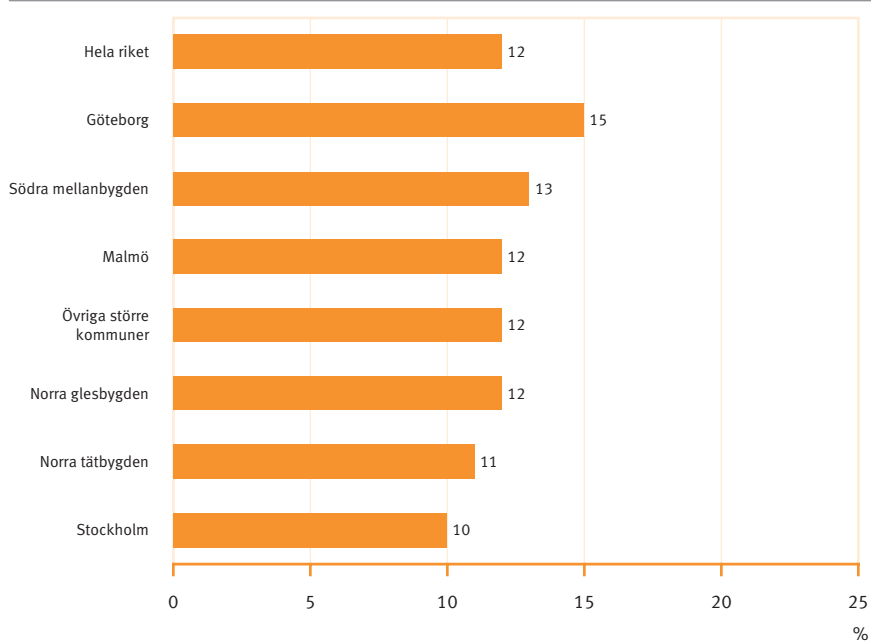
Sett till landets olika regioner finns det viss spridning i andelen LO-medlemmar som har förtroendeuppdrag (diagram 6.1). Storstäderna är inte en homogen grupp. Tvärtom är det här ytterligheterna hittas. 9 procent av LO-medlemmarna i Stockholm har fackliga förtroendeuppdrag, medan 16 procent av LO-medlemmarna i Göteborg har det. LO-medlemmar i Malmö har förtroendeuppdrag i ungefär samma omfattning som i landet som helhet.

De regionala skillnaderna torde till stor del kunna förklaras av att branschstrukturen ser olika ut i olika delar av landet. Det finns nämligen ganska stora skillnader mellan olika LO-förbund. I något förbund har enbart 5 procent av medlemmarna förtroendeuppdrag, medan 17 procent har det i ett annat LO-förbund (diagram 6.2). Den fackliga verksamheten bedrivs på olika sätt i olika förbund, varför mängden och typen av uppdrag skiljer sig åt. Förutsättningarna för facklig verksamhet ser också olika ut i olika branscher, bland annat genom storleken på arbetsplatserna. Man kan konstatera att andelen LO-medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag är högre inom industrin och klart lägst inom Hotell- och restaurangfacket.

I diagram 6.3 visas hur stora andelar av medlemmarna som har förtroendeuppdrag inom fyra olika grupper av LO-förbund. Detta kan nämligen

Diagram 6.1 Har fackligt förtroendeuppdrag

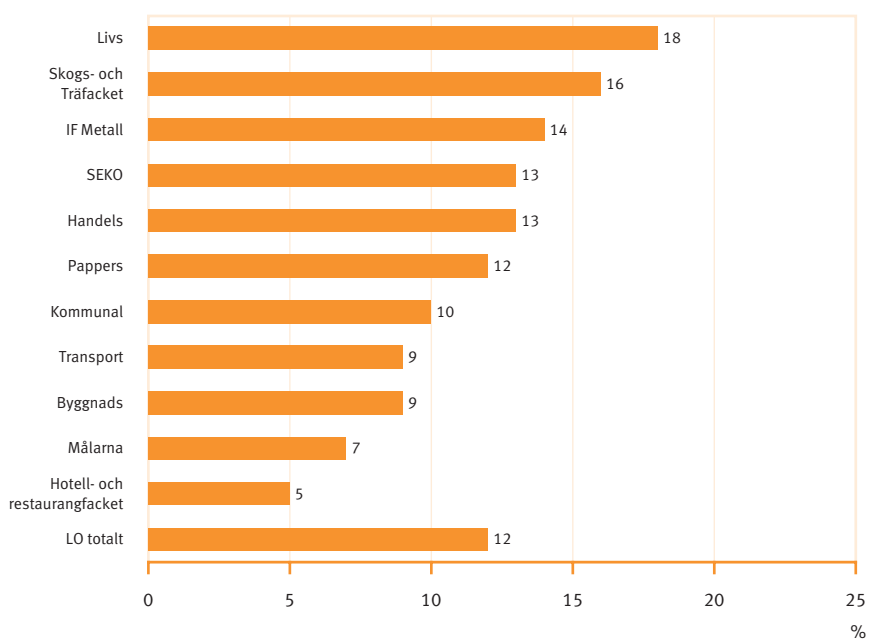
LO-medlemmar efter region*

* Beskrivning av den använda regionala indelningen finns i avsnitt 3 (efter diagram 3.1).

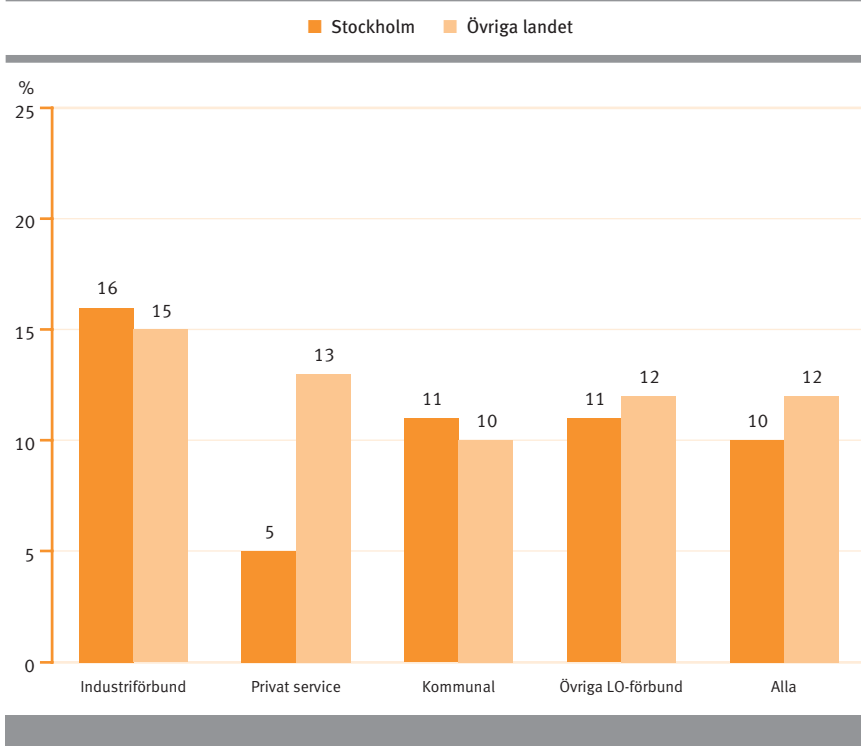
Diagram 6.2 Har fackligt förtroendeuppdrag

Medlemmar i LO-förbund

Diagram 6.3 Har förtroendeuppdrag

LO-medlemmar i grupper av LO-förbund i Stockholm respektive hela landet

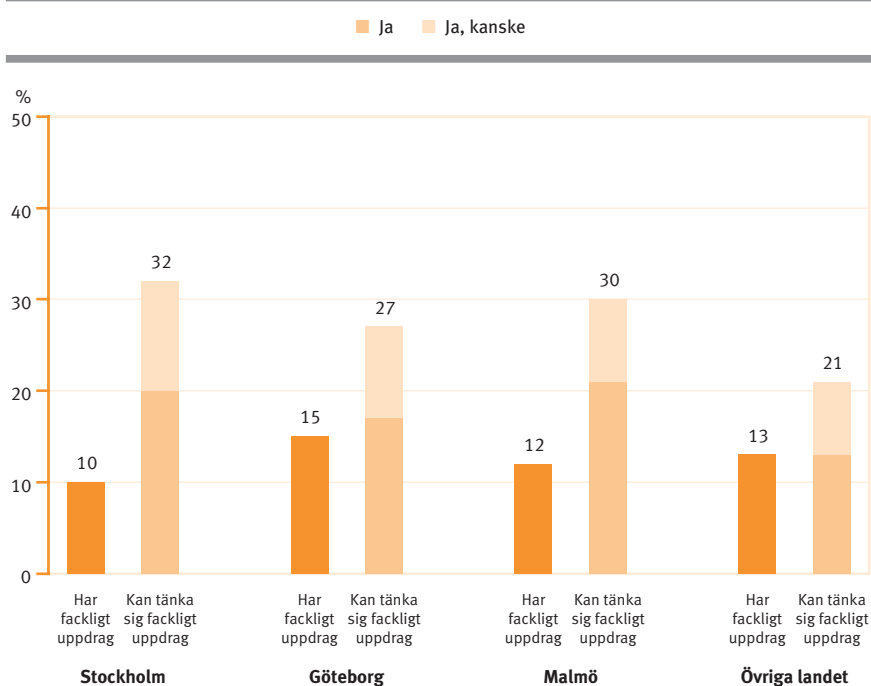
redovisas för Stockholm och för hela landet. Här bekräftas bilden att förekomsten av förtroendeuppdrag är störst inom LOs industriförbund – både i Stockholm och i hela landet. Andelen LO-medlemmar med förtroendeuppdrag är klart lägst inom privat service i Stockholm. Kan en del av förklaringen ligga i att en högre andel av LO-medlemmarna inom privat service i Stockholm utgörs av medlemmar i Hotell- och restaurangfacket?

Intresse för att åta sig uppdrag inom LO

Den lägre andelen LO-medlemmar med förtroendeuppdrag i Stockholm tycks inte i första hand förklaras av brist på intresse från medlemmarnas sida (diagram 6.4). I Stockholm finns en något högre andel som kan tänka sig att åta sig uppdrag än i Malmö och Göteborg, där andelarna med uppdrag är något högre än i Stockholm. Summerar man andelen medlemmar med uppdrag och andelen som kan tänka sig att åta sig uppdrag blir summa lika stor i de tre storstäderna, nämligen 42 procent. I övriga regioner i landet blir summan lägre än i storstäderna (mellan 32 och 35 procent).

Diagram 6.4 Har fackligt förtroendeuppdrag eller kan sänka sig att ta sådant LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

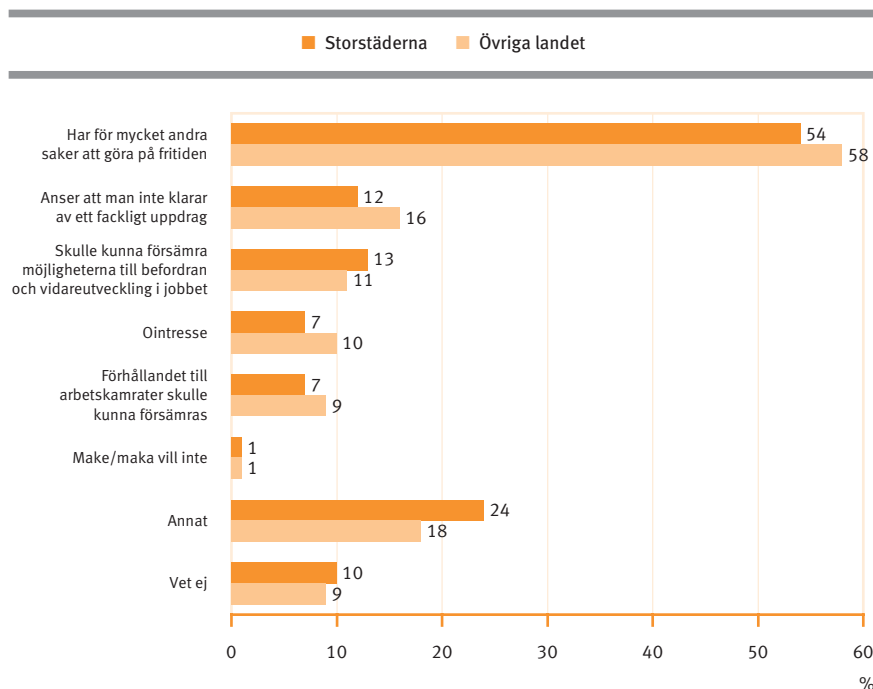
Från tidigare rapporter vet vi att intresset för att åta sig fackliga uppdrag är särskilt stort bland ungdomar och utrikes födda (utanför Norden) samtidigt som dessa grupper har uppdrag i mindre omfattning än andra grupper av LO-medlemmar.

Orsaker att inte åta sig uppdrag

Det vanligaste skälet till att inte åta sig fackliga förtroendeuppdrag är att man anser sig ha för mycket annat att göra. Över hälften av LO-medlemmarna anger det som troligt skäl. Omkring 15 procent tror att ett vanligt skäl är att de inte tror att de skulle klara av ett uppdrag, 10 procent anger ointresse som skäl och lika många tror att försämrade möjligheter till befordran och vidareutveckling i jobbet ligger bakom ointresset att åta sig uppdrag.

LO-medlemmarna i storstäderna svarar ganska likt övriga landet, i synnerhet medlemmarna i Stockholm. I Göteborg och Malmö anger något färre att de har för mycket annat att göra. Andelen som anser att man inte klarar av ett fackligt uppdrag är också mindre i Göteborg och Malmö. Om-

Diagram 6.5 LO-medlemmars uppfattning om varför vissa inte vill åta sig fackliga uppdrag i storstäderna och övriga landet

kring var femte i övriga landet och i Stockholm anger annat skäl som inte kunnat klassificeras. I Göteborg och Malmö är dessa grupper något större, omkring 30 procent.

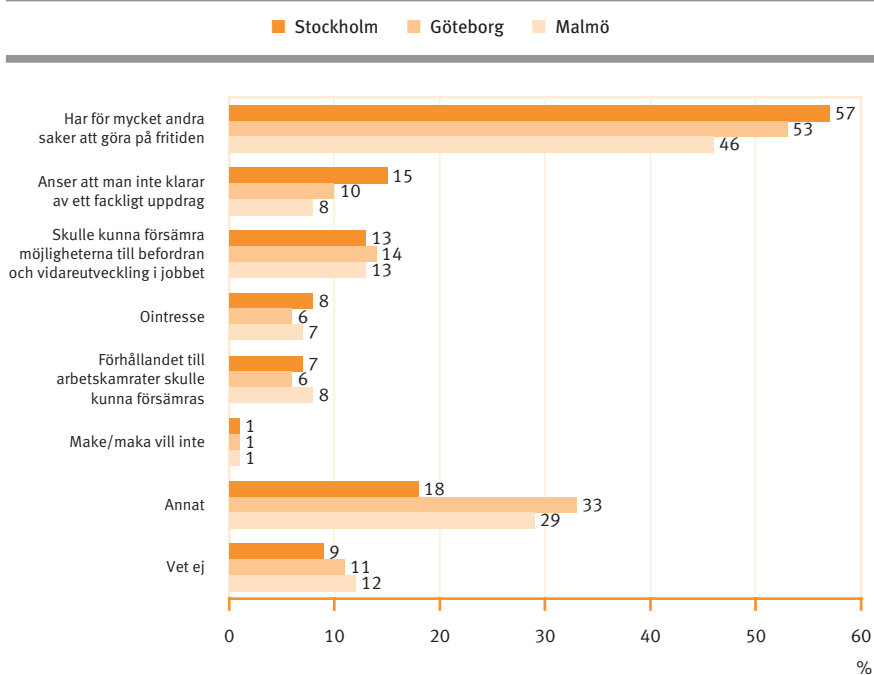
Bland LO-medlemmar anser kvinnor i högre grad än män att de inte klarar av ett fackligt uppdrag. Männens tror däremot i högre grad att det skulle försämra möjligheten till befordran och vidareutveckling i arbetet. Samma mönster går igen om man studerar hur LO-kvinnor och LO-män svarar i Stockholm.

Mötesdeltagande

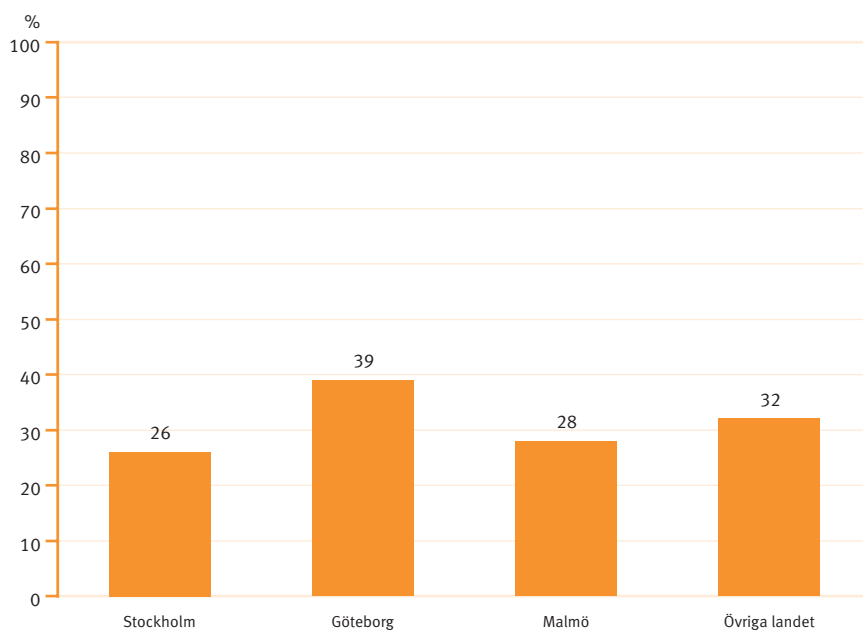
I den tredje rapporten i rapportserien visade vi att mötesdeltagandet har minskat stadigt de senaste 18 åren. Ungefär var tredje LO-medlem har varit på något fackligt möte det senaste året. Det finns stora skillnader mellan olika förbund och även skillnader mellan kvinnor och män. Män deltar i högre grad i fackliga möten än kvinnor.

Mötesdeltagandet skiljer sig mellan storstäderna och övriga landet, men storstäderna är inte någon homogen grupp i detta avseende (diagram 6.7). Mötesdeltagandet är högre i Göteborg, 39 procent att jämföra med 32 procent i övriga landet. I både Stockholm och Malmö är mötesdeltagandet lägre. Allra lägst är mötesdeltagandet i Stockholm, där bara drygt var fjärde LO-medlem hade varit på något fackligt möte under 12-månadersperioden före intervjutillfället.

Diagram 6.6 LO-medlemmars uppfattning om varför vissa inte vill åta sig fackliga uppdrag | Stockholm, Göteborg och Malmö

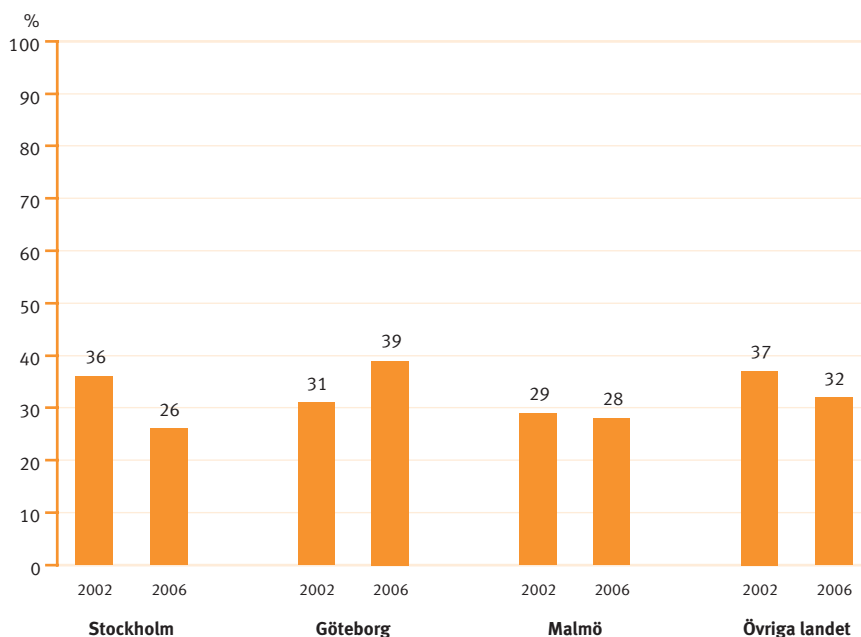

Diagram 6.7 Deltagit i fackligt möte de senaste 12 månaderna
LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

Diagram 6.8 Deltagit i fackligt möte de senaste 12 månaderna

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet år 2002 och 2006

Hur man har svarat på frågorna i olika delar av landet är möjligt att jämföra med svaren från den närmast föregående undersökning som genomfördes 2002 (regional uppdelning saknas för tidigare undersökningar). Av diagram 6.8 framgår det att mötesdeltagandet i Stockholm, Malmö och övriga landet följer den generella trenden med minskat mötesdeltagande. Göteborg avviker dock från trenden med ett högre mötesdeltagande år 2006 än år 2002.

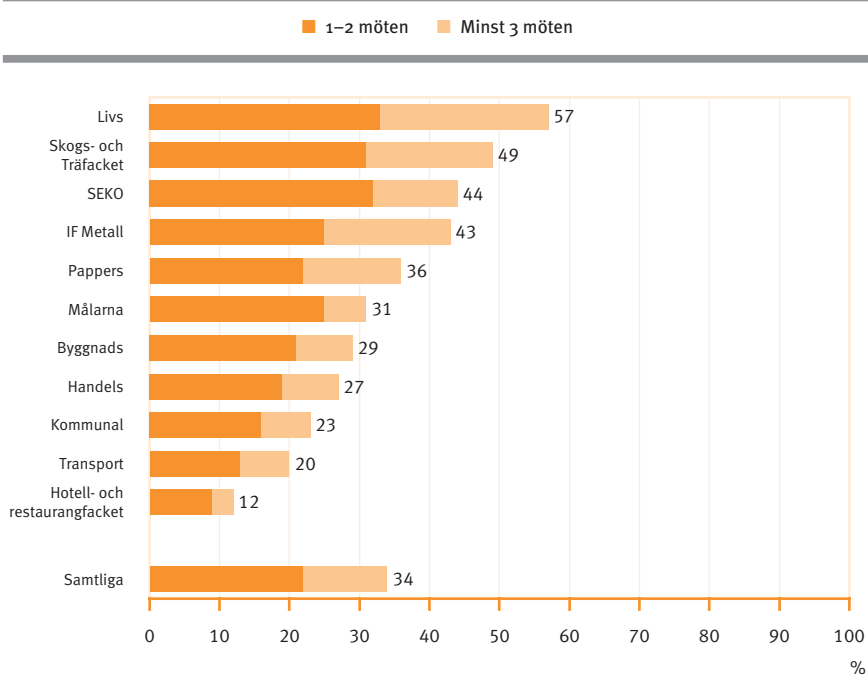
En stor del av förklaringen till de regionala skillnaderna torde ligga i att man arbetar inom olika branscher i olika delar av landet. Förbund inom tjänstesektorn – som är särskilt stor i Stockholm – har lågt mötesdeltagande; Hotell- och restaurangfacket, Kommunal, Handels och även Transport (diagram 6.9).

Lägger man ihop LO-förbunden till fyra grupper av förbund kan vi presentera siffror för Stockholm på branschnivå och jämföra med hela landet. Detta görs i diagram 6.10. Mötesdeltagande i Stockholm och hela landet ligger på samma nivå för medlemmar inom Kommunal och gruppen övriga LO-förbund (utgörs av Byggnads, Elektrikerna, Målarna och Seko). Inom privata serviceförbund och i synnerhet inom industriförbunden är mötesdeltagande lägre i Stockholm än i landet som helhet.

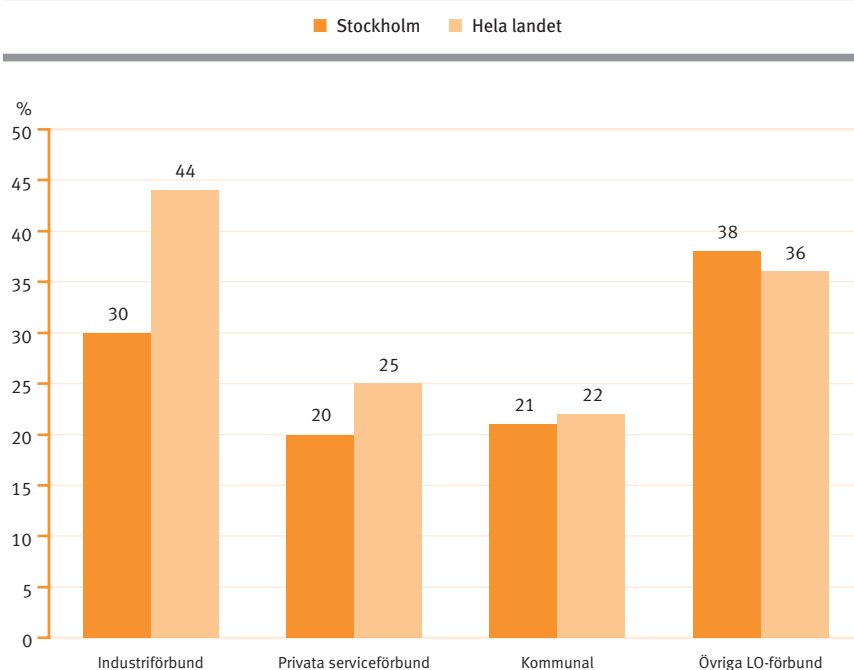
Kontakter med fackliga representanter

Att ta kontakt med fackliga representanter för att påverka eller för att få information är ungefär lika vanligt nu som när Röster om facket och job-

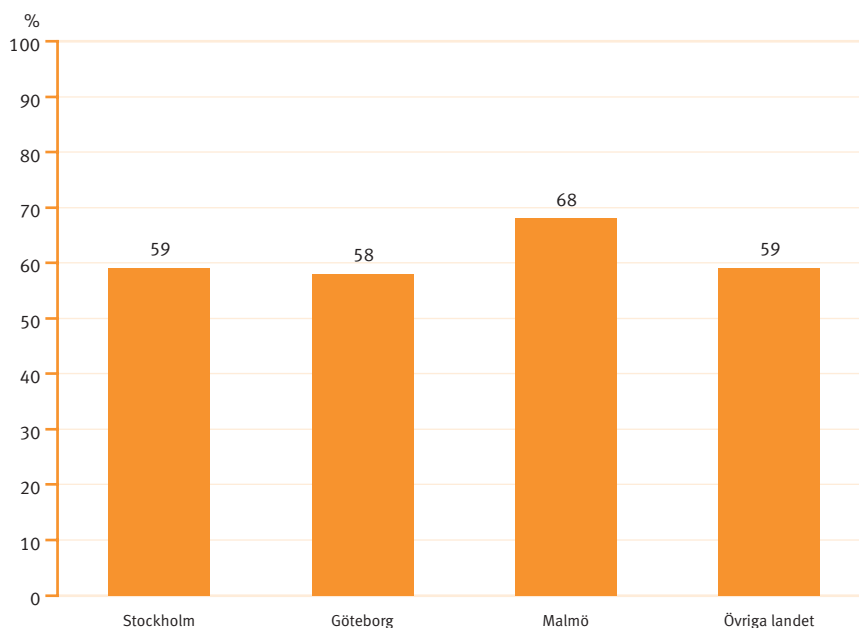
Diagram 6.9 Deltagit i fackligt möte de senaste 12 månaderna
Medlemmar i olika LO-förbund

Diagram 6.10 Deltagit i fackligt möte de senaste 12 månaderna
LO-medlemmar i Stockholm och hela landet per grupp av LO-förbund

Diagram 6.11 Tagit kontakt med facklig representant senaste året
LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

bet genomfördes första gången, år 1988. 60 procent av LO-medlemmarna har tagit kontakt med någon facklig representant det senaste året. LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg och övriga landet svarar på samma sätt, medan fler LO-medlemmar i Malmö har kontaktat någon facklig representant (diagram 6.11)

Hur vanligt det är att medlemmar kontaktar sina representanter skiljer sig inte särskilt mycket mellan åldersgrupper och mellan kvinnor och män. Mellan medlemmar i olika LO-förbund kan de skillnader som finns troligen förklaras av medlemmarnas närhet till sina fackliga representanter enligt tredje rapporten i serien Röster om facket och jobbet – Facklig aktivitet och fackligt arbete.

Läsandet av fackliga tidningar

Var tredje LO-medlem läser större delen av innehållet i sin fackliga tidning och lika många läser åtminstone en del. Mellan 50 och 70 procent av medlemmarna i de olika LO-förbunden läser sin fackliga tidning. Ser man till hur man har svarat i olika delar av landet framgår det att LO-medlemmarna i Stockholm och Malmö läser sin fackliga tidning i lägre utsträckning än i övriga landet och Göteborg, där läsandet av fackliga tidningar är som högst.

Det väntade resultatet att fler fackligt intresserade läser mer av sin fackliga tidning visades i tredje rapporten i serien Röster om facket och jobbet. Detta är åtminstone en delförklaring till skillnaderna mellan storstäderna i

Diagram 6.12 Hur mycket man läser av sin fackliga tidning

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

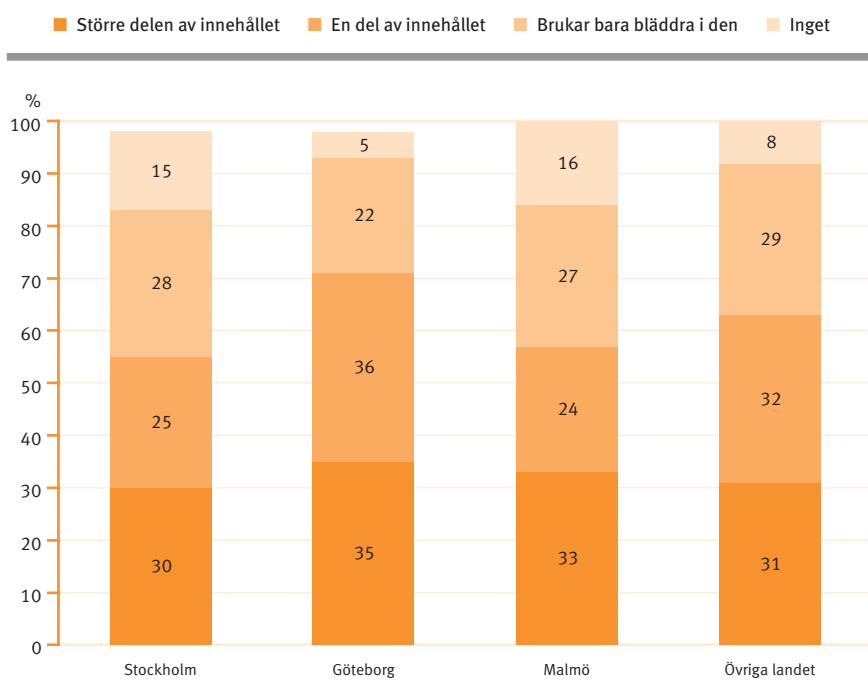

diagram 6.12 ovan, eftersom en större andel av LO-medlemmarna i Göteborg anser sig vara fackligt intresserade än i Stockholm och Malmö (se början av avsnitt 6). Att det fackliga intresset är något högre i alla storstäder än i övriga landet avspeglas däremot inte i läsandet av fackliga tidningar.

7. Yrkes- och klassidentitet bland storstadsbor

Tjänstemannajobb är vanligare i storstäderna än i övriga landet och andelen av de anställda som arbetar som tjänstemän är högst i Stockholm. Även tjänstemannajobben bland LO-medlemmar är vanligare i storstäderna. Var tionde LO-medlem i Stockholm anser sig vara tjänsteman, vilket är mer än tre gånger vanligare än i övriga Sverige (exklusive storstäderna). Dessutom känner sig arbetare som inte är med i facket som tjänstemän i högre grad än de som är medlemmar.

Vilken klass man anser sig tillhöra skiljer sig också regionalt. De flesta LO-medlemmar känner sig som arbetarklass, men andelen är lägre i storstäderna. Där känner sig fler LO-medlemmar som medelklass än i övriga landet. Arbetare som inte är med i facket identifierar sig som medelklass i högre grad än LO-medlemmarna.

De frågor som redovisas här i kapitel 7 finns mer utförligt presenterade i den tredje rapporten i serien om Röster om facket och jobbet – Facklig aktivitet och fackligt arbete.

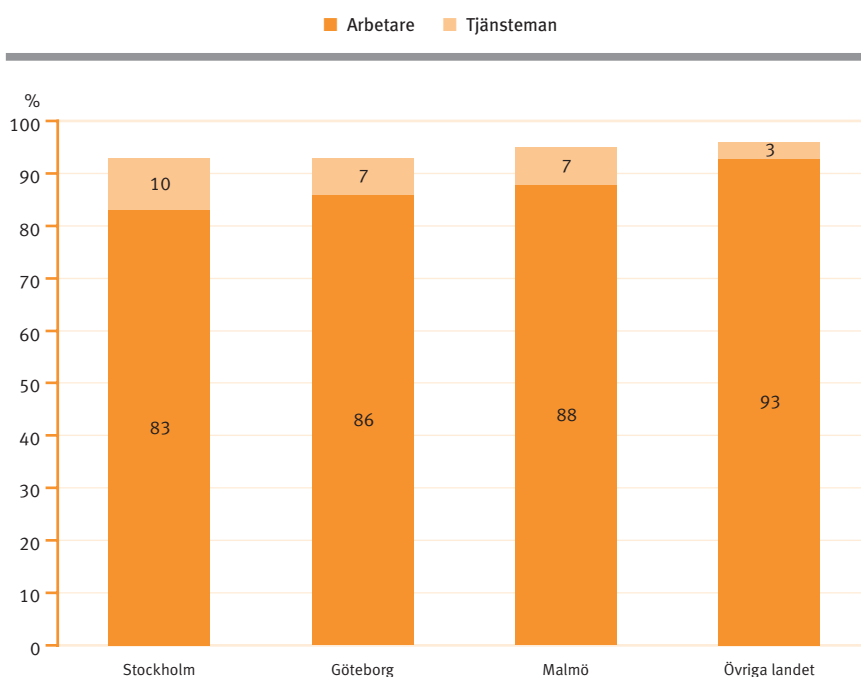
Fler tjänstemän i storstäderna – även bland arbetarna

Det finns LO-medlemmar som känner sig som tjänstemän snarare än som arbetare och det är vanligare i storstäderna än i övriga landet (diagram 7.1). I Stockholm känner sig så många som var tionde LO-medlem som tjänsteman. I Göteborg och Malmö är motsvarande andel sju procent, medan andelen i övriga landet är betydligt lägre (tre procent). Förklaringen till de regionala skillnaderna i detta avseende går troligen att finna i vilken typ av arbeten som utförs och eventuellt också under vilka förutsättningar, som arbetsmiljö och lön. Det kan också vara så att fler personer i storstäderna har gått från ett arbetaryrke till ett tjänstemannayrke och har kvar sitt fackliga medlemskap i ett LO-förbund. Vi har inte tillgång till vilket yrke de svarande i undersökningen har, utan bara om de är arbetare/tjänstemän samt vilken sektor de är anställda inom.

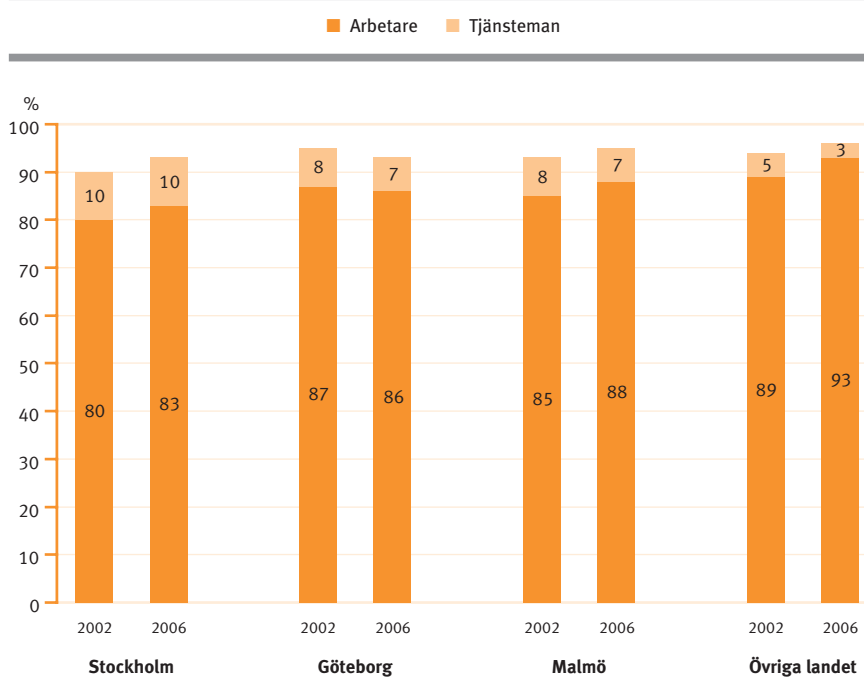
Andelen LO-medlemmar som känner sig som tjänstemän har minskat något mellan åren 2002 och 2005 i hela landet förutom i Stockholm, där andelen i stället har ökat marginellt. Hur stora andelar som känner sig mest som arbetare har också förändrats något mellan dessa år, detsamma gäller också andelen som svarar "Vet ej".

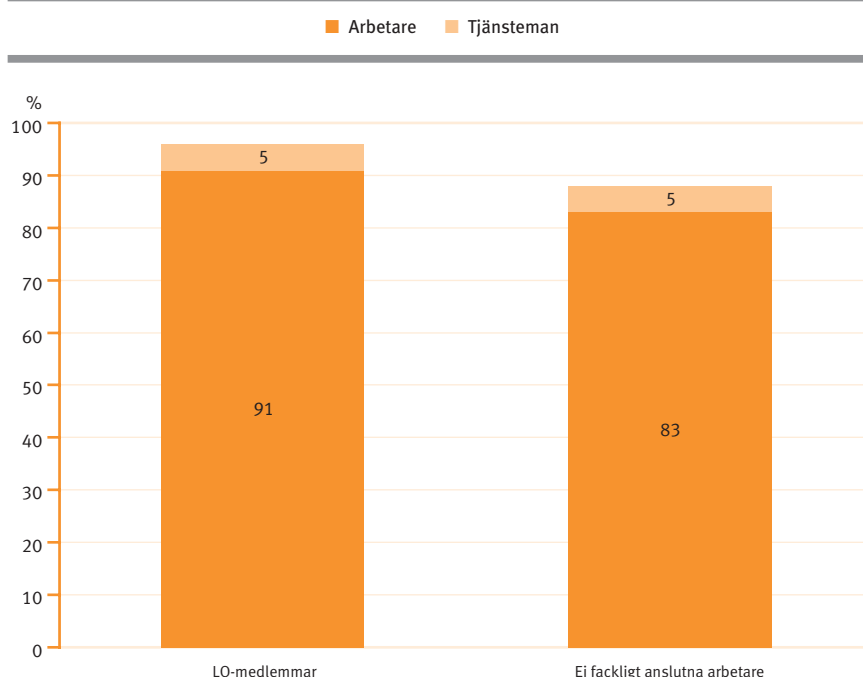
Diagram 7.1 Yrkestillhörighet bland LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

Diagram 7.2 Yrkestillhörighet bland LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet Åren 2002 och 2006

Diagram 7.3 Yrkestillhörighet bland LO-medlemmar och ej fackligt anslutna arbetare

Bland arbetarna som inte är medlemmar i facket är det en lägre andel som känner sig mest som arbetare, jämfört med arbetarna som är med i facket. I stället är det vanligare bland de ej fackligt anslutna att de svarar att de mest känner sig som egen företagare eller annat alternativt att de inte kan ta ställning i frågan.

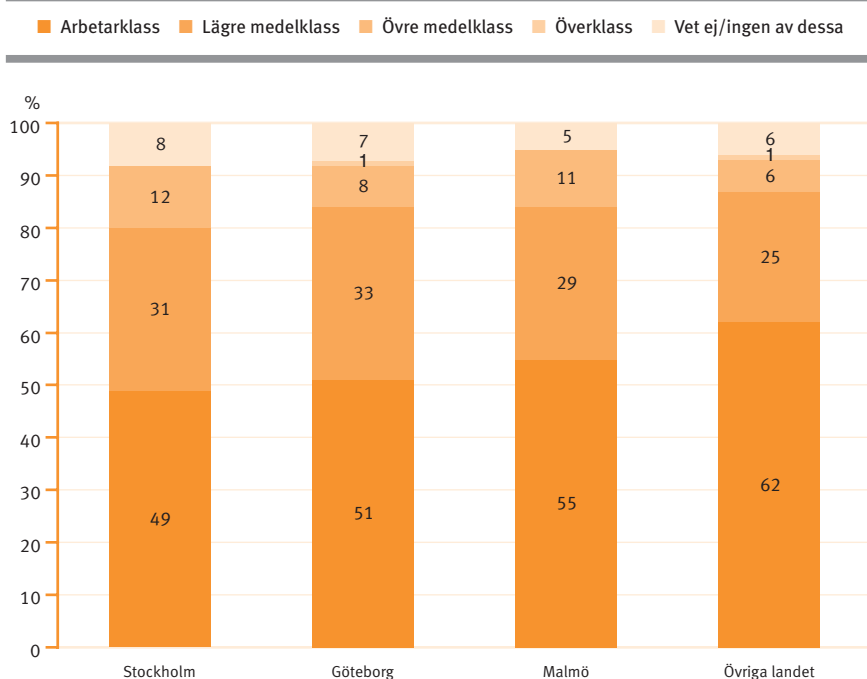
Mindre arbetarklass och större medelklass i storstäderna

Den egna bedömningen av om man tillhör arbetarklassen, medelklassen eller överklassen skiljer sig mellan storstäderna och övriga landet. I storstäderna är det färre LO-medlemmar som känner sig som arbetarklass än i övriga landet. I storstäderna anser däremot fler LO-medlemmar att de tillhör medelklassen (främst lägre medelklass).

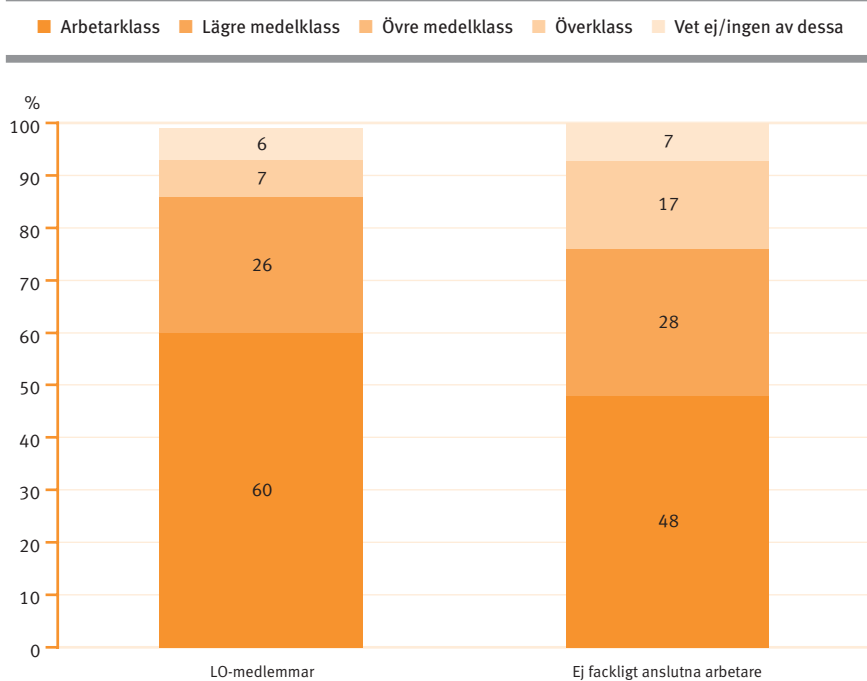
Att fler LO-medlemmar känner sig som medelklass i storstäderna än i övriga landet kan ha sin förklaring i de strukturella skillnaderna mellan regionerna. Andelen tjänstemän är högre i storstäderna, vilket torde innebära att andelen arbetare som lever tillsammans med en tjänsteman också är högre i storstäderna. Det kan ofta vara hushållets sammansättning och hur man lever som familj som avgör klasstillhörigheten även om det egna yrket också påverkar. Dessutom känner sig fler LO-medlemmar som tjänstemän enligt ovan.

De ej fackligt organiserade arbetarna – som är fler i storstäderna än i övriga landet – liknar mer LO-medlemmarna i storstäderna i sin bedömning av vilken klass de tillhör än LO-medlemmarna i övriga landet. Andelen som

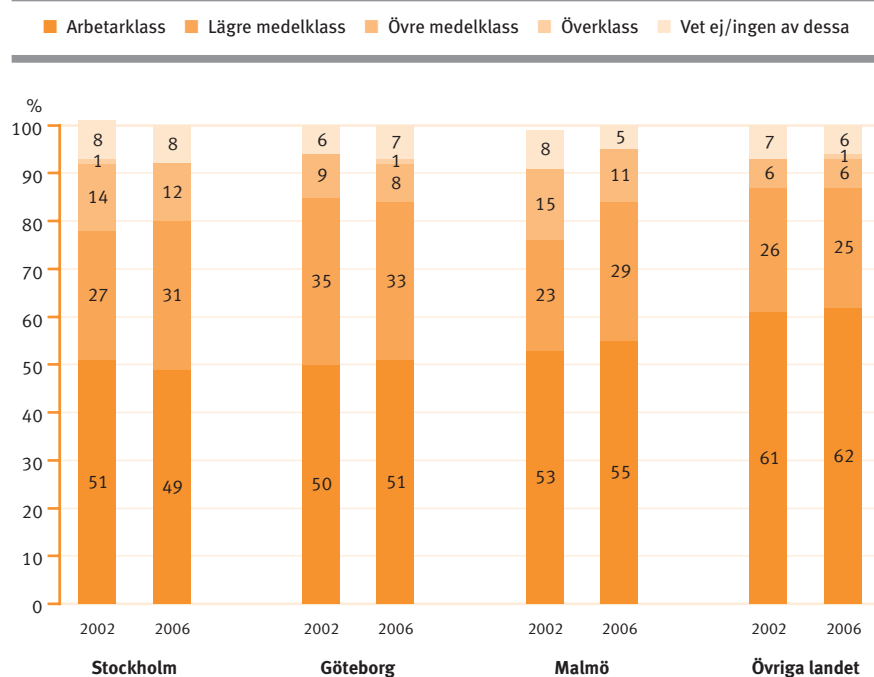
Diagram 7.4 Klasstillhörighet bland LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

Diagram 7.5 Klasstillhörighet bland LO-medlemmar och ej fackligt organiserade arbetare

Diagram 7.6 Klasstillhörighet bland LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet Åren 2002 och 2006

anser sig tillhöra arbetarklassen är ungefär lika stor som i storstäderna och detsamma gäller andelen som anser sig tillhöra den lägre medelklassen. Där de ej fackligt organiserade arbetarna skiljer sig mest från övriga arbetare gäller andelen som känner sig som övre medelklass. Hela 17 procent av de ej fackligt organiserade arbetarna känner sig som övre medelklass, att jämföra med 6–12 procent bland LO-medlemmarna.

Vissa förändringar har skett mellan åren 2002 och 2006 (diagram 7.6). Andelen LO-medlemmar som känner sig som arbetarklass har ökat något i hela landet förutom i Stockholm, där det har skett en marginell minskning. I Stockholm är också andelen LO-medlemmar som känner sig som medelklass högre år 2006 än år 2002. Detsamma gäller för övriga landet och Malmö, däremot inte för LO-medlemmarna i Göteborg.

8. Storstadsbor om löner och löneskillnader

Synen på den solidariska lönepolitiken skiljer sig mellan LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet. I Stockholm vill färre än i övriga landet stödja låginkomsttagare och fler vill i stället nå bästa resultat för den egna gruppen.

De frågor som redovisas här i kapitel 8 finns mer utförligt presenterade i den andra rapporten i serien om Röster om facket och jobbet – Synen på lönesättning och löneskillnader.

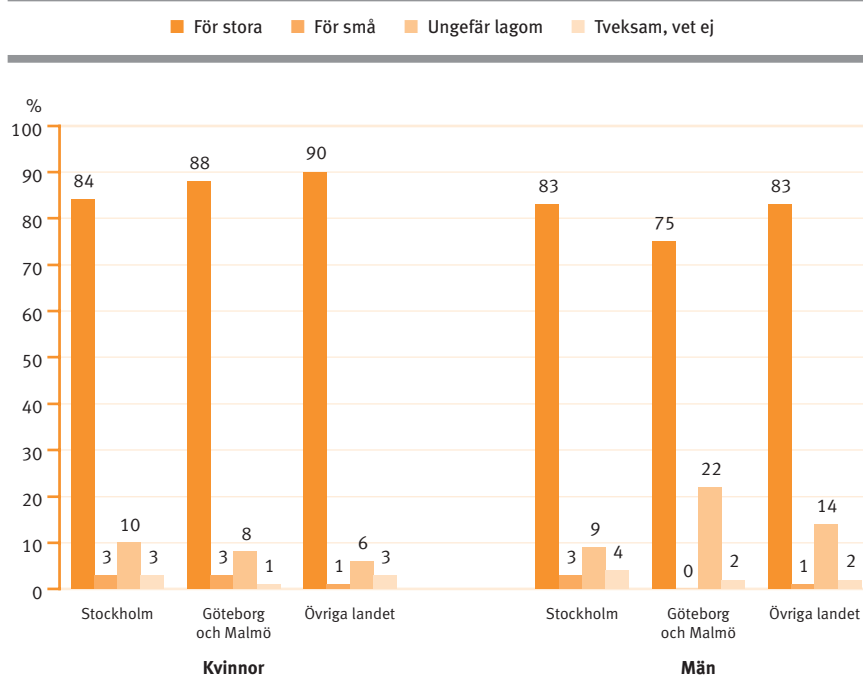
De flesta LO-medlemmar anser att löneskillnaderna är för stora, hela 85 procent är av den åsikten, medan 11 procent anser att löneskillnaderna är ungefär lagom stora och en procent anser att löneskillnaderna är för små. Om man ser till samtliga anställda gäller i princip att ju högre lönenivå i gruppen desto färre anser att löneskillnaderna är för stora, samtidigt som kvinnor i varje lönenivå i högre grad än män anser att löneskillnaderna är för stora. De med lägst lön (upp till 16 000 kronor i månaden) avviker dock från mönstret på så sätt att färre bland dessa än bland dem med månadslön mellan 16 000 och 20 000 kronor anser att löneskillnaderna är för stora. En uppdelning på LO-förbund visar att Hotell- och restaurangfacket också avviker genom att färre än i övriga LO-förbund anser att löneskillnaderna är för stora.

En regional uppdelning av LO-medlemmarna visar inte på samma mönster för kvinnor och för män. Kvinnorna i storstäderna anser i något lägre grad att löneskillnaderna är för stora i jämförelse med övriga landet. Andelen är lägst i Stockholm (84 procent), mot att framförallt andelen som anser att löneskillnaderna är ungefär lagom är större. Lika stor andel av LO-männen i Stockholm anser att löneskillnaderna är för stora som i övriga landet. Däremot är andelen lägre för Göteborg och Malmö mot att det är fler där som tycker att löneskillnaderna är ungefär lagom stora. Andelen som anser att löneskillnaderna är för små är högre i Stockholm bland både LO-män och LO-kvinnor.

Medellönen är betydligt lägre för kvinnor än för män. De flesta anser att det är fel och att kvinnor har för låg lön i förhållande till män. Inte oväntat anser fler kvinnor än män att kvinnornas löner är för låga (diagram 8.2). Det finns skillnader mellan LO-medlemmar i storstäder och i övriga landet, men skillnaderna mellan könen är betydligt större. I Stockholm anser färre kvinnor och män än i övriga landet att kvinnors lön är för låg relativt männens.

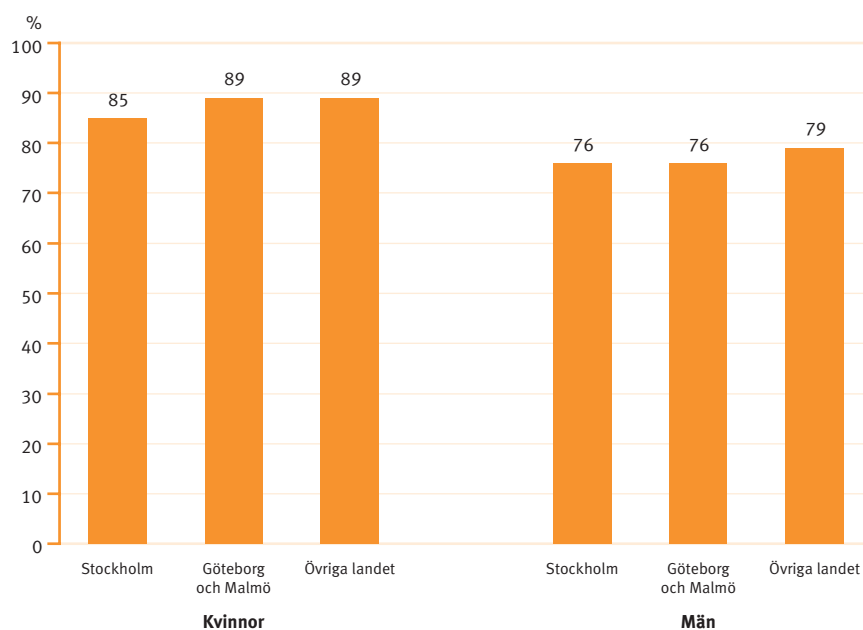
Diagram 8.1 Synen på löneskillnader mellan olika yrken

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet. Kvinnor och män

Diagram 8.2 Anser att kvinnor har för låg lön i förhållande till män

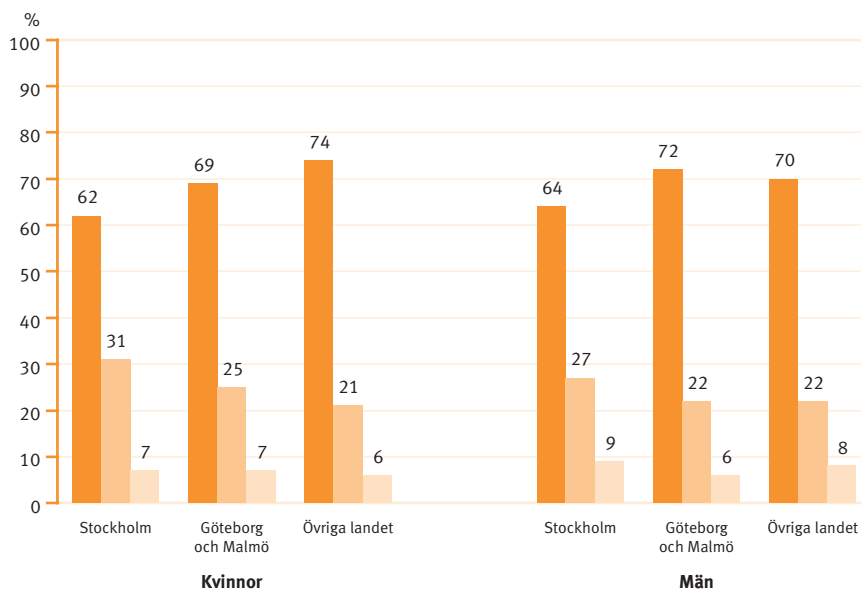
LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet. Kvinnor och män

Diagram 8.3 Stödja låginkomsttagare eller bästa möjliga för egna gruppen

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet. Kvinnor och män

■ Bör stödja låginkomsttagarna ■ Bör nå bästa resultat för egna gruppen ■ Vet ej/kan ej avgöra

Den solidariska lönepolitiken som LO förordar innebär att LO-förbunden gemensamt driver krav på lönepolitiken som ska vara till allas bästa. Detta sker genom samordnade avtalsförhandlingar med bland annat gemensamma lönekrav där starkare – och oftast mer välbetalda – grupper stödjer svagare och mindre välbetalda så att de kan få igenom sina lönekrav. 71 procent av LO-medlemmarna anger att välbetalda grupper ska stödja låginkomsttagare medan 22 procent anser att man bör nå bästa resultat för egna gruppen.

Det finns ganska tydliga skillnader mellan hur LO-medlemmarna svarar på den här intervjufrågan i storstäderna kontra övriga landet. Det lägsta stödet för solidarisk lönepolitik finns i Stockholm, både bland kvinnor och bland män (diagram 8.3). 62 respektive 64 procent vill stödja låginkomsttagare i Stockholm mot 74 respektive 70 procent som vill det i övriga landet. Upp emot var tredje LO-medlem i Stockholm (31 respektive 27 procent) anser tvärt emot att välbetalda ska försöka få bästa möjliga för egna gruppen. Var femte anser det i övriga landet. LO-kvinnorna i Göteborg och Malmö har en syn på solidarisk lönepolitik som ligger mellan LO-kvinnorna i Stockholm och övriga landet. Bland LO-männen i Göteborg och Malmö finns fler som är för den solidariska lönepolitiken än i Stockholm och övriga landet.

Tabellbilaga

Facklig organisationsgrad

Tabell 1. Anställda efter region. År 2006 72

Tabell 2. Anställda efter ålder och region. Förändringar mellan åren 1990, 1993, 1998, 2003 och 2006 73

Vilka är de viktigaste orsakerna till varför du inte är fackligt ansluten?

Tabell 3. Icke fackligt anslutna arbetare efter region 74

Tabell 4. Icke fackligt anslutna arbetare 18–29 år efter region 75

Tabell 5. Icke fackligt anslutna arbetare 30–64 år efter region 76

Skulle du kunna tänka dig att gå med i facket?

Tabell 6. Icke fackligt anslutna arbetare efter region 77

Vad skulle vara avgörande skäl för dig att gå med i facket?

Tabell 7. Icke fackligt anslutna arbetare efter region 78

Har du varit med i facket tidigare?

Tabell 8. Icke fackligt anslutna arbetare efter region 79

Varför lämnade du facket?

Tabell 9. Icke fackligt anslutna arbetare efter region 80

Vad tror du är de viktigaste orsakerna till att en del personer inte är fackligt anslutna?

Tabell 10. LO-medlemmar efter region 81

Tabell 11. Arbetare efter kön och medlem i facket eller a-kassa 82

Fackligt intresse och aktivitet

Tabell 12. LO-medlemmar efter region 83

Vad anser du att medlemskap i den fackliga organisationen ger dig?

Tabell 13. LO-medlemmar efter region 84

Tycker du att den lokala fackliga organisationen bör ha mer eller mindre att säga till om på din arbetsplats än idag?

Tabell 14. LO-medlemmar efter region 85

Tycker du att din fackliga organisation inte bör syssla med detta eller är det en mycket viktig, ganska viktig eller mindre viktig facklig fråga?	
Tabell 15. LO-medlemmar efter region	86
Har fackligt förtroendeuppdrag eller kan tänka sig ta sådant	
Tabell 16. LO-medlemmar efter region	89
Tabell 17. LO-medlemmar efter fackförbund	90
Vilka man tror är de vanligaste skälen till att många människor på en arbetsplats inte vill åta sig fackligt förtroendeuppdrag	
Tabell 18. LO-medlemmar efter region	91
Deltagande i fackligt möte de senaste 12 månaderna	
Tabell 19. LO-medlemmar efter region	92
Tabell 20. LO-medlemmar efter region. Förändringar mellan åren 2002 och 2006	93
Tabell 21. LO-medlemmar efter fackförbund	94
Har under de senaste åren tagit kontakt med en facklig representant för att påverka eller för att få information	
Tabell 22. LO-medlemmar efter region	95
Hur mycket man läser av sin fackliga tidning	
Tabell 23. LO-medlemmar efter region	96
Känner sig mest som arbetare eller tjänsteman	
Tabell 24. LO-medlemmar efter region	97
Tabell 25. LO-medlemmar efter region. Förändringar mellan åren 2002 och 2006	98
Tabell 26. Arbetare efter kön och medlem i facket eller a-kassa	99
Upplevd klasstillhörighet	
Tabell 27. LO-medlemmar efter region	100
Tabell 28. LO-medlemmar efter region. Förändringar mellan åren 2002 och 2006	101
Tabell 29. Arbetare efter kön och medlem i facket eller a-kassa	102

Anser du att de löneskillnader som finns mellan olika yrkesgrupper i samhället är för stora, för små eller ungefär lagom?

Tabell 30. LO-medlemmar efter region	103
Tabell 31. LO-kvinnor efter region	104
Tabell 32. LO-män efter region	105

Anser du att skillnaderna mellan mäns och kvinnors löner i stort sett är rättvisa?

Tabell 33. LO-medlemmar efter region	106
Tabell 34. LO-kvinnor efter region	107
Tabell 35. LO-män efter region	108

Stödja låginkomsttagare eller bästa möjliga för gruppen?

Tabell 36. LO-medlemmar efter region	109
Tabell 37. LO-kvinnor efter region	110
Tabell 38. LO-män efter region	111

Tabell 1. Facklig organisationsgrad för anställda år 2006

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Arbetare	63	77	80	81	82	86	86	79
Tjänstmän	66	74	76	82	84	89	90	77
Samtliga anställda	65	76	78	82	84	87	88	78

Tabell 2. Förändring av facklig organisationsgrad för arbetare i olika åldersgrupper

	1990	1993	1998	2003	2006
-24 år					
Stockholm	44,4	59,0	39,3	33,0	31,1
Göteborg	..	69,2	61,9	52,5	48,6
Hela landet	69,4	76,5	67,6	57,7	52,4
25-29 år					
Stockholm	59,8	67,9	69,3	58,9	52,5
Göteborg	..	78,3	82,5	70,8	79,4
Hela landet	83,1	84,0	83,8	77,4	73,1
30-44 år					
Stockholm	73,7	76,6	76,4	70,7	71,0
Göteborg	82,6	86,3	88,7	83,6	81,1
Hela landet	86,6	88,9	87,7	85,3	82,4
45-64 år					
Stockholm	85,0	82,3	82,9	79,8	72,5
Göteborg	87,7	91,1	90,8	87,0	83,6
Hela landet	89,8	90,8	91,3	92,0	86,4
Alla åldrar					
Stockholm	68,1	73,7	72,0	66,2	63,4
Göteborg	79,2	84,0	85,4	78,9	77,1
Hela landet	83,5	87,1	86,1	82,4	79,1

Tabell 3. Vilka är de viktigaste orsakerna till varför du inte är fackligt ansluten?

	Icke fackligt anslutna arbetare									
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Samtliga storstäder	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tät- och glesbygden	Helä landet förutom storstäderna	Helä riket		
Facket arbetar för mycket med politik	8	6	7	4	6	..	6	6		
Facket är toppstyrt	5	5	5	6	7	..	6	6		
Tveksam till nyttan att vara med	32	39	34	28	36	..	30	31		
Medlemsavgiftens storlek	29	17	25	28	30	..	28	27		
Vill av principiella skäl inte vara med i facket	1	0	0	2	6	..	4	2		
Finns ingen organisation som passar	4	3	4	0	2	..	1	2		
Ingen eller få andra på arbetsplatsen är anslutna	3	1	2	3	6	..	4	3		
Är endast tillfälligt anställd	7	6	7	4	8	..	6	6		
Har aldrig blivit tillfrågad	5	9	6	2	1	..	2	4		
Är arbetslös	0	0	0	0	0	..	0	0		
Annat skäl	34	36	35	45	28	..	40	38		
Vet ej	2	5	3	0	4	..	2	2		
Samtliga	100	100	100	100	100	..	100	100		

-- Antalet i urvalet är för litet för att redovisas.

Tabell 4. Vilka är de viktigaste orsakerna till varför du inte är fackligt ansluten?

	Icke fackligt anslutna arbetare 18–29 år		Hela landet förutom storstäderna		Hela riket
	Storstäderna		Storstäderna		
Facket arbetar för mycket med politik	0	2	1	1	1
Facket är toppstyrt	3	3	3	3	3
Tveksam till nyttan att vara med	30	23	26	26	26
Medlemsavgiftens storlek	23	23	23	23	23
Vill av principiella skäl inte vara med i facket	0	4	2	2	2
Finns ingen organisation som passar	6	1	3	3	3
Ingen eller få andra på arbetsplatsen är anslutna	1	4	3	3	3
Är endast tillfälligt anställd	15	12	13	13	13
Har aldrig blivit tillfrågad	2	2	6	6	6
Är arbetslös	0	0	0	0	0
Annat skäl	32	40	36	36	36
Vet ej	6	2	4	4	4
Samtliga	100	100	100	100	100

Tabell 5. Vilka är de viktigaste orsakerna till varför du inte är fackligt ansluten?

	Icke fackligt anslutna arbetare 30–64 år		Hela landet förutom storstäderna		Hela riket	
	Storstäderna		Storstäderna		Storstäderna	
Facket arbetar för mycket med politik	14	8	14	8	10	10
Facket är toppstyrt	6	8	6	8	7	7
Tveksam till nyttan att vara med	37	34	37	34	35	35
Medlemsavgiftens storlek	27	32	27	32	30	30
Vill av principiella skäl inte vara med i facket	1	3	1	3	2	2
Ingen eller få andra på arbetsplatsen är anslutna	2	1	2	1	1	1
Finns ingen organisation som passar	3	3	3	3	3	3
Är endast tillfälligt anställd	0	1	0	1	1	1
Har aldrig blivit tillfrågad	2	2	2	2	2	2
Är arbetslös	0	0	0	0	0	0
Annat skäl	37	41	37	41	39	39
Vet ej	1	1	1	1	1	1
Samtliga	100	100	100	100	100	100
Antal svarande						

Tabell 6. Skulle du kunna tänka dig att gå med i facket?

	Icke fackligt anslutna arbetare									
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Samtliga storstäder	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tät- och glesbygden	Hela landet förutom storstäderna	Hela riket		
Ja, absolut	20	23	21	21	12	..	18	19		
Ja, kanske	26	38	30	34	29	..	32	31		
Nej	48	37	44	45	57	..	49	47		
Vet ej	6	3	5	1	2	..	1	3		
Summa	100	100	100	100	100	..	100	100		

--Antalet i urvalet är för litet för att redovisas.

Tabell 7. Vad skulle vara avgörande skäl för dig att gå med i facket?

	Icke fackligt anslutna arbetare										Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Samtliga storsstäder	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tät- och glesbygden	Hela landet förutom storstäderna				
Facket arbetade med andra frågor	13	3	10	5	5	..	5	..	..	7	
Facket arbetade på ett annat sätt	15	12	14	19	15	..	18	..	..	16	
Risk för arbetslöshet	14	14	14	14	14	..	14	..	..	14	
Lägre fackavgifter	22	19	21	27	29	..	28	..	..	25	
Annat	27	47	33	38	23	..	33	..	..	33	
Vet ej	17	11	15	10	22	..	14	..	..	14	
Samtliga	100	100	100	100	100	..	100	..	..	100	

-- Antalet i urvalet är för litet för att redovisas.

Tabell 8. Har du varit med i facket tidigare?

	Icke fackligt anslutna arbetare									
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Samtliga storstäder	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tät- och glesbygden	Hela landet förutom storstäderna	Hela riket		
Ja	50	50	50	59	50	..	55	53		
Nej	50	50	50	41	50	..	45	47		
Vetej	0	0	0	0	0	..	0	0		
Summa	100	100	100	100	100	..	100	100		

.. Antalet i urvalet är för litet för att redovisas.

Tabell 9. Varför lämnade du facket?

	Icke fackligt anslutna arbetare		Storstäderna		Hela landet förutomorstäderna		Hela riket	
Bytte arbetsgivare/yrke	17	24	21					
Missnöjd med facket	50	39	43					
För hög fackavgift	18	16	17					
Annat skäl	19	32	27					
På väg att gå i pension	0	0	0					
Blev arbetslös	0	0	0					
Blev egen företagare	1	4	3					
Vet ej	2	3	3					
Samtliga	100	100	100					

Tabell 10. Vad tror du är de viktigaste orsakerna till att en del personer inte är fackligt anslutna?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LÖ								
Ingen eller få andra på arbetsplatsen är anslutna	2	1	0	2	1	2	2	2
Facket arbetar för mycket med politik	9	7	3	5	6	8	3	6
Tveksam till nyttan att vara med	40	39	33	41	39	33	44	39
Medlemsavgiftens storlek	59	60	50	58	65	57	57	59
Vill av principiella skäl inte vara med	5	3	4	5	3	6	3	4
Det finns ingen intresseorganisation på arbetsplatsen som passar	2	1	7	1	1	1	0	1
Ointresse	3	1	0	1	1	1	1	1
Okunskap	2	4	1	2	2	2	2	2
Annat skäl	20	26	34	19	16	18	19	20
Vet ej	5	8	6	7	5	10	7	7
Samtliga	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 11. Vad tror du är de viktigaste orsakerna till att en del personer inte är fackligt anslutna?

	Arbetare		Män		Båda könen	
	Kvinnor Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa	Varken facket eller a-kassa	Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa	Varken facket eller a-kassa
Ingen eller få andra på arbetsplatsen är anslutna	2	2	2	2	4	2
Facket arbetar för mycket med politik	5	9	6	6	15	10
Tveksam till nyttan att vara med	43	44	59	38	45	43
Medlemsavgiftens storlek	61	47	42	58	59	37
Vill av principiella skäl inte vara med	4	2	6	5	3	5
Det finns ingen intresseorganisation på arbetsplatsen som passar	2	1	3	1	2	2
Ointresse	1	0	1	1	0	1
Okunskap	2	0	1	1	1	1
Annat skäl	17	30	14	20	23	21
Vet ej	7	4	11	6	5	9
Samtliga	100	100	100	100	100	100

Tabell 12. Fackligt intresse och aktivitet

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Fackligt ointresserad	29	23	30	30	34	36	30	31
Fackligt intresserad men ej aktiv	57	59	56	60	55	56	61	58
Fackligt intresserad och även aktiv	13	18	13	9	10	6	8	10
Vet ej	1	0	1	1	1	2	1	1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 13. Vad anser du att medlemskap i den fackliga organisationen ger dig?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
Bättre anställningsvillkor	50	54	46	53	53	53	59	53
Bättre försäkringsskydd	73	81	74	74	78	76	79	76
Bättre inflytande över din arbetsituation	41	43	47	37	36	47	37	39
Större möjligheter till löneökning vid lokala förhandlingar	48	54	40	48	46	53	44	48
Stöd och hjälp vid en eventuell tvist med arbetsgivaren	75	80	75	75	78	74	77	76
Stöd och hjälp vid arbetslöshet	69	68	64	61	61	66	61	63
Trygghet vid strejk eller lockout	80	75	79	75	73	77	70	75
Möjlighet att påverka arbetsmiljön	56	59	68	60	62	71	65	62
Ökad anställningstrygghet	71	70	70	67	67	73	70	69
Möjlighet att gå på fackliga kurser	75	88	83	83	86	86	80	83
Chans att påverka politikerna	27	27	25	24	25	27	27	25

Tabell 14. Tycker du att den lokala fackliga organisationen bör ha mer eller mindre att säga till om på din arbetsplats än idag?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
Bör ha mer att säga till om	50	54	59	46	51	40	51	49
Bör ha mindre att säga till om	4	4	4	3	4	5	2	3
Varken mer eller mindre (bör vara som idag)	35	34	32	43	35	48	39	39
Lokalt fack saknas	4	1	2	1	4	1	3	2
Lokalt fack bör ej finnas	0	0	0	0	0	0	0	0
Vetej	6	7	4	7	6	6	6	6
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 15. Tycker du att din fackliga organisation inte bör syssla med detta eller är det en mycket viktig, ganska viktig eller mindre viktig facklig fråga?
 Andel som svarat "mycket viktig" eller "ganska viktig" facklig fråga.

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LÖNER								
Mycket viktig facklig fråga	79	83	75	80	77	82	80	79
Ganska viktig facklig fråga	16	11	18	16	19	15	16	16
Totalt	95	94	92	96	96	97	96	96
UTBILDNING I ARBETET								
Mycket viktig facklig fråga	44	33	44	34	38	34	37	37
Ganska viktig facklig fråga	33	38	32	36	39	37	38	37
Totalt	77	71	76	70	77	71	75	73
ARBETSTIDER								
Mycket viktig facklig fråga	52	52	54	49	51	45	46	50
Ganska viktig facklig fråga	30	29	31	34	33	31	35	33
Totalt	83	81	85	82	84	75	81	82
BARNOMSORG								
Mycket viktig facklig fråga	27	35	37	27	24	26	34	28
Ganska viktig facklig fråga	27	27	18	26	29	22	29	26
Totalt	54	61	55	53	53	47	63	54
BOSTADSKOSTNADER								
Mycket viktig facklig fråga	15	20	21	12	11	9	12	13
Ganska viktig facklig fråga	18	16	14	15	22	20	23	18
Totalt	33	37	35	27	33	29	35	31
ARBETSMILJÖ								
Mycket viktig facklig fråga	75	84	82	76	76	83	72	77
Ganska viktig facklig fråga	21	12	16	20	21	13	26	19
Totalt	96	96	97	96	96	96	98	96
ANSTÄLLNINGSTRYGGHET								
Mycket viktig facklig fråga	87	86	86	84	84	89	78	85
Ganska viktig facklig fråga	11	11	10	14	14	8	17	13
Totalt	98	98	96	98	98	97	95	97

LO

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
Jämställdhet mellan kvinnor och män								
Mycket viktig facklig fråga	72	82	80	72	73	74	72	73
Ganska viktig facklig fråga	18	11	13	21	21	19	19	19
Totalt	90	93	93	93	94	93	91	93
Matpriser								
Mycket viktig facklig fråga	11	19	18	11	13	10	13	12
Ganska viktig facklig fråga	20	17	17	17	18	11	14	17
Totalt	31	36	36	28	31	21	28	29
Skatter								
Mycket viktig facklig fråga	26	33	33	26	26	16	22	26
Ganska viktig facklig fråga	24	25	18	21	24	34	26	24
Totalt	50	58	51	46	51	50	48	49
Möjlighet till semester								
Mycket viktig facklig fråga	52	61	60	61	59	60	62	59
Ganska viktig facklig fråga	32	24	26	28	28	29	32	29
Totalt	84	85	86	89	87	89	93	88
Skydd mot inkomstförluster								
Mycket viktig facklig fråga	79	81	80	79	78	80	79	79
Ganska viktig facklig fråga	17	15	18	16	19	14	17	17
Totalt	95	95	97	96	97	95	96	96
Information om medlemmarnas sociala rättigheter								
Mycket viktig facklig fråga	53	55	63	54	53	58	54	55
Ganska viktig facklig fråga	34	30	31	34	36	29	28	33
Totalt	87	85	95	88	89	87	82	88
Inflytande över det egna arbetet								
Mycket viktig facklig fråga	33	33	29	35	33	34	31	33
Ganska viktig facklig fråga	34	39	41	37	40	38	36	38
Totalt	67	72	70	72	73	72	67	71
Utveckling av arbetsinnehåll								
Mycket viktig facklig fråga	27	29	26	24	23	18	24	24
Ganska viktig facklig fråga	30	31	32	29	32	35	31	31
Totalt	57	60	58	53	54	53	55	55

LO

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
Bekämpande av arbetslöshet								
Mycket viktig facklig fråga	69	75	77	69	66	67	70	69
Ganska viktig facklig fråga	18	18	15	17	22	19	20	19
Totalt	86	93	92	86	87	86	90	87
Fackligt/socialt arbete								
Mycket viktig facklig fråga	36	42	38	38	38	33	42	38
Ganska viktig facklig fråga	33	41	41	39	41	37	39	39
Totalt	70	83	79	77	79	70	81	77
Opinionsbildning								
Mycket viktig facklig fråga	37	39	30	30	27	24	21	29
Ganska viktig facklig fråga	38	42	48	42	44	41	50	43
Totalt	74	81	78	72	71	65	71	72
Utvecklande av medlemsförmåner								
Mycket viktig facklig fråga	38	42	33	31	29	26	30	32
Ganska viktig facklig fråga	34	35	29	38	39	40	41	38
Totalt	72	77	62	69	68	66	70	69
Fackligt samarbete i Europa								
Mycket viktig facklig fråga	29	37	29	28	22	21	19	26
Ganska viktig facklig fråga	31	34	28	33	37	30	40	34
Totalt	60	72	57	61	59	51	59	60

Tabell 16. Har fackligt förtroendeuppdrag eller kan tänka sig ta sådant

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Har fackligt förtroendeuppdrag	10	15	12	12	13	11	12	12
Har inte fackligt förtroendeuppdrag men kan tänka sig att ta ett sådant	20	17	21	15	13	17	12	16
Har inte fackligt förtroendeuppdrag men kan kanske tänka sig att ta ett sådant	12	10	9	8	6	7	8	8
Har inte fackligt förtroendeuppdrag och vet inte om man kan tänka sig att ta ett sådant	1	1	1	2	1	2	0	1
Har inte fackligt förtroendeuppdrag och kan inte tänka sig att ta ett sådant	58	56	57	63	67	63	68	63
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 17. Har fackligt förtroendeuppdrag eller kan tänka sig ta sådant

	IF Metall	Livs	Pappers	Skogs- och träfacket	Byggnads	Mälarna	Handels	Hotell- och restaurang-facket	Transport	Seko	Kommunal	LO totalt
Har fackligt förtroendeuppdrag	14	18	12	16	9	7	13	5	9	13	10	12
Har inte fackligt förtroendeuppdrag men kan tänka sig att ta ett sådant	16	15	17	12	26	12	17	26	14	15	13	16
Har inte fackligt förtroendeuppdrag men kan kanske tänka sig att ta ett sådant	7	8	10	8	7	9	7	7	13	10	9	8
Har inte fackligt förtroendeuppdrag och vet inte om man kan tänka sig att ta ett sådant	1	1	0	1	3	0	2	4	1	0	1	1
Har inte fackligt förtroendeuppdrag och kan inte tänka sig att ta ett sådant	61	58	61	64	55	72	62	58	63	62	67	63
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 18. Vilka man tror är de vanligaste skälen till att många människor på en arbetsplats inte vill åta sig fackligt förtroendeuppdrag

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Make/maka vill inte	1	1	1	0	1	0	1	1
Har för mycket andra saker att göra på fritiden	56	49	44	56	54	52	59	55
Anser att man inte klarar av ett fackligt uppdrag	15	10	8	15	15	22	15	15
Skulle kunna försäkra möjligheterna till befordran och vidareutveckling i jobbet	13	14	13	10	12	15	9	11
Förhållandet till arbetskamrater skulle kunna försämras	7	6	8	8	10	10	8	8
Annat	18	33	29	19	17	11	18	19
Ointresse	8	6	7	10	11	10	7	9
Tidsbrist	1	4	2	2	2	3	3	2
Vet ej	9	11	12	9	10	7	8	9
Samtliga	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 19. Deltagande i fackligt möte de senaste 12 månaderna (antal möten)

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
0	74	61	72	67	65	71	77	68
1	9	13	8	14	13	15	8	13
2	7	9	7	7	11	6	5	8
3	2	4	5	3	3	4	3	3
4-6	3	4	4	4	5	2	3	4
7-	3	8	4	4	3	1	3	4
Vet ej/minns ej	2	1	0	1	0	1	1	0
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 20. Deltagande i fackligt möte de senaste 12 månaderna (antal möten)

Förändringar mellan åren 2002 och 2006

	Stockholm		Göteborg		Malmö		Övriga större kommuner		Södra mellanbygden		Norra tätbygden		Norra glesbygden		Hela riket		
	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	
LO																	
0	65	74	70	61	72	72	63	67	64	65	69	71	63	77	64	68	
1	11	9	12	13	10	8	12	14	11	13	10	15	15	8	12	13	
2	14	7	8	9	12	7	12	7	12	11	11	6	11	5	12	8	
3	4	2	5	4	3	5	5	3	4	3	5	4	4	3	5	3	
4-6	3	3	4	4	1	4	5	4	4	5	4	2	3	3	4	4	
7-	3	3	1	8	2	4	3	4	5	3	1	1	4	3	3	4	
Vet ej/minns ej	0	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 21. Deltagande i fackligt möte de senaste 12 månaderna (antal möten)

	IF Metall	Livs	Pappers	Skogs- och träfacket	Byggnads	Mälarna	Handels	Hotell- och restaurang-facket	Transport	Seko	Kommunal	LO totalt
0	57	43	63	50	70	68	72	88	79	56	76	68
1	16	18	10	19	11	14	12	6	5	15	11	13
2	9	15	12	13	10	10	7	3	7	17	5	8
3	6	10	3	9	1	3	4	0	3	3	2	3
4-6	7	9	5	5	4	2	2	0	2	5	3	4
7-	4	5	6	3	3	1	3	2	3	4	3	4
Vet ej/minns ej	1	0	1	1	1	2	0	1	1	0	0	0
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 22. Har under de senaste åren tagit kontakt med en facklig representant för att påverka eller för att få information

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Själv fackligt aktiv	13	18	13	9	10	6	8	10
Inte fackligt aktiv men har tagit kontakt	46	40	55	50	49	51	52	49
Har inte tagit kontakt med facklig representant	40	41	32	39	40	41	39	39
Annat/vet ej	1	2	1	1	2	2	1	1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 23. Hur mycket man läser av sin fackliga tidning

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
L0								
Större delen av innehållet	30	35	33	32	29	36	28	31
En del av innehållet	25	36	24	30	31	33	40	31
Brukar bara bläddra i den	28	22	27	30	29	24	24	28
Inget	16	6	16	8	10	7	8	10
Vet ej	1	1	0	0	1	0	0	0
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 24. Känner sig mest som arbetare eller tjänsteman

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Arbetare	83	86	88	92	94	92	95	91
Tjänsteman	10	7	7	4	3	5	2	5
Egen företagare	2	1	4	1	1	0	1	1
Annat	2	4	1	1	1	2	1	2
Vet ej	2	2	1	1	1	1	0	1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 25. Känner sig mest som arbetare eller tjänsteman
Förändringar mellan åren 2002 och 2006

	Stockholm		Göteborg		Malmö		Övriga större kommuner		Södra mellanbygden		Norra tätbygden		Norra glesbygden		Hela riket	
	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006
L0																
Arbetare	80	83	87	86	85	88	89	92	91	94	94	92	86	95	88	91
Tjänsteman	10	10	8	7	8	7	6	4	4	3	4	5	4	2	6	5
Egen företagare	3	2	1	1	4	4	2	1	2	1	0	0	6	1	2	1
Annat	4	2	1	4	4	1	2	1	2	1	2	2	4	1	2	2
Vet ej	3	2	3	2	0	1	2	1	1	1	0	1	0	0	1	1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 26. Känner sig mest som arbetare eller tjänsteman

	Arbetare		Män		Båda könen	
	Medlem endast i a-kassa	Varken facket eller a-kassa	Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa	Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa
Arbetare	92	79	91	74	92	83
Tjänsteman	4	5	5	14	4	5
Egen företagare	0	5	2	9	1	5
Annat	2	4	1	2	2	6
Vet ej	2	7	1	2	1	1
Summa	100	100	100	100	100	100

Tabell 27. Upplevd klasstillhörighet

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Arbeterklass	49	51	55	58	64	69	73	60
Lägre medelklass	31	33	29	28	25	24	17	26
Övre medelklass	12	8	11	8	5	4	4	7
Överklass	0	1	0	0	1	0	0	0
Vet ej/ingen av dessa	8	7	5	6	6	3	6	6
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 28. Upplevd klasstillhörighet

Förändringar mellan åren 2002 och 2006

	Stockholm		Göteborg		Malmö		Övriga större kommuner		Södra mellanbygden		Norra tätbygden		Norra glesbygden		Hela riket		
	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	2002	2006	
LO																	
Arbetarklass	51	49	50	51	53	55	58	58	66	64	69	63	73	58	60		
Lägre medelklass	27	31	35	33	23	29	28	28	21	25	24	26	17	27	26		
Övre medelklass	14	12	9	8	15	11	7	8	5	5	4	4	4	8	7		
Överklass	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
Vet ej/ingen av dessa	7	8	6	7	9	5	7	6	8	6	3	7	6	7	6		
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

Tabell 29. Upplevd klasstillhörighet

	Arbetare		Män		Båda könen	
	Kvinnor Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa	Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa	Medlem i facket	Medlem endast i a-kassa
Arbetarklass	57	52	61	50	59	50
Lägre medelklass	29	25	24	32	26	29
Övre medelklass	7	10	9	16	8	14
Överklass	0	1	1	0	0	0
Vet ej/ingen av dessa	7	12	5	3	6	6
Summa	100	100	100	100	100	100

Tabell 30. Anser du att de löneskillnader som finns mellan olika yrkesgrupper i samhället är för stora, för små eller ungefär lagom?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
För stora	84	82	81	86	85	87	91	85
För små	3	1	2	1	1	1	1	1
Ungefär lagom	9	15	17	10	12	9	7	11
Tveksam, vet ej	4	2	1	3	3	2	0	3
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 31. Anser du att de löneskillnader som finns mellan olika yrkesgrupper i samhället är för stora, för små eller ungefär lagom?

	LO-kvinnor							Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden		
För stora	84	88	90	91	87	88	89	
För små	3	3	1	0	3	2	2	
Ungefär lagom	10	8	5	5	7	10	6	
Tveksam, vet ej	3	1	3	4	3	0	3	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 32. Anser du att de löneskillnader som finns mellan olika yrkesgrupper i samhället är för stora, för små eller ungefär lagom?

	LO-män							Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden		
För stora	83	75	82	80	87	95	82	
För små	3	0	1	1	0	0	1	
Ungefär lagom	9	22	15	17	12	4	14	
Tveksam, vet ej	4	2	3	2	2	0	2	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 33. Anser du att skillnaderna mellan mäns och kvinnors löner i stort sett är rättvisa?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LÖ								
Lönerna är i stort sett rättvisa	13	11	14	11	7	7	8	10
Kvinnor har för låg lön i förhållande till män	81	84	79	82	85	88	84	83
Män har för låg lön i förhållande till kvinnor	1	0	0	0	0	1	1	0
Tveksam, vet ej	6	6	7	7	7	5	8	7
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 34. Anser du att skillnaderna mellan mäns och kvinnors löner i stort sett är rättvisa?

	LO-kvinnor								Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden			
Lönerna är i stort sett rättvisa	8	9	5	4	6	9			6
Kvinnor har för låg lön i förhållande till män	85	89	89	91	91	85			88
Män har för låg lön i förhållande till kvinnor	2	0	0	1	0	2			1
Tveksam, vet ej	6	2	6	4	3	4			5
Summa	100	100	100	100	100	100			100
Antal svarande	189	160	490	272	91	97			1 299

Tabell 35. Anser du att skillnaderna mellan mäns och kvinnors löner i stort sett är rättvisa?

	LO-män								Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden			
Lönerna är i stort sett rättvisa	18	14	17	9	8	6			13
Kvinnor har för låg lön i förhållande till män	76	76	76	81	85	82			78
Män har för låg lön i förhållande till kvinnor	0	0	0	0	2	0			0
Tveksam, vet ej	6	9	8	10	6	12			8
Summa	100	100	100	100	100	100			100
Antal svarande	230	209	788	468	163	158			2 016

Tabell 36. Stödja låginkomsttagare eller bästa möjliga för gruppen?

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden	Hela riket
LO								
Bör stödja låginkomsttagarna	63	71	71	70	71	72	80	71
Bör nå bästa resultat för egna gruppen	29	23	24	22	22	22	15	22
Vet ej/kan ej avgöra	8	6	5	7	7	6	5	7
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 37. Stödja låginkomstagare eller bästa möjliga för gruppen?

	LO-kvinnor								Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden			
Bör stödja låginkomstagarna	62	69	72	75	75	77	72	72	
Bör nå bästa resultat för egna gruppen	31	25	22	20	19	16	22	22	
Vet ej/kan ej avgöra	7	7	6	5	6	6	6	6	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	
Antal svarande	189	160	490	272	91	97	1 299	1 299	

Tabell 38. Stödja låginkomsttagare eller bästa möjliga för gruppen?

	LO-män							Hela riket
	Stockholm	Göteborg och Malmö	Övriga större kommuner	Södra mellanbygden	Norra tätbygden	Norra glesbygden		
Bör stödja låginkomsttagarna	64	72	69	68	70	83	70	
Bör nå bästa resultat för egna gruppen	27	22	22	23	24	13	22	
Vet ej/kan ej avgöra	9	6	9	9	6	4	8	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	
Antal svarande	230	209	788	468	163	158	2 016	

Beställ

Röster om facket och jobbet!

Du kan beställa fler exemplar av rapporterna 1–6. Rapport 7 kan du förbeställa och få hemskickade så fort den kommer ut. Rapporterna kostar 50 kronor styck inklusive moms. Frakt och expeditonsavgift tillkommer. Använd den här talongen eller beställ via www.lo.se.

Antal	
<input type="text"/>	1 Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter ISBN 91-566-2306-2
<input type="text"/>	2 Synen på lönesättning och löneskillnader ISBN 91-566-2307-0
<input type="text"/>	3 Facklig aktivitet och fackligt arbete ISBN 91-566-2308-9
<input type="text"/>	4 Friheter och förmåner i arbetet ISBN 91-566-2309-7
<input type="text"/>	5 Ungdomar och facket ISBN 91-566-2310-0
<input type="text"/>	6 Facket i storstäderna ISBN 91-566-2311-9
Förbeställning av kommande rapport:	
<input type="text"/>	7 Sammanfattning och slutsatser ISBN 91-566-2312-7
Företag/organisation:	
Beställarens namn:	
Gatuadress:	
Postnummer:	Postadress:
Telefonnummer:	
E-post:	

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot.

LO Distribution

**Svarspost
Kundnummer 800 242 809
811 20 Sandviken**

Facket i storstäderna

Sjätte delen av rapportserien Roster om facket och jobbet handlar om storstadsborna och deras relation till facket. Hur skiljer sig synen på facket och det fackliga medlemskapet mellan arbetare i storstäder och arbetare i övriga landet? Det faktum att organisationsgraden är lägre i storstäderna än i övriga landet gör det intressant att studera om synen på facket, i de olika avseenden som speglas i undersökningen, uppvisar regionala skillnader.

För att kunna förbättra och utveckla den fackliga verksamheten är det viktigt att få reda på både vad människor anser i en rad olika frågor och hur de faktiska villkoren ser ut. För att få reda på detta genomfördes undersökningen Roster om facket och jobbet under år 2006. Drygt 8 000 anställda i hela landet har intervjuats. Detta är femte gången Roster om facket och jobbet genomförs sedan år 1988. Rapporten är den tredje av sju som speglar de anställdas inställning i olika frågor men också synen på arbetets villkor.